

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

THE FACTORS AFFECTING OF BULLYING BEHAVIOR
OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

อัสรี อนุตตโต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแรกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE FACTORS AFFECTING OF BULLYING BEHAVIOR
OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Research & Development on Human Potentials)
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ของ

อัสนี อนุตธโต

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก	 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินดา วราสุนันท์)
..... ที่ปรึกษาร่วม	 กรรมการ
(อาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์)

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเห่งร้างแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ผู้วิจัย	อัสรี อนุตโต
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. นฤมล พระใหญ่

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเห่งร้างแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 452 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเห่งร้างแก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธีการแบบนำเข้าทั้งหมด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเห่งร้างแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ความคับข้องใจ การควบคุมตนเอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว และการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งปัจจัยสามารถร่วมกันอธิบายพฤติกรรมการชมเห่งร้างแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ร้อยละ 23.00 โดยสมการพยากรณ์พฤติกรรมการชมเห่งร้างแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีดังนี้ สมการถดถอยคะแนนดิบ $Y = 2.48 (\text{Constant}) - 0.20 (X_1) - 0.21 (X_2) + 0.28 (X_3) - 0.03 (X_4) - 0.22 (X_5) - 0.02 (X_6)$ สมการถดถอยคะแนนมาตรฐาน $ZY = -0.15 (X_1) - 0.23 (X_2) + 0.31 (X_3) - 0.03 (X_4) - 0.19 (X_5) - 0.02 (X_6)$

คำสำคัญ : ปัจจัย, พฤติกรรมการชมเห่งร้างแก, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Title	THE FACTORS AFFECTING OF BULLYING BEHAVIOR OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS
Author	AUSSAREE ANUTHATO
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Pasana Chularut
Co Advisor	Dr. Narnimon Prayai

The current research aims to investigate the factors that affect bullying behavior among junior high school students. The population consisted of 452 samples, junior high school students in schools under the expansion of basic education in Bangkok, were selected by multi-stage sample sampling. The research instruments used in this study were a self-esteem scale, a self-control scale, a frustration scale, the relationships between students and peers scale, relationships between students and family members scale, behavior on the media scale, and bullying behavior scale. The statistical analyses employed was multiple regression analysis by the enter method. The research results showed that there were four factors affecting appropriate bullying behavior among junior high school students with a .01 level ranking from the most to the least factors; frustration self-control relationships between students and family members and self-esteem. These four factors could predict the appropriate bullying behavior of junior high school students about percentage of 23.00. The predicted equation for bullying behavior of junior high school students at a level of .01 as follows: The raw scores were as follows: $Y = 2.48 (\text{Constant}) - 0.20 (X_1) - 0.21 (X_2) + 0.28 (X_3) - 0.03 (X_4) - 0.22 (X_5) - 0.02 (X_6)$ The standard score was as follows: $ZY = -0.15 (X_1) - 0.23 (X_2) + 0.31 (X_3) - 0.03 (X_4) - 0.19 (X_5) - 0.02 (X_6)$

Keyword : FACTORS, BULLYING BEHAVIOR, LOWER SECONDARY STUDENTS

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จไปได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง ให้ความรัก ความเมตตา และให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการทำปริญญานิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ในการทำวิจัยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้ และผู้วิจัยจะนำแบบอย่างที่ดีของท่านอาจารย์ไปใช้ในชีวิตการ ประกอบอาชีพครูต่อไป

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินดา วราสุนันท์ ที่เป็นประธานสอบปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์ ที่ให้ความกรุณามาเป็นคณะกรรมการสอบในครั้งนี้ โดยให้คำแนะนำเพิ่มเติมในการปรับปรุงปริญญานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา และอาจารย์ ดร.ธรรมโชติ เอี่ยมทัศนะ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณะครูอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนกึ่งเพชร โรงเรียนสุเหร่าบ้านใหม่ โรงเรียนวัดทองเพลิง และโรงเรียนพระยามนธาตุราชศรีพิจิตรที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพทุกท่านที่ยินดีด้วยความเต็มใจในการให้ข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณนิสิตรุ่นพี่ รุ่นน้องและเพื่อนร่วมรุ่น สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ที่เป็นกัลยาณมิตรที่ดี คอยสนับสนุนให้ความช่วยเหลือและเป็นที่กำลังใจในการทำวิจัย จนกระทั่งการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้การอบรมสั่งสอน ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาของผู้วิจัย มีความรักความเข้าใจ ความห่วงใย ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจ จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย	7
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	8
ความสำคัญของงานวิจัย.....	8
ขอบเขตที่ใช้ในการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง	12
1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการชมแข่งรถ	12
1.1 ความหมายของพฤติกรรมการชมแข่งรถ	12
1.2 ประเภทของพฤติกรรมการชมแข่งรถ.....	14
1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการชมแข่งรถ.....	17
1.4 ผู้เกี่ยวข้องกับการพฤติกรรมการชมแข่งรถ.....	19
1.5 สาเหตุของพฤติกรรมการชมแข่งรถบนโซเชียล	21

1.6 ผลกระทบจากพฤติกรรมกำรข่มเหงรังแก	22
1.7 สาเหตุของพฤติกรรมกำรข่มเหงรังแก.....	24
1.8 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมข่มเหงรังแก	24
1.7 แบบวัดพฤติกรรมกำรข่มเหงรังแก	25
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อพฤติกรรมกำรข่มเหงรังแกของนักเรียน	26
2.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง.....	26
2.2 การควบคุมตนเอง.....	29
2.3 ความคับข้องใจ.....	33
2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	37
2.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว	39
2.6 พฤติกรรมกำรใช้สื่อ.....	42
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกำรข่มเหงรังแก.....	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	55
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	55
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	68
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	70
อักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	70
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	71

ตอนที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	
ตอนต้น.....	72
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	77
สมมติฐานของการวิจัย	77
ประชากร.....	77
กลุ่มตัวอย่าง.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	79
สรุปผลการวิจัย	80
อภิปรายผลการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก ก	122
ภาคผนวก ข.....	128
ภาคผนวก ค	135
ภาคผนวก ง.....	142
ภาคผนวก จ.....	144
ภาคผนวก ฉ	146
ประวัติผู้เขียน.....	150

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายเพื่อจับฉลากเลือกเขต	56
ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร 56	
ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=452)	71
ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=452)	72
ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=452)	73
ตาราง 6 การตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=452)	74
ตาราง 7 การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=452)	75
ตาราง 8 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง	124
ตาราง 9 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดการควบคุมตนเอง	124
ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความคับข้องใจ	125
ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	125
ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว	126
ตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ	126
ตาราง 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแก	127
ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (n=57)	129
ตาราง 16 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการควบคุมตนเอง (n=57)	129
ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความคับข้องใจ (n=57)	130
ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (n=57)	130

ตาราง 19	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (n=57).....	130
ตาราง 20	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ (n=57)	132
ตาราง 21	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแก (n=57)	133
ตาราง 22	ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด (n=57)	134

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	11
--------------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนในโรงเรียนกลายเป็นปัญหาระดับโลก (Olweus, 1995) ซึ่งในปี ค.ศ. 1996 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศรับรองปัญหาความรุนแรงในเยาวชน ว่าเป็นปัญหาในระดับต้นๆ ที่ทุกประเทศจะต้องป้องกันและแก้ไขอย่างเร่งด่วน และทุกคนต่างให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนเพราะถือเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งผลการสำรวจพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแก พบว่า นักเรียนประเทศญี่ปุ่น มีพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกสูงสุด รองลงมาคือ ประเทศไทย และประเทศอังกฤษ โดยนักเรียนส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกด้วยการทำร้ายจิตใจ การพูดจาล้อเลียน การทำร้ายร่างกาย การรีดไถเงิน การแย่งชิงสิ่งของ การกีดกันไม่ให้เข้ากลุ่ม และการข่มเหงรังแกผ่านสื่อออนไลน์ ทั้งการใช้ข้อความ รูปภาพ และวิดีโอ (ชุดินาถ ศักดิ์ทิรกุล, 2557; ชาวไทยพีบีเอส, 2561) และสมบัติ ตาปัญญา (2550) ได้ทำการสำรวจปัญหาพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3,047 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกด้วยการใช้วาจาโดยใช้คำพูดล้อเลียนให้อับอายสูงสุด รองลงมาคือ การทำร้ายร่างกาย การเหยียบย่ำหรือผลักล้ม การขู่ข่มขืนหรือฉ้อโกง การแย่งเงินและของใช้ ตามลำดับ และผลของการวิจัยของศุภรดา ชุมพาลีและทัศนาว ทวีคุณ (2562) ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดหนึ่งในภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกโดยใช้คำพูดหยาบคายสูงสุด รองลงมาคือ การใช้คำพูดที่ไม่ดีเกี่ยวข้องกับเชื้อชาติหรือผิวพรรณ การชก ตะ ดัน ต่อย การไม่ชวนเล่นหรือทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็นที่ส่อไปในเรื่องทางเพศ การข่มขู่บังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่อยากทำ การสร้างเรื่องโกหก ปลอมข่าวลือ และการขโมยเงินหรือแย่งของ ทำให้บุคคลมีประสบการณ์ที่ฝังใจ นำไปสู่การมีเรื่องทะเลาะวิวาท การชกต่อยตบตีผู้อื่น ส่งผลให้นักเรียนไม่ต้องการไปเรียนหนังสือ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดอาชญากรรม นำไปสู่การลาออกกลางคัน ทำให้เกิดปัญหาสังคมอีกมากมาย (อุดมศักดิ์ แซ่โจ้ว พลเทพ วิจิตรคุณากร และสาวิตร์ อัมณางค์กรชัย, 2559)

นักวิชาการและนักจิตวิทยาได้กล่าวถึงพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกได้อย่างน่าสนใจ อาทิ มาสเตอร์ (Master, 2002) กล่าวว่า พฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแก เป็นการแสดงออกที่ต้องการให้ผู้อื่นอยู่ในความกดดัน มีการทำร้ายผู้อื่นทั้งทางด้านร่างกาย และด้านจิตใจ ส่วนแซนเดอร์ (Sander &

Phye, 2004) กล่าวว่า พฤติกรรมการข่มเหงรังแกเป็นการแสดงออกด้วยความก้าวร้าว มีการทำร้ายร่างกาย มีการพูดจาหยาบคายส่อเสียดผู้อื่น โดยบังคับให้ผู้อื่นทำสิ่งที่บุคคลนั้นไม่เต็มใจ ส่วนปอร์โฮลา การ์ฮูเนน และไรวารา (Porhola, Karhunen, & Raiivaara, 2006) กล่าวว่า พฤติกรรมการข่มเหงรังแก เป็นการแสดงออกที่คุกคามบุคคลที่มีสถานภาพด้อยกว่าตนเอง ทำให้ได้รับความอับอายโดยทั้งทางคำพูดและการกระทำ ส่งผลให้เกิดการบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจ โดยบุคคลที่พฤติกรรมการข่มเหงรังแกหรือการถูกข่มเหงรังแกในโรงเรียน ย่อมมีแนวโน้มที่จะแสดงความก้าวร้าวและความรุนแรงในอนาคต นำไปสู่การใช้สารเสพติดและมีการกระทำที่ผิดกฎหมาย ก่ออาชญากรรมเป็นปัญหาในสังคมได้ในที่สุด (เกษตรชัย และหิมาและอุทิศ สังขรัตน์, 2555 อ้างจาก Farrington, 1993; Marano, 1995) ซึ่งเป็นพฤติกรรมเชิงทางลบที่มีความก้าวร้าวหรือคุกคามกันในที่โรงเรียนกับเพื่อนที่มีสถานภาพด้อยกว่า ทำให้ได้รับความอับอาย และบาดเจ็บทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจต่อผู้ถูกกระทำ (Porhola Karhunen & Raiivaara, 2006) โดยบุคคลที่มีอำนาจมีความสัมพันธ์ในการคุกคามบุคคลอื่นในลักษณะต่าง ๆ (Hinduja Samer, Datchin W., & Justin, 2012)

พฤติกรรมการข่มเหงรังแกนั้นแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ พฤติกรรมการข่มเหงรังแกแบบดั้งเดิม และพฤติกรรมการข่มเหงรังแกทางโลกไซเบอร์ ตามที่ บาโรน (Barone, 2001) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการข่มเหงรังแกแบบดั้งเดิม เป็นลักษณะของการแสดงออกที่ต้องการให้ผู้ถูกกระทำ และบุคคลรอบข้างได้เห็นหรือได้รับรู้ว่าใครเป็นผู้กระทำ กระทำด้วยวิธีใด สิ่งที่จะตามมาหลังจากกระทำแล้วเป็นอย่างไร และมีผู้ที่รับรู้เฉพาะบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น และเห็นเหตุการณ์ในช่วงเวลาดังกล่าว โดยประเภทของพฤติกรรมการข่มเหงรังแกแบบดั้งเดิมนั้น สามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ การข่มเหงรังแกทางร่างกาย (Physical Bullying) เป็นการแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย เช่น การตบตี ชกต่อย หรือผลัก การข่มเหงรังแกทางวาจา (Verbal Bullying) เป็นพฤติกรรมของการแสดงการกระทำด้วยคำพูดที่ทำร้ายอารมณ์ ความรู้สึก และจิตใจของผู้อื่น เช่น การด่าว่า การล้อเลียนปมด้อยต่าง ๆ การเยาะเย้ย การข่มเหงรังแกทางสังคม (Relational Bullying) เป็นพฤติกรรม หรือการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงการรุกรานเกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลซึ่งเป็นการทำร้ายอารมณ์ ความรู้สึก และจิตใจ เช่น การเพิกเฉยหรือกีดกันไม่ให้เข้ากลุ่มทั้งเรื่องเรียน หรือเข้ากลุ่มเพื่อน ส่วนพฤติกรรมการข่มเหงรังแกทางไซเบอร์ เป็นการกระทำที่ผู้ถูกกระทำ และบุคคลรอบข้างของผู้ถูกกระทำไม่สามารถรับรู้ได้ว่าใครเป็นผู้กระทำ และส่วนใหญ่จะเป็นการกระทำที่มีการแพร่กระจายไปทั่วโลก และสามารถดูเหตุการณ์นั้นซ้ำๆ ได้จนกว่าจะมีการลบข้อมูล ส่วนพฤติกรรมการข่มเหงรังแกทางไซเบอร์

(Cyberbullying) เป็นการกระทำที่ผู้ถูกรังแก และบุคคลรอบข้างของผู้ถูกรังแกไม่สามารถรับรู้ได้ว่าใครเป็นผู้กระทำ และเป็นการกระทำที่มีผู้รับชมมากและแพร่กระจายไปทั่วโลก และสามารถดูเหตุการณ์นั้นซ้ำๆ ได้จนกว่าจะมีการลบข้อมูล เช่น การนำข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลที่เป็นความลับไปเปิดเผยหรือส่งต่อผ่านมือถือหรืออินเทอร์เน็ต การข่มขู่ คุกคามทางโทรศัพท์ ซึ่งผลที่เกิดจากพฤติกรรมรังแกเหล่านี้สำหรับนักเรียนที่มีพฤติกรรมรังแกจะได้รับผลกระทบในระยะยาวคือมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมก้าวร้าวและรุนแรงในสังคมต่อครอบครัวในอนาคต เช่น มีแนวโน้มที่จะติดสุรา ยาเสพติด และการพนัน เนื่องจากพฤติกรรมรังแกทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่ผิดปกติและมีภาวะทางจิตใจที่ย่ำแย่ลง (Atlas & Pepler, 1998) หรือ แนวโน้มสูงในการก่ออาชญากรรมที่ร้ายแรง เช่น การข่มขู่เพื่อนบ้าน การทะเลาะวิวาท การทำร้ายร่างกาย การเป็นมือปืนรับจ้าง เป็นอันธพาล และอาชญากร เป็นต้น (Farrington, 1993)

ในวงจรของพฤติกรรมรังแกในโรงเรียนนั้น จะต้องผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ซึ่งสามารถจำแนกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ 3 ประเภท ได้แก่ ผู้รังแก (Bully) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำการรังแกด้วยรูปแบบวิธีการอื่นๆ โดยจะเลือกเหยื่อที่จะถูกรังแกที่มีสถานะทางบ้านไม่ดี เรียนไม่เก่ง ร่างกายอ่อนแอ หรือบุคคลที่มีความแตกต่างจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งกลุ่มบุคคลนี้จะมีลักษณะที่ขาดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความนับถือในตนเองต่ำ โดยคิดว่าตนเองเป็นคนที่ไร้คุณค่า ไม่ไหวง่ายและมีอารมณ์ฉุนเฉียว (สกล วรเจริญศรี, 2559 อ้างจาก Greenbaum, 1988; Olweus, 1995) ส่วนผู้ถูกรังแกหรือเหยื่อ (Victim) หมายถึง บุคคลที่อาจจะเป็นใครก็ได้ในโรงเรียนที่ถูกกระทำจากกลุ่มคนที่เป็นผู้รังแกด้วยวิธีการที่หลากหลาย และทำให้เกิดผลกระทบที่เชิงลบต่อบุคคลซึ่งกลุ่มบุคคลนี้จะมีลักษณะที่มีเพื่อนน้อย ชอบอยู่คนเดียว มีปมด้อยหรือร่างกายพิการไม่สมประกอบขาดทักษะในการป้องกันตนเอง (Olweus, 1995; Bryne, 1994; Marano, 1995) และผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ (Bystander) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์การรังแกที่มีหรือไม่มีปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์การรังแกก็ได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมรังแกของนักเรียน เช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) การควบคุมตนเอง (Self-control) ความคับข้องใจ (Frustration) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว และพฤติกรรมการใช้สื่อ ดังแสดงให้เห็นในงานวิจัยของ ฤทัยชนนี สิทธิชัยและธัญยากร ตุดเกื้อ (2560) ที่ศึกษาพบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองทำให้บุคคลมีทัศนคติเชิงบวกในการดำเนินชีวิต และในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีทัศนคติเชิงลบในการดำเนิน

ชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเองจะต่ำและส่งผลให้เกิดความยุ่งยากในการปรับตัวทางสังคม ขาดความมั่นใจในตนเอง มีความต้องการที่จะทำบางอย่างที่อาจจะไม่ถูกต้องออกมา นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการข่มเหงรังแกมากกว่าปกติ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อื่นยอมรับในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับรัศมีแสง หนูแป้นน้อย ทศนา ทวีคุณ และพัชรินทร์ นันทจันทร์ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ความคับข้องใจ (Frustration) ก็เป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียน ความคับข้องใจ เป็นอาการทางจิตซึ่งเป็นผลมาจากการที่บุคคลไม่ได้ในสิ่งตนเองคาดหวังหรือสิ่งที่ตนเองที่ต้องการ ซึ่งผลของความคับข้องใจสามารถสะท้อนออกมาให้เห็นเป็นพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง (กันยา สุวรรณแสง, 2535) เพื่อที่จะเอาชนะอุปสรรค และไปให้ถึงเป้าหมายที่ตนเองต้องการโดยใช้พลังงานเพิ่มขึ้น ดังคำกล่าวของเดวิด คัทธอน (2546) ที่กล่าวว่า เมื่อบุคคลมีอุปสรรคที่มาขัดขวางเพื่อไม่ให้สามารถทำในสิ่งที่ตนเองต้องการได้ จึงทำให้บุคคลมีการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ออกมา มักทำให้บุคคลมีพฤติกรรมการข่มเหงรังแก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเกษตรชัย และหิม และอุทิศ สังขรัตน์ (2557) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความคับข้องใจส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทัยชนนี สิทธิชัย ธีรยากร ตุดเกื้อ (2560) ที่ได้ทำการศึกษาสาเหตุการเกิดพฤติกรรมการข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุหนึ่งของการเกิดพฤติกรรมการข่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชน คือปัจจัยความคับข้องใจ เนื่องจากเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงวัยรุ่น จึงมีความแปรปรวนด้านอารมณ์และความรู้สึกได้ง่าย จึงมีการได้ตอบออกมาด้วยการแสดงอาการที่ไม่พึงประสงค์ออกมา นอกจากการเห็นคุณค่าในตนเอง และความคับข้องใจแล้ว การควบคุมตนเอง (Self-Control) ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียน โดยทั่วไป การควบคุมตนเองเป็นพฤติกรรมที่สำคัญและจำเป็นที่บุคคลทั่วไปควรมีในการปฏิบัติต่อผู้อื่นตามสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งต้องเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับได้ (Skinner, 1953) และสามารถบังคับพฤติกรรมของตนเองภายใต้สถานการณ์ที่กดดันได้ ดังที่ ต้องรัก จิตรบรรเทา (2560) ได้เสนอแนะว่า นักเรียนที่มีการควบคุมตนเองอยู่ในระดับสูง ย่อมมีการควบคุมตนเองสูง จะไม่แสดงพฤติกรรมการข่มเหงรังแกออกมาเพื่อระบายความก้าวร้าว แต่จะแสดงพฤติกรรมให้

สอดคล้องตามที่สังคมต้องการ และหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น คือ ไม่รังแกผู้อื่นเพื่อระบายอารมณ์ของตนเอง ซึ่งมูนและอะแรลิส (Moon & Alarid, 2015) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการข่มเหงรังแกคือผู้ที่มีการควบคุมตนเองต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับโช กราสเนอร์ และลี (Cho, Glassner, & Lee, 2019) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนวัยรุ่น ประเทศเกาหลีใต้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีการควบคุมตนเองต่ำ มีพฤติกรรมการข่มเหงรังแกสูง นอกจากนี้สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนก็เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนด้วยเช่นกัน เพราะผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่สามารถเข้ากับเพื่อนได้ดี มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับเพื่อน และเป็นที่ยอมรับของเพื่อน จะมีพฤติกรรมการข่มเหงรังแกเพื่อนน้อย ในทางกลับกันนักเรียนที่ไม่มีเพื่อนหรือรู้สึกเหงาจะรู้สึกว่าการข่มเหงรังแกเพื่อนน้อย (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556) และต้องการที่จะแสวงหาความสมบูรณ์แบบด้วยการแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ออกมา โดยการแสดงพฤติกรรมการข่มเหงรังแกเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของชัลลิแวน ที่กล่าวว่าสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนในสังคมจะเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมของบุคคล ถ้าบุคคลมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับผู้อื่นจะขาดความพึงพอใจในตนเอง สอดคล้องกับที เดิมศักดิ์ คทวนิช (2546) กล่าวว่า พฤติกรรมการข่มเหงรังแกจะไม่เกิดขึ้น ถ้าหากนักเรียนได้รับการยอมรับและได้เป็นส่วนหนึ่งกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งอภิญา เยาวบุตรและคณะ (2558) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกผู้อื่นทางร่างกาย ส่วนทิพย์วรรณ จุลิวัชรนิกรและคณะ (2559) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแก ผลการวิจัยพบว่า การคบเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแก ในลักษณะเดียวกัน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแก นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่สมาชิกภายในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน จะช่วยหล่อหลอมในการพัฒนาบุคลิกภาพและช่วยขัดเกลาให้บุคคลมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งครอบครัวจะต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก และทำหน้าที่ส่งเสริมให้เด็กมีบุคลิกภาพและแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่มีพฤติกรรมการข่มเหงรังแกเพื่อน (พรดารา แซ่ฉั่ว, 2547) สอดคล้องกับเฮลลี่และบรอนเนอร์ Healy and Bronner (1931) ที่กล่าวว่าสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่สำคัญที่จะทำให้เด็กมีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมออกมาก็ได้ ขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพของสมาชิกภายในครอบครัว ขึ้นอยู่กับว่านักเรียนได้รับวิธีการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่มาในลักษณะอย่างไร ซึ่งการอบรมเลี้ยงดู

สามารถขัดเกลาจิตใจเด็กให้รู้จักถูกผิดได้ (เกษตรชัย และหิเม & อูทิศ สังขรัตน์, 2556) และงานวิจัยเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีพฤติกรรม การชมเชยรางวัลมักถูกเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เพราะเด็กผ่านประสบการณ์ที่ต้องใช้ชีวิตคนเดียว เนื่องจากมักมาจากครอบครัวที่พ่อแม่แยกทางกัน และไม่มีสมาชิกในครอบครัวแสดงออกถึงความห่วงใยจึงทำให้นักเรียนรู้สึกเหมือนขาดความอบอุ่นจึงหากิจกรรมที่ตนคิดว่าสนุก โดยขาด วิจารณ์ถึงความเหมาะสม โดยการแสดงพฤติกรรมชมเชยรางวัลผู้อื่นขึ้น (ฤทัยชนนี สิทธิชัย & ธัญญากร ตุดเกื้อ, 2560) โดยงานวิจัยของ โช กราสเนอร์และลี (Cho et al., 2019) ที่ได้ ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรางวัลของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวกับพฤติกรรมการชมเชยรางวัล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็นลบเท่ากับ -0.02 ส่วนชุดินาถ ศักรินทร์กุลและอลิสรา วัชรสินธุ์ (2557) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า ด้านจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรางวัล ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานภาพการสมรสของ บิดามารดาที่หย่าร้างกัน จะมีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมการชมเชยรางวัลของนักเรียนมากกว่าการที่ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน 2) ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ไม่ดี แบบต่างคนต่างอยู่ หรือขัดแย้งกัน จะมีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมการชมเชยรางวัลของนักเรียนมากกว่านักเรียนที่มีความสัมพันธ์ใน ครอบครัวดี และ 3) รูปแบบการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม คือ เข้มงวด ควบคุม หรือบังคับมากเกินไป จะมีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมการชมเชยรางวัลของนักเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ผลงานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมการใช้สื่อ ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้น ให้เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ คือ การชมเชยรางวัลเพื่อนได้ ทั้งนี้เพราะความรุนแรงต่าง ๆ ใน สื่อจะมีผลในการส่งเสริมความก้าวร้าวรุนแรงให้กับเด็กหรือบุคคล (สิริวิญญู อินทรประเสริฐ, 2556) ซึ่งโจเซฟ Joseph (1960) กล่าวว่า ความก้าวร้าวรุนแรงในสื่อมักเป็นแรงเสริมหรือ ตัวกระตุ้นต่อทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อของบุคคลที่ได้รับสื่อ ถ้าบุคคลเห็นว่าการใช้ความ รุนแรงเป็นเรื่องปกติ ความรุนแรงในสื่อก็จะช่วยเสริมความเชื่อนั้นเพิ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ ฤทัยชนนี สิทธิชัย (2560) ที่ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมการชมเชยรางวัลมักเล่นเกมต่อสู้ หรือเกม ประเภทที่รุนแรง และเป็นเกมในลักษณะที่สามารถพูดคุยกันได้โดยส่วนใหญ่คำพูดที่ใช้คุยกันมัก เป็นคำหยาบ ด่าทอกัน ทั้งนี้เป็นเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฮาเมอร์ กอนจิน และไคเจอร์ (Hamer, Konijin, & Keijer, 2013) ได้ทำการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผล ต่อพฤติกรรมการชมเชยรางวัลทางไซเบอร์ของนักเรียนวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการชม เชยรางวัลทางไซเบอร์ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการเปิดรับสื่อ ส่วนอภิญา เยาวบุตรและคณะ (2558) ได้ศึกษาพฤติกรรมการชมเชยรางวัลของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การใช้สื่อที่มีความ

รุนแรงจะส่งผลต่อพฤติกรรมข่มเหงรังแกผู้อื่นทางวาจา ส่วนวัฒนาวดี ศรีวัฒนพงศ์ (2558) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกบนโซเชียลมีเดียในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า อุปกรณ์การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต สถานที่เล่นอินเทอร์เน็ต จุดประสงค์ของการเล่นอินเทอร์เน็ต ละคร และเกมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการข่มเหงรังแก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยทั้งหมดข้างต้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย และมักจะเกิดขึ้นกับนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิชาแนะแนวมาเป็นเวลาหลายปี ในโรงเรียนขยายโอกาสในเขตกรุงเทพมหานคร ได้สังเกตพบว่ามีนักเรียนบางส่วนในโรงเรียนมีพฤติกรรมการข่มเหงรังแกเพื่อน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์ ครูแนะแนว และครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 3 คน และจากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการข่มเหงรังแกนั้น มักมีบุคลิกภาพที่ชอบเรียกร้องความสนใจ ต้องการแสดงตนเป็นจุดเด่นในกลุ่มเพื่อน บางคนค่อนข้างมีความมั่นใจในตัวเองสูง ทำให้เพื่อนในห้องเกรงใจ และลักษณะการข่มเหงรังแกมักเป็นทางด้านวาจา เช่นการล้อชื่อพ่อแม่ ล้อปมด้อย ล้อสีผิว หรือล้อเลียนลักษณะร่างกาย รวมถึงการโพสต์ข้อความหรือรูปภาพเพื่อล้อเลียนหรือประจาน ให้เพื่อนรู้สึกอับอาย รวมทั้งการเพิกเฉยไม่ยอมให้เพื่อนเข้าร่วมกลุ่ม และในบางครั้งนักเรียนบางคนใช้การกลั่นแกล้งคนอื่น เป็นเครื่องสร้างความสบายใจ หรือเป็นที่ระบายความคับข้องใจของตัวเอง เช่น เมื่อเด็กถูกพี่ที่อายุมากกว่าแกล้งมา หรือถูกพ่อแม่ ผู้ปกครองลงโทษด้วยวิธีรุนแรงจนเกิดความเครียด เลยทำให้เด็กมาแสดงพฤติกรรมรุนแรงกับเพื่อนที่โรงเรียน ฯลฯ

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางนโยบาย หรือแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อลดพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ นักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป

คำถามการวิจัย

ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยการเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมตนเอง ความคับข้องใจ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และพฤติกรรมการใช้สื่อ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ความสำคัญของงานวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุหรือส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยจะก่อให้เกิดคุณค่าทั้งทางด้านองค์ความรู้และด้านการนำไปใช้ดังนี้

1. ด้านองค์ความรู้: ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมตนเอง ความคับข้องใจ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และพฤติกรรมการใช้สื่อ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำองค์ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการชมเชยรังแกไปใช้ในการกำหนดนโยบายเพื่อลดพฤติกรรมการชมเชยรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป

2. ด้านการนำไปใช้ในโรงเรียน: ได้องค์ความรู้ที่ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับครูผู้สอน และผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีความตระหนักถึงโทษของพฤติกรรมการชมเชยรังแก อันจะช่วยทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการชมเชยรังแกลดน้อยลง

ขอบเขตที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ทั้งเพศหญิง และเพศชาย จำนวน 35,301 คนซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 58 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ทั้งเพศหญิง และเพศชาย โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 452 คน ซึ่งมาจากเกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ

เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sample Sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

- 1.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง
- 1.2 การควบคุมตนเอง
- 1.3 ความคับข้องใจ
- 1.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- 1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว
- 1.6 พฤติกรรมการใช้สื่อ

2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการข่มเหงรังแก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมการข่มเหงรังแก (Bullying) หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าวที่นักเรียนแสดงออกมา โดยต้องการทำร้ายบุคคลอื่นให้ได้รับความเจ็บปวดทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ทั้งมีผู้เห็นเหตุการณ์และไม่มีผู้เห็นเหตุการณ์ โดยสามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบดังนี้

1.1 พฤติกรรมการข่มเหงรังแกแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying) หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกด้วยท่าทาง คำพูด และการกระทำที่เจตนาให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือได้รับอันตรายทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยมีลักษณะการแสดงออกคือ ผู้ถูกรกระทำ หรือบุคคลรอบข้างจะสามารถรับรู้ได้ว่าใครเป็นผู้กระทำ กระทำด้วยวิธีใด ผลของการกระทำเป็นอย่างไร หรือมีผู้เห็นเหตุการณ์ในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

1.1.1 พฤติกรรมการข่มเหงรังแกทางร่างกาย (Physical Bullying) หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนใช้กำลังในการทำร้ายผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บทางร่างกายในลักษณะต่างๆ ได้แก่ การตบตี การชกต่อย เตะ ผลักแรงๆ หยิก ข่วน ขว้างปาสิ่งของใส่ ยังรวมถึง การขโมยสิ่งของ ทำลายสิ่งของหรือเงิน ของบุคคลอื่นๆ

1.1.2 พฤติกรรมการข่มเหงรังแกทางวาจา (Verbal Bullying) หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนใช้คำพูดในการทำร้ายผู้อื่น เพื่อทำร้ายอารมณ์ความรู้สึก และจิตใจของผู้อื่น ด้วยการด่าว่า เหยียดหยาม ข่มขู่ หรือล้อเลียนลักษณะด้อยต่างๆ ของผู้อื่น หรือล้อชื่อพ่อแม่

1.1.3 พฤติกรรมการข่มเหงรังแกทางสังคม (Relational Bullying) หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงให้ถึงการรุกรานทางสัมพันธภาพระหว่างบุคคลซึ่งเป็นการทำร้าย

อารมณ์ ความรู้สึก และจิตใจ ได้แก่ การไม่พูดคุยด้วย การกีดกันไม่ให้เข้ากลุ่มเพื่อน การทำเป็นไม่รู้จักรัก การแสดงอาการรังเกียจ ไม่อยากคบด้วยหรือการปล่อยข่าวลือทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย

1.2 พฤติกรรมการข่มเหงรังแกทางไซเบอร์ (Cyber-Bullying) หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนใช้สื่อออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ และแท็บเล็ต ในการทำร้ายความรู้สึก การนินทา ดุถูกเหยียดหยาม หรือเพื่อทำให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกอับอาย ทุกข์ใจ เสื่อมเสียชื่อเสียง และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ได้แก่ ส่งข้อความทางอีเมล หรือ SMS ที่หยาบคาย การโพสต์ หรือเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับของบุคคลอื่น และการแอบอ้างชื่อหรือตัวตนของผู้อื่น

2. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) หมายถึง การที่นักเรียนมีความเคารพตนเอง มีความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกต่อตนเองในทางบวก รวมทั้งมองว่าตนเองมีค่าโดยไม่ต้องไปเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ และยังสามารถประเมินความสามารถของตนเองเพื่อปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นได้

3. การควบคุมตนเอง (Self-Control) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการกำหนดตนเองทั้งในด้านความคิด อารมณ์ และความรู้สึกต่อปัญหา หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อไม่ให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ออกมา

4. ความคับข้องใจ (Frustration) หมายถึง การที่นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจ กระทบกระเทือน หรือไม่มีความสุข เมื่อความต้องการของตนเองไม่ได้รับการตอบสนอง

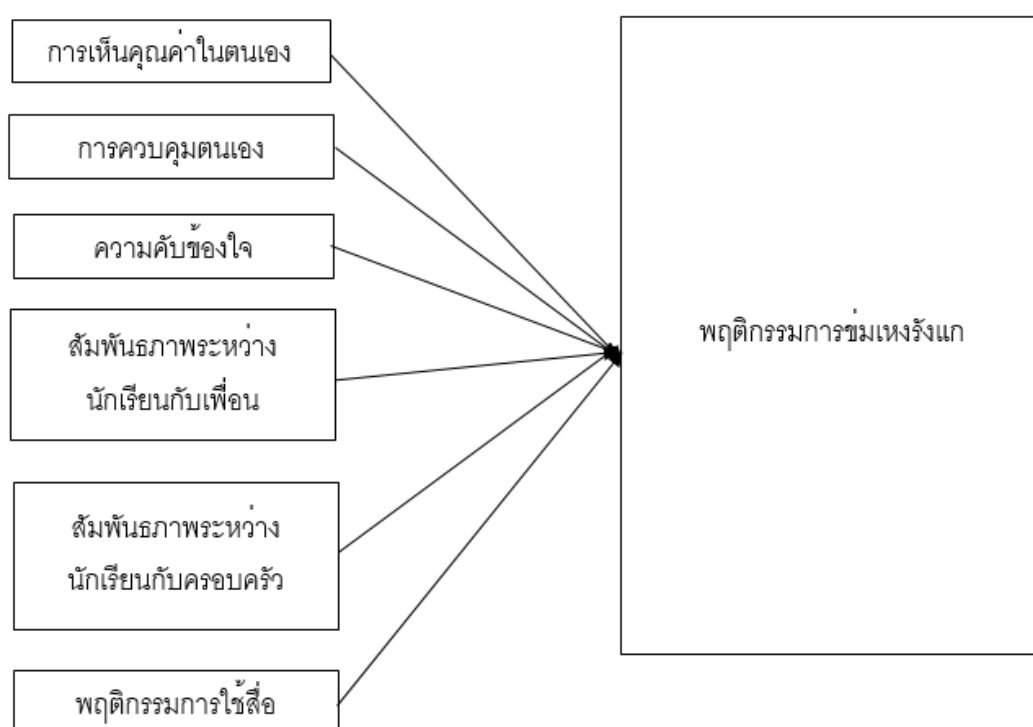
5. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (Relationships Student and Peers) หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนและเพื่อนที่ปฏิบัติต่อกันทั้งในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ ให้ความช่วยเหลือเพื่อน เคารพสิทธิของเพื่อน สนใจความรู้สึกของเพื่อน และรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน

6. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว (Relationships Student and Friends) หมายถึง พฤติกรรมระหว่างนักเรียนกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และสมาชิกในครอบครัวทั้งในด้านการทำกิจกรรมร่วมกัน และในด้านการเลี้ยงดูของสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การรับฟังและช่วยกันและแสดงความคิดเห็น การร่วมกันตัดสินใจ หรือการปรึกษากันในครอบครัว

7. พฤติกรรมการใช้สื่อ (Using Media Behavior) หมายถึง พฤติกรรมในการเลือกใช้สื่อ โทรศัพท์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ เพื่อตอบสนองการตัดสินใจ และความต้องการในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการชมเหงรังแกของนักเรียน รวมทั้งจากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และครูแนะแนวพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมตนเอง และความคับข้องใจ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว และพฤติกรรมการใช้สื่อ มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมตนเอง ความคับข้องใจ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และพฤติกรรมการใช้สื่อ ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการชมเชย
 - 1.1 ความหมายของพฤติกรรมการชมเชย
 - 1.2 ประเภทของพฤติกรรมการชมเชย
 - 1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการชมเชย
 - 1.4 ผู้เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการชมเชย
 - 1.5 สาเหตุของพฤติกรรมการชมเชย
 - 1.6 ผลกระทบจากพฤติกรรมการชมเชย
 - 1.7 แบบวัดพฤติกรรมการชมเชย
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชย
 - 2.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 2.2 การควบคุมตนเอง
 - 2.3 ความคับข้องใจ
 - 2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
 - 2.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว
 - 2.6 พฤติกรรมการใช้สื่อ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการชมเชย

1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการชมเชย

1.1 ความหมายของพฤติกรรมการชมเชย

นักวิชาการได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการชมเชยไว้ดังนี้

มาสเตอร์ (Master, 2002) กล่าวว่า พฤติกรรมการชมเชยเป็นการแสดงออกของพฤติกรรมที่ต้องการจะทำร้ายคนอื่นโดยให้อยู่ในความกดดัน และการกระทำนี้มีแนวโน้มว่าจะกระทำซ้ำอีก

แซนเดอร์และไฟซ์ (Sander & Phye, 2004) กล่าวว่า การชมเชยรังแกเป็นการแสดงพฤติกรรมการทำร้ายร่างกายและจิตใจ เพื่อคุกคามผู้อื่นให้ทำในสิ่งที่ไม่เต็มใจ ส่งผลให้ผู้อื่นเกิดความเดือดร้อน

ริเวอร์ ดันแคนและบีเซก (River, Duncan, & Besag, 2007) กล่าวว่า พฤติกรรมการชมเชยรังแกเป็นการใช้คำพูดที่ชมเชย คุกคาม เหยียดหยามและดูถูกผู้อื่น

สเวียร์เออร์ เอสเฟิลเลจและนาโพลิทานโน (Swearer, Espelage, & Napolitano, 2009) กล่าวว่า พฤติกรรมชมเชยรังแกเป็นพฤติกรรมก้าวร้าว และเกิดจากการตั้งใจทำพฤติกรรมนั้นซ้ำๆ กัน

ฮินดูและคณะ (Hinduja Samer et al., 2012) กล่าวว่า พฤติกรรมการชมเชยรังแกเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวโดยบุคคลที่มีอำนาจจะการคุกคามบุคคลอื่นในลักษณะต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ

พอร์โฮลา การ์ฮูเนนและคณะ (Porhola et al., 2006) กล่าวว่า พฤติกรรมการรังแกหมายถึง การแสดงออกทางพฤติกรรมที่ในทางลบที่มีความก้าวร้าวหรือคุกคามกันในโรงเรียนกับเพื่อนที่มีสถานภาพต่ำกว่า ทำให้ได้รับความอับอาย และบาดเจ็บทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

นันทนซ์ สงศิริและวิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ (2554) กล่าวว่า พฤติกรรมการชมเชยรังแกเป็นพฤติกรรมความก้าวร้าว หรือความรุนแรงของบุคคล โดยมีการก่อกวน คุกคาม และมีการแสดงอำนาจ โดยการรังแกผู้อื่นทางร่างกายและคำพูด เนื่องจากบุคคลมีความแตกต่างจากผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นรูปร่างหน้าตา เพศ บุคลิกภาพ เชื้อชาติ วัฒนธรรม และศาสนา

เดมส์กดี คทวนิช (2546) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการชมเชยรังแกเป็นการที่บุคคลมีสัญชาติญาณแห่งความตาย ที่มีความก้าวร้าวที่ทำให้บุคคลมีการทะเลาะเบาะแว้ง แข่งขัน ต่อสู้เอาชนะ ซึ่งดีชิงเด่น รวมถึงระบายสิ่งที่ตนเองเกลียดออกมา เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในตนเอง แต่ในทางกลับกันถ้าไม่ได้แสดงความก้าวร้าวออกมา ย่อมเกิดความรู้สึกคับข้องใจได้

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น สรุปได้ว่า พฤติกรรมการชมเชยรังแก หมายถึง การกระทำของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่แสดงออกมาทางความก้าวร้าว โดยมุ่งหวังที่จะทำร้ายบุคคลอื่น หรือให้ผู้อื่นเกิดความเดือดร้อนจากการกระทำของตน เพื่อแสดงให้เห็นถึงอำนาจด้วยคำพูด

1.2 ประเภทของพฤติกรรมกร่มเหงรังแก

พฤติกรรมกร่มเหงรังแกระหว่างนักเรียนมีรูปแบบที่เปลี่ยนไปตามแต่ละยุคสมัยซึ่งพฤติกรรมกร่มเหงรังแกของนักเรียนสามารถจำแนกได้หลายรูปแบบ ได้จำแนกไว้ดังนี้ (เกษตรชัย และหิมี. 2556 อ้างจาก Barone. 2001; Saxon. 2004)

1.2.1 การจำแนกตามลักษณะการกระทำ

1.2.1.1 การกร่มเหงรังแกทางร่างกาย (Physical Bullying) เป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยมีบุคคลผู้กร่มเหงรังแกและผู้ที่ถูกกร่มเหงรังแก มีการเผชิญหน้ากันโดยตรง ด้วยการทำร้ายผู้อื่นให้มีอาการบาดเจ็บทางร่างกาย โดยการชกต่อยและตบตีที่สร้างบาดแผลที่เห็นได้อย่างชัดเจน

1.2.1.2 การกร่มเหงรังแกทางวาจา (Verbal Bullying) เป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่มีการใช้คำพูดหยาบคาย การพูดล้อเลียนปมด้อยของผู้อื่น การดูถูกปมด้อยของผู้อื่น เพื่อทำร้ายจิตใจของผู้อื่น

1.2.1.3 การกร่มเหงรังแกทางสังคม (Social Bullying) เป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลเกิดความเข้าใจผิดต่อกัน โดยการทำร้ายจิตใจของบุคคล โดยการรังแกเกลียดเพื่อน การเพิกเฉยและไม่ให้เพื่อนเข้ากลุ่มตนเอง

1.2.2 การจำแนกตามลักษณะทิศทางของบุคคลที่ถูกกระทำ

1.2.2.1 การกร่มเหงรังแกทางตรง (Direct Bullying) เป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่ทำร้ายร่างกายผู้อื่น โดยการเตะ การตบตี การชกต่อยที่ก่อให้เกิดบาดเจ็บ รวมถึงการทำร้ายผู้อื่นให้รู้สึกเครียด โดยการล้อเลียนปมด้อยของเพื่อน การใส่ร้ายผู้อื่น

1.2.2.2 การกร่มเหงรังแกทางอ้อม (Indirect Bullying) เป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่ต้องอาศัยบุคคลที่สามในการกร่มเหงรังแก โดยทำให้บุคคลที่เป็นเป้าหมายได้รับผลกระทบจากการกระทำที่ตั้งใจไว้ เป็นการสร้างข่าวลือเสียหายและการนินทาว่าร้าย และการเพิกเฉยไม่ให้เข้ากลุ่ม

1.2.3 การจำแนกตามยุคสมัย

1.2.3.1 การกร่มเหงรังแกแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying) เป็นรูปแบบการกระทำหรือการแสดงออกที่ต้องการให้ผู้ถูกกร่มเหงรังแกรับทราบว่าใครเป็นคนกระทำ วิธีใดที่ผู้กร่มเหงรังแกใช้กระทำ และเมื่อกระทำแล้วผลที่ตามมาเป็นอย่างไร โดยมีผู้รับรู้เหตุการณ์การกร่มเหงรังแกทั้งทางร่างกายและจิตใจ

1.2.3.2 การกร่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) เป็นรูปแบบการกระทำหรือการแสดงออกที่มีลักษณะตรงข้ามกับการกร่มเหงรังแกแบบเดิม โดยบุคคลที่ถูกกร่มเหง

รังแกไม่ทราบว่าเป็นผู้ข่มเหงรังแก ซึ่งเป็นการข่มเหงรังแกที่แพร่กระจายไปทั่วโลก บุคคลสามารถเห็นเหตุการณ์นี้ได้ตลอดเวลาจนกว่าข้อมูลจะถูกลบ ซึ่งเป็นการโพสต์ข้อความในอีเมลและเว็บไซต์ การนำข้อมูลส่วนบุคคล รูปภาพหรือวิดีโอส่วนตัวเผยแพร่ออกไปสู่สาธารณชน เพื่อสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ถูกข่มเหงรังแก ซึ่งสอดคล้องกับโควาสกี (Kowalski et al, 2008 cited in Vandebosch; & Cleemput. 2009) กล่าวว่า การรังแกผ่านโลกไซเบอร์นั้น เป็นการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ทางตรง ไม่มีการทำร้ายร่างกายเกิดขึ้น แต่สามารถทำให้ทรัพย์สินได้รับความเสียหายได้ด้วยการส่งไวรัสคอมพิวเตอร์ เพื่อทำลายไฟล์ข้อมูลหรือคอมพิวเตอร์ อีกทั้งทำให้ได้รับผลกระทบทางอารมณ์และความรู้สึกได้ในทันทีด้วยการโพสต์ข้อความด่า ข่มขู่ สบประมาท หรือกล่าวร้ายสื่อสังคมออนไลน์ การส่งรูปภาพหรือคลิปวิดีโอที่ทำให้เสื่อมเสีย รวมถึงการลบหรือบล็อกผู้อื่นออกจากกลุ่มในสังคมออนไลน์ ส่วนการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ทางอ้อม มีบุคคลที่สามมาเกี่ยวข้องในการรังแกด้วยเช่นเดียวกับการรังแกแบบดั้งเดิม โดยการปลอมแปลงข้อมูลของบุคคลอื่น เช่น การปลอมข้อมูลส่วนตัวเพื่อหลอกลวงผู้อื่น หรือสร้างข้อมูลปลอมขึ้นใหม่เพื่อหลอกลวงผู้อื่น การเผยแพร่ข้อมูลซุบซิบนินทา ข้อมูลที่ทำให้ผู้อื่นเสื่อมเสีย หรือข้อมูลที่ไม่จริงของผู้อื่นผ่านห้องสนทนาหรืออีเมล เป็นต้น

ส่วนวิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ นภาพรรณ อาษาเพชร และดำเกิง ชำนาญค้า (2557) กล่าวว่า การรังแกผ่านโลกไซเบอร์ หมายถึง การใช้อุปกรณ์ดิจิทัลที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น การโทรศัพท์ ส่งข้อความ ภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหวเพื่อคุกคามข่มขู่ซ้ำ ๆ เป็นการรังแกอย่างจงใจ มีเจตนาเพื่อให้ผู้ถูกรังแกได้รับผลกระทบหรือความเสียหาย โดยผู้รังแกจะเปิดเผยหรือปิดบังตัวตนก็ได้ ทั้งนี้การรังแกผ่านโลกไซเบอร์ทำให้เกิดการรับรู้ในวงกว้างอย่างรวดเร็ว

และณัฐรัชต์ สาเมาะและคณะ (2557) กล่าวว่า การข่มเหงรังแกบนไซเบอร์ หมายถึง การใช้โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต หรือสื่อออนไลน์รูปแบบต่าง ๆ เพื่อทำร้ายกัน เพื่อสร้างความเสียหายหรือเสื่อมเสียต่อบุคคลที่ตนเองไม่ชื่นชอบ โดยมีเจตนาที่ไม่ดีและมีความรุนแรงเพื่อสร้างความรำคาญแก่ผู้อื่น

สรุปคือ รูปแบบของการข่มเหงรังแกบนไซเบอร์ (Kaspersky Lab, 2015) ได้แบ่งรูปแบบแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่

1. การทะเลาะกันโดยใช้ภาษาที่รุนแรงและมีความหยาบคาย โดยการทะเลาะกันผ่านโทรศัพท์มือถือ อีเมล และข้อความ
2. การสร้างข้อมูลเท็จเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความอับอายและสร้างความเสียหาย

3. การเพิกเฉยไม่ให้ผู้อื่นเข้ากลุ่ม โดยการยุยงส่งเสริมในกลุ่มออนไลน์
4. การนำข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นความลับไปเผยแพร่
5. การหลอกใช้ให้ผู้อื่นเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเพื่อนำไปเผยแพร่ต่อ

สาธารณชน

6. การแอบอ้างชื่อหรืออัตลักษณ์ของผู้อื่น
7. การสร้างบัญชีการใช้งานสังคมออนไลน์เพื่อหลอกลวงหรือทำลายชื่อเสียง

ของบุคคล

8. การสร้างการก่อวุ่น ช่มชู้ และคุกคามผู้อื่น
9. การข่มเหงรังแกที่รุนแรงมาก โดยการทำร้ายร่างกายและทำร้ายจิตใจ เพื่อ

สร้างความเดือดร้อนและความเสียหายของบุคคล

ณัฐริทธิ์ สามีและคณะ (2557) กล่าวว่า การข่มเหงรังแกบนโซเชียลมีเดียมีรูปแบบ

ดังนี้

1. การโจมตี หรือใช้วาจาหยาบคายผ่านอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ ประกอบด้วย การพูดจาส่อเสียด หรือด่าทอผ่านอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ รวมถึงการมีสายโทรศัพท์โทรนามโทร. มาว่ากล่าวด้วยความหยาบคายเพื่อความสะใจ
2. การคุกคามทางเพศออนไลน์ ประกอบด้วย การพูดคุยคุกคามทางเพศผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยการบังคับให้มีการส่งภาพ หรือถ่ายคลิปวิดีโอในลักษณะที่โป๊เปลือย
3. การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น ประกอบด้วย การขโมยรหัสผ่านบัญชีผู้ใช้ของผู้อื่น เพื่อให้ร้าย ด่าทอ หรือทำการประส่งคร่ำร้าย รวมถึงการปลอมตัวเป็นผู้อื่น เพื่อสร้างความเดือดร้อนและความเสียหายในรูปแบบที่หลากหลาย
4. การแบล็กเมลกัน ประกอบด้วย การนำข้อมูลส่วนตัว หรือข้อมูลที่เป็นความลับของผู้อื่นทั้งในรูปแบบของข้อความ ภาพ หรือวิดีโอไปเผยแพร่ การใส่ร้ายผู้อื่นให้เกิดความเสียหาย การถ่ายภาพเพื่อนแบบหลุด ๆ แล้วนำไปเผยแพร่กันอย่างสนุกสนาน และการตัดต่อรูปภาพที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
5. การหลอกลวงในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย การโฆษณาหลอวงให้หลงเชื่อ การหลอกลวงเพื่อจำหน่ายสินค้าลอกเลียนแบบ การหลอกลวงให้โอนเงินให้ตนเอง รวมถึงการนัดเจอกันโดยที่ผู้อื่นไม่ยินยอม
6. การสร้างกลุ่มในเครือข่ายสังคม เพื่อโจมตีบุคคลที่ตนเองไม่ชอบ

จิตติพันธ์ ความคะเนิงและมฤษฎี แก้วจินดา (2559) ได้สรุปพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงผ่านโลกไซเบอร์มี 9 ประเภท ดังนี้

1. การนินทาหรือด่าทอผู้อื่นผ่านสื่อที่หลากหลาย
2. การส่งข้อความก่อกวนผู้อื่นซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง
3. การนำข้อมูลของผู้อื่นไปเผยแพร่ต่อสาธารณะเพื่อให้เกิดความเสียหาย
4. การนำข้อมูลส่วนตัวหรือความลับของผู้อื่นไปเปิดเผยในที่สาธารณะ
5. การล้อเลียน ข่มขู่ หรือคุกคามให้ผู้อื่นเดือดร้อนผ่านสื่อที่หลากหลาย
6. การสร้างข่าวลือให้ผู้อื่นเสียหาย เพื่อก่อให้เกิดการลบหรือการไล่เพื่อนออกจากกลุ่ม
7. การขโมยพาสเวิร์ด เพื่อเข้าถึงข้อมูลของผู้อื่นด้วยโทรศัพท์มือถือหรืออินเทอร์เน็ตโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือเพื่อไม่ให้เข้าใช้งานได้อีก
8. การคุกคามทางเพศด้วยโทรศัพท์มือถือหรืออินเทอร์เน็ต เช่น การขอมือเพศสัมพันธ์ หรือการส่งรูปภาพวิดีโอลามกอนาจาร (ณัฐรัชต์ สาเมาะ และคณะ, 2557)

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ผู้วิจัยทำการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว ดังนี้

1.3.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis Theory)

ซิกมันด์ ฟรอยด์ ได้กล่าวถึง พฤติกรรมที่เป็นปัญหาในวัยผู้ใหญ่ นั้น เกิดจากประสบการณ์ในวัยเด็กที่เกิดจากพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่ประกอบไปด้วย Id Ego และ Superego ที่จะทำงานร่วมกันดังนี้ (Freud, 1917)

1. Id เป็นบุคลิกภาพที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ประกอบไปด้วย แรงขับสัญชาตญาณพื้นฐาน ที่กระตุ้นให้บุคคลตอบสนองความต้องการของตน ซึ่งอยู่ในจิตใต้สำนึกที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความพึงพอใจของตนเอง โดยไม่มีการคิดไตร่ตรองใดๆ
2. Ego เป็นบุคลิกภาพที่คอยควบคุมพฤติกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับความเป็นจริงที่สังคมยอมรับได้ ซึ่งอีโก้นั้นเกิดจากการเรียนรู้ของบุคคล และมีหน้าที่ปรับให้ขัดและซูเปอร์อีโก้แสดงออกอย่างเหมาะสม
3. Superego เป็นบุคลิกที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรมความดี ค่านิยม หรืออุดมคติทางสังคมในการดำเนินชีวิต ซึ่งได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ ครู หรือกระบวนการทางสังคม การทำงานของซูเปอร์อีโก้นั้นจะขึ้นอยู่กับจริยธรรมที่เป็นลักษณะคำห้ามไม่ให้ขัดได้รับการตอบสนอง โดยไม่ได้คำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรม

ดังนั้น แรงขับพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นแรงขับทางเพศ หรือแรงขับความก้าวร้าว ซึ่งจิตได้สำนึก จิตสำนึก และจิตมีสำนึก ต่างเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล หากบุคคลมีจิตได้สำนึกเป็นใหญ่ จะทำให้บุคคลมีความขัดแย้งกับสภาพความเป็นจริง (ต้องรัก จิตรบรรเทา, 2560)

ฟรอยด์ เชื่อว่าสาเหตุของความก้าวร้าวนั้นก็เกิดมาจากสัญชาตญาณและแรงขับทางบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นสัญชาตญาณที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด และได้แบ่งสัญชาตญาณออกเป็น 2 ชนิด ประกอบด้วย สัญชาตญาณเพื่อการดำรงชีวิต และสัญชาตญาณเพื่อความตาย (สุรางค์ คุ้มตระกูล) เพราะพฤติกรรมส่วนใหญ่ของสิ่งมีชีวิตจะถูกกำหนดโดยสัญชาตญาณแห่งความตาย และสัญชาตญาณแห่งความตายนั่นจะผลักดันให้ความก้าวร้าวแสดงออกมา พยายามทำร้ายคนรอบข้าง และหาแพะรับบาปได้เมื่อไม่สามารถระบายออกกับสิ่งที่ตนเกลียด กล่าวคือ ร่างกายจะเกิดความพึงพอใจเมื่อได้รับการตอบสนอง และตรงกันข้ามคือ ถ้าแรงกระตุ้นไม่ได้รับการตอบสนอง ก็จะเกิดความหงุดหงิดคับข้องใจ เช่น บุคคลที่โดนผู้ปกครองว่ากล่าวจากที่บ้าน และเมื่อถึงโรงเรียนก็จะพยายามระบายออกกับเพื่อนด้วยการรังแกคนอื่น เพื่อเป็นการตอบสนองต่อแรงกระตุ้นเพื่อให้จิตใจกลับสู่ภาวะสมดุล (นพมาศ ธีรเวคิน, 2551)

1.3.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg' Moral Development)

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก มีความเชื่อว่า บุคคลสามารถบรรลุจริยธรรมขั้นสูงสุดได้เมื่อมีเหตุผล และมีความคิดที่เป็นผู้ใหญ่ จะมีลักษณะเป็นเหตุผลสากล เป็นอุดมคติที่ไม่เข้าข้างตนเอง โดยโคลเบอร์ก ได้แบ่งขั้นทางจริยธรรมเป็น 3 ระดับ ในแต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน รวมทั้งสิ้น 6 ขั้นตอน ดังนี้ (เดิมศักดิ์ คทวณิช, 2546)

ระดับที่ 1 ระดับก่อนเกณฑ์ทางสังคม (Pre-Conventional Level) เป็นระดับที่เด็กรับรู้กฎเกณฑ์การปฏิบัติตนที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าตนเอง โดยเด็กจะนึกรางวัลและการถูกลงโทษ ซึ่งในระดับนี้ยังแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นของการลงโทษและเชื่อฟัง (Punishment and Obedience Orientation) ขั้นนี้อยู่ในวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 2 ปี เป็นการศึกษาที่เด็กมีการแสดงออกพฤติกรรมเพื่อให้ทราบว่าคุณหรือผิด เช่น การเล่นเกมของเล่นโดยไม่เก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย เด็กจะถูกลงโทษ และทำให้เด็กมีการเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย เพื่อไม่ให้ตนเองถูกลงโทษ

ขั้นที่ 2 ขั้นการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation) ขั้นนี้จะเริ่มตั้งแต่ 7 ถึง 10 ปี เป็นขั้นที่เด็กมีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ทำแล้วได้รางวัลหรือคำชมเชยเป็นสิ่งตอบแทนเท่านั้น โดยเด็กไม่รับรู้ถึงความถูกต้อง แต่ต้องการที่จะได้รับคำชมเชยหรือรางวัลเท่านั้น

ระดับที่ 2 ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์ของสังคม (Conventional Level) เป็นการแสดงพฤติกรรมของบุคคลให้ตรงตามความถูกต้องตามสังคมของตนเอง ซึ่งระดับนี้มี 2 ขั้นย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นทำตามเพื่อน และสิ่งที่สังคมยอมรับ (Interpersonal Concordance of “goodboy-nicegirl” Orientation) ขั้นนี้อายุระหว่าง 10-13 ปี เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น ซึ่งเพื่อนมีบทบาทต่อการปฏิบัติตนเป็นอย่างมาก ซึ่งเด็กในวัยนี้ต้องการเป็นที่รัก และการยอมรับจากเพื่อนเป็นอย่างมาก ทำให้เด็กวัยนี้มีการเลียนแบบ และปฏิบัติตนเพื่อให้ได้รับการยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มเพื่อน

ขั้นที่ 2 ขั้นกฎและระเบียบ (Law and Order Orientation) ขั้นนี้อายุระหว่าง 13-16 ปี เด็กวัยนี้เริ่มเรียนรู้และมีประสบการณ์ในแต่ละสังคมมีกฎระเบียบให้สมาชิกได้ปฏิบัติร่วมกัน โดยบุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามสังคมที่ตนเองอยู่ ซึ่งบุคคลที่ทำถูกต้อง คือ บุคคลที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับทางสังคม

ระดับที่ 3 ระดับจริยธรรมเหนือกฎเกณฑ์ทางสังคม (Post-conventional Level) เป็นพัฒนาการตัดสินใจมาตรฐานทางสังคม ตามความถูกต้อง ที่ขึ้นอยู่กับความคิดอย่างมีวิจารณญาณของตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นทำตามสัญญา (Social Contract Orientation) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่อายุ 16 ปีขึ้นไป เป็นขั้นที่จะเน้นจริยธรรมตามมาตรฐานทางที่คนส่วนใหญ่ของสังคมยอมรับ โดยนึกถึงประโยชน์และสิทธิของตนเองเป็นสำคัญ ดังนั้น ก่อนจะยอมรับและยึดถือทำตามจะต้องมีการใช้เหตุผลและพิจารณาว่า สิ่งใดถูก สิ่งใดผิด อย่างไรก็ตาม บุคคลในขั้นนี้จะพยายามทำตามหน้าที่ของตนต่อสังคม เหมือนกับคำมั่นสัญญาที่ตนให้กับสังคมและสมาชิกทั้งหลาย ไม่เอาวัดเอาเปรียบผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนด้วย

ขั้นที่ 2 ขั้นอุดมคติสากล (Universal Ethical Principle) ขั้นนี้อยู่ในช่วงผู้ใหญ่ขึ้นไป โดยบุคคลมีการสร้างอุดมคติและคุณธรรมจริยธรรมของตนเอง ซึ่งบุคคลมีการตัดสินใจการถูกผิดจากอุดมคติของบุคคล

1.4 ผู้เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการชมเชยรางวัล

สกล วรเจริญศรี (2559, อ้างจาก Meyers. 2004; Stuckey. 2013) ได้กล่าวถึงบทบาทของบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์การชมเชยรางวัล มี 3 ประเภทดังนี้

1. ผู้ชมเชยรางวัล หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำการชมเชยรางวัลด้วยรูปแบบวิธีการอื่นๆ โดยจะเลือกเหยื่อที่จะถูกชมเชยรางวัลที่มีพื้นฐานในครอบครัวที่ยากจน ร่างกาย

อ่อนแอ การเรียนหนังสือไม่เก่ง รวมถึงบุคคลที่มีความแตกต่างจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งผู้ที่มีพฤติกรรม การข่มเหงรังแกจะมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 เป็นบุคคลที่มีทัศนคติในทางบวกเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง โดยคิดว่าการ ใช้พฤติกรรมความรุนแรงสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 เป็นบุคคลที่ขาดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยไม่สนใจว่าบุคคลที่เขารังแกนั้น จะมีความรู้สึกอย่างไร และได้รับบาดเจ็บหรือไม่ อย่างไร

1.3 เป็นบุคคลที่ไม่รู้จักการให้อภัย เมื่อมีคนมารังแกหรือกลั่นแกล้งเขาบ้าง เขา จะรู้สึกโกรธแค้น และต้องหาโอกาสแก้แค้นคนดังกล่าว

1.4 เป็นบุคคลคิดว่าสิ่งที่ตนเองทำเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ถึงแม้ว่ามีคนมาเตือนว่าสิ่งที่ ทำเป็นสิ่งที่ผิดและอาจถูกลงโทษ บุคคลย่อมไม่รู้จักการสำนึกผิดในสิ่งที่ทำลงไป

1.5 เป็นบุคคลที่ไร้ระเบียบวินัย ไม่เคารพกฎระเบียบของโรงเรียนและห้องเรียน และพร้อมที่จะฝ่าฝืนกฎระเบียบอยู่เสมอ และชอบแสดงตนให้เป็นผู้นำเพื่อที่จะควบคุมคนอื่น ๆ ได้

1.6 เป็นบุคคลที่มีความคึกคะนอง และชอบความท้าทาย โดยมีความคิดที่จะ รังแกผู้อื่นอยู่เสมอ และรังแกผู้อื่นไปทั่ว โดยไม่สนใจว่าผู้หนึ่งจะเป็นใคร และจะกลับมาแก้แค้น หรือไม่ อย่างไร

1.7 เป็นผู้ที่มีความนับถือในตนเองต่ำ โดยคิดว่าตนเองเป็นคนที่ไร้คุณค่า และไม่ เป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น จึงมีความพยายามที่จะแสดงออกเพื่อเรียกร้องความสนใจและ ความเห็นใจจากบุคคลรอบข้างอยู่เสมอ

1.8 เป็นบุคคลที่ขี้โมโหง่ายและมีอารมณ์ฉุนเฉียว เมื่อมีบุคคลใดทำให้ตนเอง โกรธหรือโมโห ก็มักจะแสดงอารมณ์ฉุนเฉียว ชอบพูดจาเสียดสี ประชดประชัน และบางครั้งมีการ ทำลายสิ่งของ รวมถึงพาลใส่ผู้อื่น

2. ผู้ถูกข่มเหงรังแกหรือเหยื่อ หมายถึง บุคคลที่เป็นอาจะจะเป็นใครก็ได้ในโรงเรียนที่ ถูกกระทำจากบุคคลหรือกลุ่มคนที่เป็นผู้ข่มเหงรังแกด้วยวิธีการต่าง ๆ และส่งผลเชิงลบต่อบุคคล ไม่ว่าจะเป็น การมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับผู้อื่น มีความเครียดและวิตกกังวล เกิดอาการซึมเศร้า มี ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ โดยผู้ที่ถูกข่มเหงรังแกหรือเหยื่อ มีลักษณะดังนี้

2.1 เป็นผู้ที่มีพัฒนาการเกี่ยวกับทักษะทางสังคมในระดับที่ต่ำ จะประสบปัญหา เกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม โดยเป็นคนที่ไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับ บุคคลอื่นได้

2.2 เป็นบุคคลที่เพื่อนน้อย ชอบอยู่คนเดียว และชอบเก็บตัว เมื่อมีปัญหากับการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทำให้ตนเองมีเพื่อนน้อย ชอบอยู่อย่างสันโดษคนเดียวหรือกับเพื่อนกลุ่มเล็ก ๆ

2.3 เป็นบุคคลที่อ่อนแอ มีจิตใจอ่อนไหว ร้องไห้ง่าย และเก็บตัวเงียบ ซึ่งบุคคลประเภทนี้ มักถูกบุคคลที่มีพฤติกรรมรังแกเลือกเป็นเหยื่อ เพราะพวกเขาไม่กล้าที่จะตอบโต้ แก้มัด หรือนำไปฟ้องผู้ใหญ่เนื่องจากกลัวว่าจะถูกรังแกได้อีกคราวหน้า

2.4 เป็นบุคคลที่มีปมด้อยและร่างกายพิการไม่สมประกอบ ซึ่งเป็นเหตุผลเดียวกันที่ผู้กระทำชอบรังแก คือมักคิดว่าเขาไม่กล้าได้ตอบโต้ แก้มัด และนำไปฟ้องผู้ใหญ่

2.5 เป็นผู้ที่ขาดทักษะในการป้องกันตนเองและหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่จะถูกรังแก ซึ่งไม่รู้วิธีการหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ กิจกรรม และสถานที่ที่จะทำให้ตนเองปลอดภัยจากการถูกเพื่อนรังแก เช่น การรวมกลุ่มกันให้มีจำนวนมาก การอยู่ในสถานที่โล่งแจ้ง การอยู่ใกล้กับผู้ใหญ่ การพกอุปกรณ์ป้องกันตัว เป็นต้น

3. ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์การข่มขู่รังแก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

3.1 บุคคลที่ไม่แสดงท่าทีอะไรต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์การข่มขู่รังแก แต่ไม่สนใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3.2 บุคคลที่แสดงปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์การข่มขู่รังแกที่เกิดขึ้น

1.5 สาเหตุของพฤติกรรมการข่มขู่รังแกบนโซเชียล

ณัฐรัชต์ สาเมะและคณะ (2557) กล่าวว่า สาเหตุของการข่มขู่รังแกบนโซเชียล มีดังนี้

1. ความเป็นนิรนามของพื้นที่โซเชียล เป็นการที่บุคคลมองว่าพื้นที่โซเชียลเป็นพื้นที่ที่ไม่ต้องเปิดเผยตัวตนที่แท้จริง แต่บุคคลสามารถสร้างตัวตนมาหลอกลวงผู้อื่นได้ ส่งผลให้บุคคลสร้างความเดือดร้อนต่อผู้อื่นในพื้นที่สาธารณะ โดยไม่มีใครรู้ว่าใครเป็นคนทำ ส่งผลให้บุคคลไม่ต้องระวังถึงผลกระทบจากการไปทำร้ายผู้อื่น

2. พื้นที่โซเชียลในฐานะพื้นที่สำหรับการระบายความรู้สึก เป็นการที่บุคคลมองว่าโซเชียลเป็นพื้นที่ที่สามารถแสดงอารมณ์และความรู้สึกที่ไม่สามารถกระทำได้ในโลกของความเป็นจริง ทำให้บุคคลมีการแสดงความคิดเห็นที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น ที่นำไปสู่พฤติกรรมการรังแกกันหรือทำร้ายผู้อื่น

3. ความง่ายและสะดวกในการรังแก เป็นการที่บุคคลมองว่าพื้นที่ไซเบอร์มีความสะดวกและความปลอดภัยในการรังแกกันได้อย่างอิสระ ทำให้บุคคลมีแสดงความคิดเห็นหรือใช้ข้อความตำหนิผู้อื่นได้

4. การรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ เป็นการกระทำในสถานการณ์จริง แล้วนำมาขยายความในโลกออนไลน์ ทำให้เกิดความสนใจในการแก้แค้นเพื่อประจานกัน

1.6 ผลกระทบจากพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแก

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลกระทบจากพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแก ไว้ดังนี้

โบทันและสแตน (Bolton & Stan, 2006) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการข่มเหงรังแก แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การข่มเหงรังแกทางร่างกาย (Physical Bullying) ประกอบด้วย ต่อย ผลัก ตะกลั่นแก้ง การสัมผัสที่ไม่เหมาะสม จิกจี้ ล็อกคิรชะ ต่อสู้ ใช้สิ่งของเป็นอาวุธ

2. การข่มเหงรังแกทางวาจา (Verbal Bullying) ประกอบด้วย การตะโกนเรียกชื่อ พูดเสียดสี การพูดจาล่วงละเมิด ล้อเลียน นำชื่อบุคคลไปใช้ในทางที่เสื่อมเสีย การแสดงความคิดเห็นในเชิงลบเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลในด้านต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า ร่างกาย

3. การข่มเหงรังแกทางสังคม (Relational Bullying) ประกอบด้วย การปล่อยข่าวลือด้านลบเกี่ยวกับบุคคล กีดกันบุคคลออกจากกลุ่ม เมินเฉยต่อบุคคล รังควาน ยั่วอารมณ์ ทำเหมือนกับว่าบุคคลนั้นไม่มีตัวตน พูดจาทำร้ายจิตใจ ดูถูก

4. การข่มเหงรังแกทางคอมพิวเตอร์ (Cyber-Bullying) เป็นการรังแกโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือช่วย รูปแบบของการรังแกชนิดนี้ยากต่อการสืบค้นหาว่าใครเป็นผู้กระทำ เนื่องจากผู้รังแกสามารถสร้างเป็นผู้อื่นได้โดยที่ข้อมูลของตนไม่เป็นที่เปิดเผย การรังแกทางคอมพิวเตอร์นั้นรวมไปถึงการรังแกโดยใช้อีเมล ข้อความทางโทรศัพท์ เว็บไซต์ โซเชียลเน็ตเวิร์กต่าง ๆ

ณัฐรัชต์ สาเมาะและคณะ (2557) กล่าวว่า ผลกระทบของการข่มเหงรังแกบนไซเบอร์ มีดังนี้

1. ผลกระทบระดับบุคคล การข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ ทำให้บุคคลรู้สึกไร้ค่า ไร้ศักดิ์ และรู้สึกแย่ เนื่องจากเป็นการคุกคามพื้นที่ส่วนตัว ส่งผลให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล และฆ่าตัวตายในที่สุด

2. ผลกระทบระดับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ ทำให้บุคคลทะเลาะกัน มีความเลวร้ายในสายตาผู้อื่น ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ก่อให้เกิดการแบ่งกลุ่มกัน ทำให้บุคคลเกิดความเสียหายจนไม่สามารถออกไปเจอกับผู้อื่นได้

สกล วรเจริญศรี (2559 อ้างจาก Langan, 2011) ได้จำแนกการข่มเหงรังแกไว้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การข่มเหงรังแกด้านร่างกาย คือลักษณะของการทำร้ายร่างกาย การชกต่อย การทุบตี เป็นต้น

2. การข่มเหงรังแกด้านด้านอารมณ์หรือสังคม คือลักษณะของการใช้กลุ่มเพื่อน หรือสังคมแยกบุคคลออกจากกลุ่ม เพื่อกดดันและเกิดความรู้สึกเจ็บปวด

3. การข่มเหงรังแกด้านคำพูด คือ ลักษณะคำพูดที่จะกระทบต่อความรู้สึกต่อบุคคล มักเกิดในสถานการณ์ที่มีการยั่ว ชมชู่ หรือพูดเสียดสีกันในกลุ่มเพื่อน รวมถึงการนินทา หรือการให้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริง โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดความรู้สึกที่เจ็บปวด

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมข่มเหงรังแก สรุปได้ว่าพฤติกรรมข่มเหงรังแก มี 2 ประเภท ดังนี้

1. พฤติกรรมข่มเหงรังแกแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying) เป็นรูปแบบการกระทำหรือลักษณะของการแสดงออกที่ต้องการให้ผู้ถูกกระทำและบุคคลรอบข้างได้รับรู้ถึงการกระทำและผลของการกระทำ โดยสามารถแบ่งได้ตามนี้

1.1 พฤติกรรมข่มเหงรังแกทางร่างกาย เป็นพฤติกรรมที่ทำออกมาโดยผ่านการกระทำ สามารถมองเห็นได้ และมีร่องรอยปรากฏเป็นหลักฐาน เนื่องจากเป็นการแสดงพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย เช่น การตบตี ชกต่อย หรือผลัก เป็นต้น

1.2 พฤติกรรมข่มเหงรังแกทางวาจา เป็นการใช้คำพูด ไม่มีร่องรอยปรากฏให้เห็น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคำพูดที่แสดงออกไปทางทำร้ายความรู้สึก ทำร้ายจิตใจของบุคคลทั้งต่อหน้าและลับหลัง เช่น การด่าว่า การล้อเลียนปมด้อยต่าง ๆ การเยาะเย้ย เป็นต้น

1.3 พฤติกรรมข่มเหงรังแกทางสังคม เป็นการแสดงออกให้บุคคลเห็นถึงการรุกรานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมหรือระหว่างบุคคล รวมทั้งการทำให้บุคคลเข้าใจผิดซึ่งกันและกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง มักเป็นการทำร้ายจิตใจของผู้ถูกกระทำ เช่น การเพิกเฉยหรือกีดกันไม่ให้เข้ากลุ่มทั้งเรื่องเรียน หรือเข้ากลุ่มเพื่อน เป็นต้น

2. การข่มเหงรังแกทางไซเบอร์ (Cyber-Bullying) คือ การรังแกโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ยากต่อการสืบค้นหาว่าใครเป็นผู้กระทำ เนื่องจากผู้รังแกสามารถสร้างเป็นผู้อื่นได้

โดยที่ข้อมูลของตนไม่เป็นที่เปิดเผย การรังแกทางคอมพิวเตอร์นั้น รวมไปถึงการรังแกโดยใช้อีเมล ข้อความทางโทรศัพท์ เว็บไซต์ หรือโซเชียลต่าง ๆ

1.7 สาเหตุของพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแก

เกษตรชัย และหิเมและอุทิศ สังขรัตน์ (2555 อ้างจาก พรทิพย์ อินทรโชติ, 2536; วิณี ชิดเชิดวงศ์, 2537) ได้กล่าวถึง สาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกไว้ดังนี้

1. ความบกพร่องส่วนตัวของเด็ก ได้แก่ ความบกพร่องจากความเจริญเติบโตด้านต่าง ๆ อวัยวะรับสัมผัส และไม่สามารถปรับตัวได้ เป็นต้น
2. จากสภาพครอบครัวขาดความอบอุ่น เช่น พ่อแม่ใช้ความรุนแรงในครอบครัว พ่อแม่แยกทางกัน เป็นต้น ซึ่งมักส่งผลให้เด็กมีปัญหา และมักแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอยู่เสมอ
3. เด็กที่ถูกทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ จนกลายเป็นเด็กที่ต้องการความรักจากทั้งพ่อและแม่เป็นอย่างมาก เมื่อเด็กไม่ได้รับความรักและความอบอุ่นจากครอบครัว ทำให้เด็กมีปัญหาเรียกร้องความสนใจ เช่น เลี้ยงดัง ประพฤติตนเป็นเด็กเกเร เป็นต้น
4. เด็กที่ถูกตามใจ หรือถูกถนอมมากเกินไป คือ เด็กที่บิดามารดาทะนุถนอมมากเกินไป จะทำเด็กเห็นแก่ตัว ขอบขี้ขลาด และดูถูกผู้อื่น
5. ความต้องการตำแหน่งทางสังคม หรือความสำเร็จที่ไม่ได้รับการตอบสนอง เด็กประเภทนี้จะพยายามเรียกร้องความสนใจให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญของตน เช่น การวางอำนาจเหนือเพื่อน การก่อความวุ่นวาย เป็นต้น

1.8 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแก

1. นักเรียนจะได้รับบาดเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจ มีความหวาดกลัว วิตกกังวล ปฏิเสธการเข้าร่วมกลุ่ม ไม่กล้ามาโรงเรียนจนถึงขั้นลาออกจากโรงเรียนในบางราย บ้างก็พกอาวุธเพื่อเป็นการป้องกันตนเองหรือแก้แค้นฝ่ายตรงข้าม (Boulton & Underwood, 1992; Craig, 1998; Laeheem, 2009)
2. นักเรียนบางรายจะมีอาการวิตกกังวล นอนไม่หลับ นอนละเมอหรือนอนฝันร้าย บางคนถึงขั้นนอนฉี่รดที่นอนเพราะเหตุการณ์ดังกล่าวแม้กระทั่งเวลานอนก็ตาม (Kalitila-Heino et al, 1999)
3. นักเรียนผู้ถูกรังแก จะไม่กล้าเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนไม่ค่อยมีความมั่นใจหรือเชื่อมั่นในตนเอง บางรายมีอาการภาวะซึมเศร้าร่วมด้วย (Hanish & Guerra, 2000)
4. นักเรียนจะมีอาการสิ้นหวังหมดหนทางในการหลีกเลี่ยงและป้องกันปัญหาที่ถูกเพื่อนรังแก มีความรู้สึกสงสารตัวเอง โกรธแค้น และรู้สึกอยากแก้แค้น (Hazler & Carney, 2000)

5. นักเรียนจะอยู่ในภาวะที่คิดไม่ตก คือ นักเรียนมีความรู้สึกลังเลกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้นักเรียน มีความคิดและพยายามที่จะฆ่าตัวตาย (Kalitjala-Heino et al, 1999)

6. นักเรียนที่ถูกเพื่อนรังแกเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ จะมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำและมีภาวะซึมเศร้าเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้พวกเขาไปรังแกหรือทำร้ายร่างกายผู้อื่นได้เช่นเดียวกัน (Bernstein & Watson, 1997)

ในขณะเดียวกันนักเรียนที่มีพฤติกรรมการรังแกก็ได้รับผลกระทบในระยะยาวเช่นเดียวกัน คือมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงในสังคมต่อครอบครัวในอนาคต ดังนี้

1. การทะเลาะตบตีกับคู่สมรสในครอบครัว การทำร้ายบุพการี การลงโทษบุตรหลาน และการล่วงละเมิดทางเพศ (การมีะห์ และหิม และดวงมณี จงรักษ์, 2554; Laeheem, Kuning Mcneil & Besag, 2008; 2009)

2. มีแนวโน้มสูงในการก่ออาชญากรรมที่ร้ายแรง เช่น การข่มขู่เพื่อนบ้าน การทะเลาะวิวาท การทำร้ายร่างกาย การเป็นมือปืนรับจ้าง เป็นอันธพาล และอาชญากรเป็นต้น (Farrington, 1993; Marano, 1995)

3. นักเรียนที่มีพฤติกรรมการรังแกมีแนวโน้มเข้าสู่อบายมุข ไม่ว่าจะเป็นการสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ การใช้สารเสพติด และการเล่นเกมพนัน พฤติกรรมการรังแกทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่ผิดปกติและมีภาวะทางจิตใจเสื่อม (Atlas & Pepler, 1998)

1.7 แบบวัดพฤติกรรมการข่มเหงรังแก

แบบวัดการมุ่งร้ายหรือความก้าวร้าวของบัลส์และเดอร์กี้ (Carlson; & Elaine. 1992; citing Buss; & Durkey. 1961) เนื่องจากการข่มเหงรังแกนั้นมีการศึกษากันมาเป็นระยะเวลานานแต่ไม่ใช่อยู่ในบริบทของคำว่าข่มเหงรังแก โดยคำที่เริ่มศึกษาในประเทศไทย คือ พฤติกรรมก้าวร้าวหรือความรุนแรงของเด็กและเยาวชน (Nanthanat Songsiri & Wimontip Musikaphan, 2011) ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามวัดความมุ่งร้ายมาปรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบบวัดนี้มีลักษณะถูกผิวจำนวน 75 ข้อ ซึ่งพิจารณาตามลักษณะการแสดงออก โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่

1. ความโกรธ เป็นเครื่องวัดการแสดงออกด้านความริษยาและเกลียดชังผู้อื่น โดยแสดงความรู้สึกโกรธอย่างรุนแรงหรือมีความคิดที่จะทำร้ายผู้อื่น

2. การมีอารมณ์ฉุนเฉียวหรือหงุดหงิด เป็นการวัดความพร้อมที่จะแสดงความโกรธของตนเองให้น้อยที่สุด

3. ความเคลือบแคลงสงสัย เป็นการวัดลักษณะของการแสดงเจตนาร้ายของผู้อื่น โดยเป็นการแสดงความไม่ไว้วางใจผู้ที่ตนคิดว่าจะทำร้ายตนเอง

4. การปฏิเสธ เป็นการวัดการแสดงการปฏิเสธที่จะยินยอมหรือให้ความร่วมมือ โดยแสดงการขัดแย้งต่อข้อบังคับหรือข้อตกลงต่าง ๆ

5. ความก้าวร้าวด้านคำพูด เป็นการวัดการแสดงความก้าวร้าวทางวาจา โดยการทะเลาะเบาะแว้งกัน การใช้คำพูดที่หยาบคายและรุนแรง

6. การแสดงความก้าวร้าวทางอ้อม เป็นการวัดการแสดงความก้าวร้าวทางอ้อมหรือไม่มีการตอบโต้โดยตรง ซึ่งได้แก่ การนินทาแบบใส่ร้ายผู้อื่น การปฏิเสธ เป็นต้น

7. การใช้กำลังกาย เป็นการวัดการแสดงความรุนแรงทางร่างกายโดยตรงกับผู้อื่น โดยรวมถึงการทำร้ายผู้อื่น การทำลายสิ่งของ เป็นต้น

ต่อมาในปี ค.ศ. 1992 บัสส์และเพอร์รี (Buss & Perry, 1992) ได้นำแบบสอบถามวัดการมุ่งร้ายหรือความก้าวร้าว (The Buss-Durkey Hostility Inventory : BDHI) มาพัฒนาโดยใช้ชื่อว่าแบบสอบถามวัดความก้าวร้าว (The Aggression Questionnaire : AQ) เป็นมาตรวัดลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ มีการสร้างข้อคำถามให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยแบบสอบถามวัดการมุ่งร้าย มี จำนวน 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ความก้าวร้าวทางกาย ความก้าวร้าวทางวาจา ความโกรธ และการมุ่งร้าย

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียน

2.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง

2.1.1 ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ดังนี้

ยังและฮอฟแมน (Young & Hoffmann, 2003) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีความคิดและความรู้สึกที่มีการประเมินตนเองว่ามีคุณค่า ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

สันติ จัยสินและคณะ (2544) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีการวินิจฉัยตนเองว่าตนเองมีความสามารถ มีศักยภาพ มีประโยชน์ มีความสำคัญต่อตนเองและผู้อื่น

ชลลดา ทวีคุณ (2556) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีการดำเนินชีวิตด้วยตนเอง มีความภาคภูมิใจและมีความรับผิดชอบในตนเอง ส่งผลให้บุคคลมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

ชัยวัฒน์ วงศ์อาษา (2556) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองมีความสามารถและมีความสำคัญ ทำให้บุคคลมีการยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง นำไปสู่การดำเนินชีวิตที่เหมาะสม

จากความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการที่บุคคลมีความคิดและความรู้สึกต่อตนเองในเชิงบวก ทำให้บุคคลมีความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเอง นำไปสู่การดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

2.1.2 ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ดังนี้

ยังและฮอฟแมน (Young & Hoffmann, 2003) กล่าวว่า การที่บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ย่อมทำให้มีความคิดและทัศนคติเชิงบวกในการดำเนินชีวิต มีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี แต่ในทางกลับกันถ้าบุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ย่อมมีความคิดและทัศนคติเชิงลบในการดำเนินชีวิต มีความวิตกกังวลและความเครียดสูง มีการกล่าวโทษตนเองเมื่อเกิดปัญหา ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้บุคคลหลีกเลี่ยงและหนีปัญหาที่เกิดขึ้นได้

สันติ จัยสินและคณะ (2544) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าของตนเอง ทำให้บุคคลรู้จักตนเอง ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อตนเองว่ามีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อผู้อื่น ทำให้บุคคลมีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่อการทำงานได้เป็นอย่างดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

พรรณราย ทวีพะประภา (2549) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองทำให้บุคคลมีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่แตกต่างกัน โดยบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง บุคคลย่อมมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจน และมุ่งมั่นที่จะทำตามเป้าหมายให้สำเร็จ

ชลลดา ทวีคุณ (2556) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง ทำให้บุคคลมีความตระหนักรู้ในความสามารถของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

จากความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง ทำให้บุคคลมีความคิดและทัศนคติเชิงบวกในการดำเนินชีวิต ทำให้บุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี แต่ในทางกลับกันถ้าบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ย่อมมีความคิดและทัศนคติเชิงลบในการดำเนินชีวิต มี

ความวิตกกังวลและความเครียดสูง มีการกล่าวโทษตนเองเมื่อเกิดปัญหา ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้บุคคลหลีกเลี่ยงและหนีปัญหาที่เกิดขึ้นได้

2.1.3 แนวคิดและทฤษฎีของการเห็นคุณค่าในตนเอง

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ซึ่งมาสโลว์ได้ค้นพบความต้องการของมนุษย์ที่สามารถเรียงลำดับขั้นตอนจากความต้องการขั้นมูลฐานไปจนถึงความต้องการที่จะเกิดความตระหนักแท้ในตนเองได้ 5 ขั้น ดังนี้ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549)

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) หมายถึง การที่บุคคลได้รับการตอบสนองทางปัจจัยสี่ในการดำเนินชีวิต
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) หมายถึง การที่บุคคลต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ
3. ความต้องการทางสังคม หรือแรงจูงใจเพื่อเป็นเจ้าของ (Social Needs) หมายถึง การที่บุคคลต้องการความรักและการยอมรับทางสังคม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนและสังคม
4. ความต้องการที่จะได้รับเกียรติและการนับถือ (Esteem Needs) หมายถึง การที่บุคคลมีความต้องการความเคารพยกย่องจากผู้อื่น เพื่อสร้างความมั่นใจในตนเอง แต่ในทางกลับกันถ้าบุคคลที่ไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการความเคารพยกย่องจากผู้อื่นนั้น จะทำให้บุคคลมีความรู้สึกต่ำต้อยด้อยค่า และสามารถฆ่าตัวตายได้ในที่สุด
5. ความต้องการความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ความต้องการสัจการแห่งตน (Self-Actualization Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะเข้าใจและยอมรับความสามารถของตนเอง เพื่อพัฒนาชีวิตของตนเองตามที่ตนเองต้องการได้

2.1.4 ลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเอง

ชลลดา ทวีคุณ (2556) กล่าวว่า ลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองตามทฤษฎีความต้องการของอับราฮัม มาสโลว์ มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความต้องการความเคารพตนเอง (Self Respect) คือ ความต้องการมีความสามารถและมีอำนาจในตนเอง โดยมีอิสระต่อตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น โดยบุคคลมีความต้องการมีคุณค่าในการดำเนินชีวิตที่ประสบความสำเร็จ
2. ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (Esteem from Other) คือ ความต้องการความรักและเป็นที่รักของผู้อื่น ต้องการได้รับความสนใจและได้รับการยอมรับจากผู้อื่น เป็นความต้องการให้ได้รับการยกย่องชมเชยในสิ่งที่บุคคลนั้นกระทำ เพื่อที่บุคคลมีความรู้สึกมีคุณค่าและได้รับการยอมรับจากผู้อื่น

จากลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วย ความต้องการเคารพนับถือตนเอง และความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น

2.1.5 แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

แบบวัดพฤติกรรมการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นเครื่องมือการวัดพฤติกรรมการเห็นคุณค่าในตนเองที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมภายใต้สถานการณ์การจัดประสบการณ์ที่ผู้อื่นสามารถสังเกตได้ ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ตามทฤษฎีของคูเปอร์สมิท (วิพาพร บุญวงศ์, 2551 อ้างจาก Coopersmith, 1984) ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านคุณลักษณะเฉพาะตัวและการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ประกอบด้วย ลงมือปฏิบัติกิจกรรมใหม่ ๆ ได้ ตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองได้ ทำงานเองได้โดยไม่ต้องมีคนมาควบคุม หรือเสนอความคิดใหม่ ๆ เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียนได้ มีการถามคำถามให้เข้าใจได้ และสามารถปรับตัวให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง
2. องค์ประกอบด้านการประพฤติตนได้เหมาะสมในห้องเรียน ประกอบด้วย การพูดอย่างถูกต้องตามกาลเทศะ การมีจิตสำนึกต่อโรงเรียน และการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
3. องค์ประกอบด้านการสามารถเผชิญกับความผิดพลาดและการวิพากษ์วิจารณ์ ประกอบด้วย เวลาเมื่อผิดพลาดสามารถจัดการกับข้อผิดพลาดได้และเมื่อถูกวิพากษ์วิจารณ์ยอมรับฟังได้โดยไม่แสดงกิริยาตอบโต้อย่างรุนแรง
4. องค์ประกอบด้านความเป็นที่สนใจ ประกอบด้วย เป็นผู้ที่เพื่อนเลือกให้อยู่ในกลุ่มแสดงความเป็นผู้นำในกลุ่มได้ และกล่าวถึงตนเองในทางที่ดี
5. องค์ประกอบด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ประกอบด้วย การพูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนได้ มีการชื่นชมในงานของตนเอง

2.2 การควบคุมตนเอง

2.2.1 ความหมายของการควบคุมตนเอง

ไรท์ (Wright, 1976) กล่าวว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง เป็นความสามารถในการบังคับนิสัยหรือพฤติกรรมของตนเอง เมื่อเผชิญกับสิ่งยั่วยุและสถานการณ์ที่กดดันโดยไม่มีรางวัลหรือการสนับสนุนภายนอก

แบนดูรา (Bandura, 1977) ได้ให้กล่าวถึงการควบคุมตนเองว่า เป็นความสามารถในการกำหนดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และการกระทำให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการ

คอร์ไมเออร์ และคอร์ไมเออร์ (Cormier; & Conmier. 1979 อ้างถึงใน ประทีป จีนิ่ง. 2540) กล่าวว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของตนเอง

โรเซนบัม (Rosenbaum, 1980) ได้ให้ความหมายการควบคุมตนเองว่า เป็นความยับยั้งชั่งใจที่จะไม่กระทำบางสิ่งที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้ตนเองมีพฤติกรรมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สกินเนอร์ (Skinner, 1953) ได้กล่าวถึงการควบคุมตนเองไว้ว่า การควบคุมตนเองมีลักษณะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและผลที่เกิดขึ้นกับตนเอง บุคคลจะควบคุมตนเองได้เช่นเดียวกับการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลอื่น ผ่านกระบวนการแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับแรงเสริมด้วยตนเอง ผลกระทบที่เป็นแรงเสริมทางบวกและผลกระทบทางลบที่เกิดจากพฤติกรรม ทำให้เกิดพฤติกรรม 2 ประเภท ประกอบด้วย พฤติกรรมที่ควบคุมพฤติกรรม (Controlling Response) และพฤติกรรมที่ถูกควบคุม (Controlled Response)

จากความหมายของการควบคุมตนเองสรุปได้ว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการกำกับตนเอง หรือกำหนดตนเองทั้งด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และการกระทำให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ไม่ว่าจะเผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์ใดก็ตาม หรือสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมในเชิงบวกออกมาอย่างเหมาะสมและข่มพฤติกรรมเชิงลบไว้ได้

2.2.2 ความสำคัญของการควบคุมตนเอง

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการควบคุมตนเองไว้ดังนี้

สกินเนอร์ (Skinner, 1953) ได้กล่าวว่า บุคคลทั่วไปจำเป็นต้องควบคุมตนเองตลอดเวลา เช่น การเลือกเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่นจากสถานการณ์ต่าง ๆ โดยที่พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นจะต้องเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ยังมีผลต่อพฤติกรรมการควบคุมอีกด้วย

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2562) กล่าวว่า การควบคุมตนเองมีความสำคัญต่อบุคคลหลายประการ ทั้งในฐานะที่ส่งเสริมพฤติกรรมอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การควบคุมตนเองช่วยให้สามารถปรับพฤติกรรมตนเองให้มีความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น กระบวนการสำคัญของการควบคุมตนเอง คือ บุคคลต้องทำการปรับพฤติกรรมด้วยตนเองทั้งหมดจนสำเร็จ ดังนั้น แนวคิดของการควบคุมตนเองจึงสรุปได้ว่า หากบุคคลใดมีการควบคุมตนเองได้ดี สิ่งเร้าภายนอกจะส่งผลต่อพฤติกรรมของตัวบุคคลน้อย แต่หากบุคคลที่มีการควบคุมตนเองในระดับต่ำ สิ่งเร้าภายนอกจะส่งผลต่อพฤติกรรมของตัวบุคคลมาก

สรุปได้ว่า การควบคุมตนเองจะช่วยจัดการให้บุคคลประสบความสำเร็จทั้งในหน้าที่การงาน การเรียน ของบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ เนื่องจากบุคคลจำเป็นต้องเจอสถานการณ์ที่หลากหลาย และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนตลอดเวลา และจำเป็นต้องยอมรับและพัฒนาการควบคุมตนเองให้เข้ากับสังคมได้

2.2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

นักวิชาการได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองไว้ดังนี้

สกินเนอร์ (Skinner, 1953) พบว่า คนเราใช้วิธีต่าง ๆ ที่จะควบคุมตนเองในชีวิตประจำวัน ดังนี้

1. ยับยั้งร่างกาย เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผลกระทบที่ไม่พึงพอใจ เช่น กัดริมฝีปากตนเองเพื่อไม่ให้หิวเรอะ หรือปิดตาเพื่อไม่ให้เห็นบางสิ่งที่ไม่ต้องการเห็น
2. เปลี่ยนเงื่อนไขสิ่งเร้า หรือสัญญาณ เพื่อควบคุมพฤติกรรมที่จะต้องหลีกเลี่ยงจากสภาพการณ์ที่ไม่พึงพอใจ และจะช่วยให้คนเราแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้มากขึ้น เช่น การจดรายการสำคัญลงในปฏิทิน จะทำให้แสดงพฤติกรรมบางอย่างในเวลาต่อมา เป็นผลให้สามารถหลีกเลี่ยงจากการลืมได้ เป็นต้น
3. ยุติการกระทำบางอย่าง เช่น การงดรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อจะได้รับการรับประทานอาหารเย็นที่อร่อยได้มากขึ้น หรือการงดอาหารก่อนการแข่งขันกีฬา เป็นต้น
4. เปลี่ยนแปลงการตอบสนองทางอารมณ์ บางครั้งการแสดงพฤติกรรมทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นอาจนำไปสู่ผลกระทบที่ไม่พึงพอใจ จึงต้องเปลี่ยนการตอบสนองทางอารมณ์ใหม่เพื่อให้ได้การแสดงพฤติกรรมที่ขัดกับพฤติกรรมที่เคยแสดงออกมา เช่น การเห็นเพื่อนลื่นตกพื้น ทำให้รู้สึกตลก แต่หากแสดงอาการขบขันออกมาอาจจะดูไม่ดี จึงต้องเปลี่ยนการตอบสนองใหม่ด้วยการเอามือปิดปากไว้ เป็นต้น
5. ใช้เหตุการณ์ที่ไม่พึงพอใจ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของตน เช่น การตั้งนาฬิกาปลุก โดยเสียงนาฬิกาปลุกเป็นเหตุการณ์ที่ไม่พึงพอใจ จึงทำให้สามารถไปทำงานตรงเวลา
6. ใช้ยา แอลกอฮอล์ หรือสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เช่น การดื่มสุราเพื่อที่จะให้ลืมความทุกข์ หรือดื่มกาแฟเพื่อที่จะไม่ให้ง่วงนอนในขณะที่ขับรถ เป็นต้น
7. การให้การเสริมแรง หรือการลงโทษตัวเอง เช่น อาจจะทำการสัญญากับตนเองว่าถ้าอ่านหนังสือจบแล้วจะไปดูหนัง เป็นต้น

8. ทำสิ่งอื่นแทนสิ่งที่กำลังทำอยู่โดยเปลี่ยนไปแสดงพฤติกรรมอื่นแทนที่จะแสดงพฤติกรรมที่จะนำตนเองไปสู่ผลกรรมที่ไม่พึงพอใจ เช่น การเปลี่ยนเรื่องคุยเพื่อเลี่ยงการโต้เถียงกันในกลุ่ม

จากวิธีการดังกล่าวที่บุคคลทั่วไปกระทำเพื่อควบคุมตนเองนั้น พบว่า มีองค์ประกอบของการตอบสนองอยู่ 2 ประเภท คือ การตอบสนองที่ทำการควบคุม และการตอบสนองที่ถูกควบคุม

เร็คเลสส์ (Reckless, 1976) เชื่อว่าบุคคลมีแรงผลักดันมาจากพลังภายในทำให้มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไป ซึ่งอาจจะเกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ความยากจน การเข้ากันไม่ได้ การถูกควบคุม การถูกกีดกันจากโอกาสจากที่ตนต้องมี เป็นต้น

จากการควบคุมตนเองจากภายนอก เป็นแรงผลักดันให้เกิดการควบคุมตนเองจากภายนอก ซึ่งเป็นปัจจัยทางสังคมที่ควบคุมบุคคลอย่างใกล้ชิด ได้แก่ ความยึดมั่นในจารีตประเพณี ความคาดหวังในสังคม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โอกาสที่จะได้รับความยอมรับและความสำนึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่ตนสังกัดอยู่

การควบคุมตนเองตามทฤษฎีจิตวิทยาวิเคราะห์ของซิกมันด์ฟรอยด์ กล่าวว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยแรงขับที่เริ่มจากความต้องการของร่างกาย บุคคลจะทำตามความต้องการของร่างกาย และฟรอยด์เชื่อว่าสังคมจะอยู่ไม่ได้ถ้าปล่อยให้บุคคลระบายแรงขับออกมาตามใจชอบ คือ ปล่อยให้คนที่แข็งแรงกว่าเขาเปรียบคนที่อ่อนแอกว่า ดังนั้นแม้บุคคลต้องการระบายความก้าวร้าว สังคมจะไม่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและมีการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ด้วยการลงโทษอย่างรุนแรง และในที่สุดคนจะยอมรับหลักการของสังคมและหาทางออกโดยการสนองความต้องการด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับความเป็นจริง โดยมีพฤติกรรมสอดคล้องกับที่สังคมต้องการ ซึ่งโครงสร้างของบุคลิกภาพแบ่งออกเป็น 3 ระบบ คือ อิด อีโก้ และซูเปอร์อีโก้ ซึ่งพลังจิตทั้งสามเกิดจากความต้องการทางสัญชาตญาณของบุคคล (ต้องรัก จิตบรรเทา, 2560)

อิด (Id) ฟรอยด์เชื่อว่า อิดเป็นระบบจิตดั้งเดิมและจิตที่ไร้สำนึกซึ่งคือความก้าวร้าว ซึ่งสัญชาตญาณเหล่านี้จะประสานงานกันเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ และจะมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยแรงกระตุ้นเหล่านี้จะพยายามแสดงออกในโลกความเป็นจริงและไม่สนใจสิ่งที่ละเอียดอ่อนหรือประเพณีสังคม มักจะทำตามตนเองเพื่อแสวงหาความสุข

อีโก้ (Ego) การควบคุมเกิดขึ้นเมื่อ อีโก้ แยกตัวออกจากอิด ในแง่นี้อีโก้เป็นส่วนที่พัฒนาแล้วของอิด เกิดขึ้นเพื่อจัดระเบียบพฤติกรรมของมนุษย์ให้ปฏิบัติตามสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้ได้รับความพึงพอใจที่แท้จริง ดังนั้น อีโก้ทำตามคำสั่งของจิต ในขณะที่เดียวกันมันเป็นตัวควบคุมแรงขับให้อยู่ในขอบเขตจนกว่าจะหาสิ่งที่ตอบสนองตามความต้องการ

ซูเปอร์อีโก้ (Superego) เป็นระบบที่ฟรอยด์ใช้ในการอธิบายการซึมซับค่านิยมทางสังคม ซึ่งบิดามารดาจะเป็นผู้สอนว่าพฤติกรรมใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมจากสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งหน้าที่สำคัญของ ซูเปอร์อีโก้ คือ ชัดขวางจิต และชักจูงให้ อีโก้ใช้หลักศีลธรรมแทนหลักความเป็นจริง

2.2.4 แบบวัดการควบคุมตนเอง

โรเซนบัม (Rosenbaum, 1980) ได้พัฒนาแบบวัดการควบคุมตนเอง เพื่อใช้กับวัยรุ่นและผู้ใหญ่ เป็นแบบรายงานด้วยตนเอง จำนวน 36 ข้อ เรียกว่า The Self Control Schedule (SCS) มีลักษณะเครื่องมือเป็นมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 6 ระดับ มี 4 ด้านคือ ด้านการใช้ความคิดและการเตือนตนเอง ด้านการประยุกต์กลวิธีการแก้ปัญหา ด้านความยับยั้งชั่งใจ ด้านการรับรู้ความสามารถของตน ประกอบด้วยข้อความเชิงบวก 25 ข้อ และข้อความเชิงลบ 11 ข้อ นำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป อายุประมาณ 15 ปี ถึง 62 ปี จำนวน 600 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 7 กลุ่ม โดยในแต่ละช่วงอายุมีทั้งเพศชายและเพศหญิง เมื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแล้ว มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .86 นอกจากนี้โรเซนบัมยังหาความสัมพันธ์กับแบบวัดค่าความเชื่ออำนาจภายในตนและภายนอกตนของ รอตเตอร์ (Rotter's I-E Scale) พบว่ามีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนความเชื่ออำนาจภายในตน และค่าสหสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนความเชื่ออำนาจภายนอกตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเมื่อบุคคลมีการควบคุมตนเองมาก เขาก็จะเชื่อในอิทธิพลของผู้อื่นหรือโชคกลางน้อยลง

2.3 ความคับข้องใจ

2.3.1 ความหมายของความคับข้องใจ

กันยา สุวรรณแสง (2535) กล่าวว่า ความคับข้องใจ เป็นลักษณะอาการทางจิตใจ ซึ่งเป็นผลมาจากที่บุคคลได้ในสิ่งที่ตนเองไม่อยากจะได้ และไม่เป็นที่ตนเองคาดหวัง ก็จะทำให้เกิดความคับข้องใจเป็นเรื่องของความประสงค์ของตน (Wishes) กับอำนาจ (Authority) หรือความจริง (Reality) ที่ไม่ตรงกัน บางครั้งความประสงค์อย่างหนึ่ง ความจริงหรืออำนาจเป็นอีกแบบหนึ่ง บางอย่างอาจจะมาก บางอย่างอาจน้อย สลับสับเปลี่ยนกันทำให้เกิดความขัดแย้ง ถ้าทั้งสองอย่างมีพร้อม ๆ กัน ความคับข้องใจจะไม่เกิด อีกอย่างหนึ่งความคับข้องใจก็คือสภาวะที่เจ็บปวดหรือไม่เป็นสุขของจิตสำนึก (Consciousness) ซึ่งเป็นผลมาจากความกระทบหรือการต่อสู้ได้แย่งของจุดมุ่งหมาย หรือความปรารถนา หรือแรงขับ ถ้าไม่ลงรอยกันในทางสังคม ความคับข้องใจจึงแสดงถึงการต่อสู้ของคนที่มีจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์เดียวกัน แต่ไม่สามารถทำให้สำเร็จได้

ตามวัตถุประสงค์ซึ่งหมายถึงมีอุปสรรคมาขัดขวาง และผลของความคับข้องใจที่เกิดขึ้นสามารถสะท้อนให้เห็นได้ทันทีโดยแสดงออกมาให้เห็นเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวและโกรธเคือง เป็นพฤติกรรมแรก ๆ ของความคับข้องใจ ในการแสดงความก้าวร้าวนั้น เป้าหมายที่ต้องการยังคงอยู่ บุคคลจะพยายามขัดหรือผ่านอุปสรรคนั้น ๆ เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายโดยใช้พลังงานเพิ่มขึ้น ซึ่งบางครั้งก่อให้เกิดความผิดปกติของร่างกาย เช่น อาจเป็นอัมพาต หรือเกิดความสับสน และจิตใจยุ่งเหยิงคนที่ชอบใช้ความก้าวร้าวเพื่อเอาชนะอุปสรรคมักนำตนไปผูกติดกับแนวปฏิบัติเชิงก้าวร้าวต่อไป และในสังคมนี้คนมักปรับตัวเมื่อเกิดความคับข้องใจโดยการก้าวร้าวมากที่สุด โดยปกติแล้วกล้ามเนื้อจะมีความเคลื่อนไหว เมื่อมีความตึงเครียด ความตึงเครียดที่ถูกกระตุ้นให้เกิดขึ้นขณะหนึ่ง ๆ นั้น จะถูกนำไปสู่การตอบสนองเฉพาะอย่างหนึ่งตามที่ได้กำหนดไว้จากการเรียนรู้ที่ผ่านมานั้นเป็นการตอบสนองภายใน ในสถานการณ์ที่มีความเหมือนหรือคล้ายกันกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความคับข้องใจในปัจจุบัน และแบบหนึ่งในจำนวนนี้เป็นการเลิกพยายามที่จะบรรลุเป้าหมาย

เดมส์คัตตี คทวณิช (2546) กล่าวว่า ความคับข้องใจ หมายถึง สภาวะทางอารมณ์ที่รู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจ กัดกรุ่นใจ และหงุดหงิด เนื่องจากมีอุปสรรคขัดขวางไม่ให้บุคคลบรรลุเป้าหมายได้อย่างสะดวกและสมความตั้งใจ

รุ่งระวี อัครวรรณ (2547) กล่าวว่า กล่าวว่า ความคับข้องใจ เป็นความรู้สึกเกิดขึ้นเนื่องจากไม่สามารถสนองความต้องการอันเนื่องมาจากอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เป็นอุปสรรคภายในตนเอง หรือสภาพร่างกาย รวมไปถึงอุปสรรคจากภายนอก หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทำให้ความต้องการของตนเองถูกขัดขวาง และเกิดความรู้สึกกระวนกระวายใจ กัดกรุ่น ไม่มีความสุข

วิไลวรรณ ศรีสงครามและคณะ (2549) กล่าวว่า ความคับข้องใจ คือ การที่จุดมุ่งหมายของบุคคลถูกขัดขวาง หรือทำให้ช้าลง หรือถูกรบกวน นักจิตวิทยาให้คำว่า ความคับข้องใจ เพื่ออ้างถึงการเข้าแทนที่สถานการณ์ โดยเสมือนเป็นผลของการขัดขวางทำให้จุดมุ่งหมายถูกรบกวน

สุรวิ ศิวะแพทย์ (2549) กล่าวว่า ความคับข้องใจ (Frustration) เป็นภาวะที่เกิดความหงุดหงิด กระวนกระวาย อันเนื่องมาจากความต้องการ (Need) เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการกระทำ (Act) ซึ่งไม่อาจบรรลุเป้าหมายได้เพราะมีอุปสรรคมาขัดขวาง

ภารดี จันทรอยู่ย (2551) กล่าวว่า ความคับข้องใจ เป็นอุปสรรคภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการแพทย์ สังคม กฎหมาย รวมพฤติกรรมของผู้อื่น รวมถึงอุปสรรคภายใน ซึ่งประกอบด้วย ข้อบกพร่องภายในตัวบุคคล และประสบการณ์ที่ขัดขวางความพอใจของบุคคล

ส่งผลให้บุคคลแสดงปฏิกิริยาเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก ที่สัมพันธ์กับปฏิกิริยาต่าง ๆ ได้แก่ ความกลัว ความโกรธ ความเครียด ความวิตกกังวล ความเกลียดชัง ความท้อแท้ ความผิดหวัง

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์ (2556) กล่าวว่า ภาวะที่บุคคลเกิดความรู้สึกอัดอั้นใจ หรือไม่สบายใจ เมื่อจุดมุ่งหมายของตนถูกขัดขวางหรือถูกทำให้ช้าลง เพราะไม่สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความต้องการที่ตนเองกำหนดไว้ หรืออาจบรรลุเป้าหมายเหมือนกันแต่อาจช้าและด้วยความใจร้อนหรือความทะเยอทะยานก็อาจจะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกไม่พอใจ อึดอัดใจ กังวลใจ หงุดหงิดใจ

จากความคับข้องใจข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ความคับข้องใจเป็นลักษณะอาการทางจิตใจซึ่งเป็นผลมาจากที่คนเราไม่ได้อย่างที่เรายากจะได้อาจไม่เป็นไปตามที่เราต้องการ ก็จะทำให้เกิดความคับข้องใจซึ่งเป็นเรื่องของความประสงค์ของตน กับอำนาจ หรือความจริงที่ไม่ตรงกัน ทำให้ความต้องการของตนเอง ถูกขัดขวาง และเกิดความรู้สึกกระวนกระวายใจ กลัดกลุ้ม ไม่มีความสุข

2.3.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดความคับข้องใจ

เดมศักดิ์ คทวณิช (2546) ได้แบ่งสาเหตุความคับข้องใจไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. อุปสรรคเนื่องจากตัวบุคคล เป็นอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลนั้นมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เช่น ตาเหล่ ตาเข หูหนวก ตาบอด อัมพาต แขนขาพิการ สติปัญญาต่ำ ขาดความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น ความบกพร่องเหล่านี้ย่อมเป็นอุปสรรคขัดขวางบุคคลในการดำเนินชีวิต

2. อุปสรรคจากสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั่วไป เช่น ฝนตก รถติด อุบัติเหตุ อุบัติภัยต่าง ๆ เช่น สมโภชน์ตัดสินใจขึ้นทางด่วน เนื่องจากต้องการไปทำงานให้ทัน แต่พบว่ามีการจราจรติดขัดบนทางด่วน ทำให้สมโภชน์ต้องติดอยู่นานกว่าชั่วโมง ในช่วงเวลานั้นสมโภชน์จะเกิดความคับข้องใจขึ้น

3. อุปสรรคจากสภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น กฎเกณฑ์และระเบียบที่เข้มงวด วัฒนธรรมประเพณีที่เคร่งครัด รวมทั้งกฎหมายทางสังคม เหล่านี้ย่อมเป็นอุปสรรคสำหรับสมาชิกในสังคมนั้นได้ตลอดเวลา เช่น พิชัยต้องการจะแต่งงานกับบดินทร์ที่เป็นโฮโมเซ็กซ์ชวล แต่คนในหมู่บ้านไม่ยอมรับและรวมตัวกันต่อต้าน พิชัยย่อมเกิดความคับข้องใจขึ้นได้

วิไลวรรณ ศรีสงครามและคณะ (2549) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดความคับข้องใจแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. สาเหตุจากตัวบุคคล โดยมากมักเป็นความบกพร่องทางกาย จิตใจ และสติปัญญา เช่น ตาเหล่ หูหนวก พิการ ไม่ฉลาด ขาดความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น ความบกพร่องดังกล่าวมักเป็นอุปสรรคในการขัดขวางบุคคลเพื่อกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายได้ยากกว่าบุคคลปกติโดยทั่วไป เช่น การรุดต้องการสมัครเป็นพนักงานต้อนรับบนสายการบินแต่ติดที่ตัวเองไม่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษ จึงทำให้เกิดความคับข้องใจเกิดขึ้น เป็นต้น

2. สาเหตุจากสภาพแวดล้อม เช่น รถติด อุบัติเหตุ ฝนตก เป็นต้น ซึ่งอุปสรรคเหล่านี้ทำให้บุคคลไม่สามารถกระทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หรือคาดหวังไว้เช่น วารินต้องการจะไปให้ทันการประชุมตอนเช้า แต่เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนพอดี ทำให้รถติดนานเกิดปกติ ในเวลานั้นวารินจะเกิดความคับข้องใจขึ้น เป็นต้น

3. สาเหตุจากสภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น กฎหรือระเบียบที่เข้มงวดของวัฒนธรรมประเพณีที่เคร่งครัด รวมไปถึงกฎหมายของสังคมนั้น ๆ ด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็อาจเป็นอุปสรรค ทำให้บุคคลเกิดความคับข้องใจขึ้นได้ เช่น สุรางค์ต้องการแต่งงานกับพรรคิ์ซึ่งอายุอ่อนกว่าตนประมาณ 10 ปี แต่บุคคลในครอบครัวของทั้งสองไม่เห็นด้วยและต่อต้าน จึงทำให้ทั้งคู่เกิดความคับข้องใจขึ้นมาได้ เป็นต้น

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์ (2556) ได้กล่าวว่า สิ่งกีดขวางสำคัญ ๆ ที่เป็นสาเหตุของการเกิดความคับข้องใจนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิดใหญ่ ๆ คือ

1. องค์ประกอบส่วนบุคคล ลักษณะเฉพาะส่วนบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำให้แต่ละบุคคลเกิดความคับข้องใจได้มากน้อยแตกต่างกัน เช่น สภาพความแข็งแรงสมบูรณ์ของร่างกายที่เป็นต้นเหตุให้บุคคลเกิดความคับข้องใจ ความพิการหรือความบกพร่องต่าง ๆ โรคประจำตัวสมรรถนะทางสมอง บุคลิกลักษณะ ฯลฯ รวมถึงสภาพพื้นฐานทางจิตใจ ได้แก่ การรับรู้ สมรรถนะในการคิด นิสัยใจคอ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง ความมั่นคงทางอารมณ์ ความต้องการ ความปรารถนา ความสามารถในการปรับตัว และความอดทนต่อความตึงเครียดต่าง ๆ

2. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคม (Physical and Social Environment) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สถานที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน ตลอดจนสิ่งคุกคามต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ส่วนสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี กฎระเบียบข้อบังคับ บรรทัดฐานทางสังคม ค่านิยม หรือการคาดหวังต่าง ๆ ที่สังคมกำหนด ทั้งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสิ่งแวดล้อมทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถขัดขวางบุคคลไม่ให้บรรลุในสิ่งที่ตนปรารถนา และสามารถทำให้บุคคลเกิดความคับข้องใจได้ เช่น ความคับข้องใจเกิดขึ้นเนื่องจากอากาศที่ร้อน

อุปสรรคและรุดติด หรือความคับข้องใจเกิดขึ้นเนื่องจากไม่สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ตามที่
บิดามารดาคาดหวังไว้

2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.4.1 ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ไว้ดังนี้

นิวคอมบ์ (Newcomb, 1962) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อนักเรียนใน
ระดับอุดมศึกษาทั้งทางเจตคติ ทักษะ ความสามารถและบุคลิกภาพของนักเรียน

ฮวีทเลย์และเกรซ (ประสาน อุฬารธรรม. 2525; อ้างจาก Wheatley; & Grace.
1965) กล่าวว่า นักเรียนกับกลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกจากกันได้ โดยเฉพาะในโรงเรียนที่
นักเรียนจะต้องเปลี่ยนสภาพแวดล้อมและเพื่อนใหม่ ๆ นักเรียนจึงต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่ม
เพื่อนให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

ซิคเคอริง (Chickering, 1969) กล่าวถึง สัมพันธภาพระหว่างบุคคลว่า หมายถึง
บุคคลที่มีความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยมีความอดทนที่จะ
อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้โดยสามารถยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของผู้อื่นได้ โดยมีการไว้วางใจกัน
การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนกัน ทั้งการให้และการรับ

ธัญญา คนอยู่ (2547) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง
ความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องกันของบุคคล เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลในการมี
ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วยความรักใคร่ ความสนิทกลมเกลียว ความเข้าใจอันดีต่อกัน และคอย
ให้ความช่วยเหลือ

จากความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สามารถสรุปได้ว่า
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นการแสดงพฤติกรรมระหว่างบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน
มีการเข้าใจและยอมรับกัน ตลอดจนมีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.4.2 ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของซัลลิแวน

ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความเห็นว่า พฤติกรรมและบุคลิกภาพของ
มนุษย์เป็นผลมาจากสัมพันธภาพระหว่างบุคคล บุคคลไม่สามารถแยกความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้
เลยนับตั้งแต่เกิด มนุษย์นั้นเป็นผลผลิตของการมีความสัมพันธ์กันทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทาง
สรีระวิทยาจึงเป็นเครื่องบ่งชี้ความต้องการของบุคคล และบอกทิศทางของการเจริญเติบโต แนวคิด
ของทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของซัลลิแวน มีดังนี้ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ 2530 อ้างจาก
Hall; & Lindzey. 1963)

1. ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความเชื่อว่ามนุษย์มีความต้องการพื้นฐาน 2 ประการ ดังนี้ (อิติวรัตน์ แยมินีม. 2558 อ้างจาก ทศนา บุญทอง. 2528)

1.1 ความต้องการความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นความต้องการทางร่างกาย

1.2 ความต้องการความมั่นคง (Security) เป็นความต้องการทางจิตสังคม ที่มีความสุขกายสบายใจ มีความคิดและค่านิยมที่เหมาะสม ขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยบุคคลมีความอบอุ่นใจเมื่อมีเพื่อนที่สนิทสนมพอที่จะยอมรับทุกชีวิตได้ ไม่ว่าจะอยู่ในวัยเดียวกันหรือไม่ก็ตาม

2. โครงสร้างบุคลิกภาพ ซึ่งชัลลิวานได้อธิบายว่า โครงสร้างของบุคลิกภาพมีความหลากหลาย เป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549)

2.1 กระบวนการปรับเปลี่ยนพลังงาน (Dynamism) คือ พฤติกรรมที่เป็นความเคยชินในด้านความสัมพันธ์กับคนอื่น เช่น ชอบรับใช้ช่วยเหลือผู้อื่น ชอบเอาเปรียบ แบ่งปัน เพื่อให้ใคร ๆ เห็นอกเห็นใจ เป็นต้น ศูนย์กลางกระบวนการปรับเปลี่ยนพลังงานคือ ระบบตัวตน (Self-System) เป็นกระบวนการที่พัฒนามาจากวิธีการป้องกันการตนเอง เพื่อให้ความสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นไปได้อย่างราบรื่น

2.2 กระบวนการสร้างภาพบุคคล (Personification) คือ มโนภาพที่บุคคลวาดเป็นภาพตัวเอง เป็นภาพคนอื่นที่มีสัมพันธภาพกับตน โดยจะมีความเกี่ยวข้องกันอย่างลึกซึ้งกับความรู้สึก เจตคติ และความคิดที่บุคคลมีขึ้น เนื่องจากได้รับประสบการณ์ด้านความพึงพอใจและความวิตกกังวล และจะมีความเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของบุคคลที่เคยได้รับจากบุคคลอ้างอิง และสร้างภาพบุคคลตามประสบการณ์ที่ได้มา ซึ่งจะทำให้บุคคลมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและบุคคลอื่น นั่นก็คือ บุคคลที่สามารถจะประเมินตนเองได้และภาพนั้นก็เกิดขึ้น

2.3 กระบวนการคิด (Cognitive Process) ชัลลิวานเชื่อว่า กระบวนการคิดเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ซึ่งมี 3 ลักษณะใหญ่ ๆ

2.3.1 ประสบการณ์โปรโตแทกซิก (Prototaxic) เป็นประสบการณ์ที่ยังไม่ได้พัฒนา เป็นเพียงความคิดระดับทารก เกี่ยวกับการรับรู้ด้านประสาทสัมผัส ความรู้สึก ที่เกิดขึ้นทันทีทันใด โดยปราศจากการเชื่อมโยงจากสิ่งแวดล้อม

2.3.2 ประสบการณ์พาราแทกซิก (Parataxic) เป็นประสบการณ์ที่ต่อเนื่องจากประสบการณ์โปรโตแทกซิก บุคคลเริ่มเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมให้มีความสัมพันธ์เป็น

ประสบการณ์ได้ แยกได้ว่าสิ่งใดคือตนเอง สิ่งใดไม่ใช่ตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะการเข้าใจสัมพันธภาพระหว่างสิ่งต่าง ๆ

2.3.3 ประสบการณ์ซินแทกติก (Syntactic) เป็นประสบการณ์ขั้นสูงสุดที่เรียนรู้ติดต่อกันโดยใช้ภาษา คำพูด และสัญลักษณ์ ทำให้บุคคลสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้

สรุปได้ว่า ชัลลิวานมองพัฒนาการของมนุษย์ตามหลักจิตวิทยาทางสังคม และอิทธิพลที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พัฒนาการในแต่ละช่วงวัยมีลักษณะเด่นจากการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล บุคลิกภาพของบุคคลจะพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปตามวัยและประสบการณ์ที่บุคคลได้สัมพันธ์กับบุคคลอื่น

2.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว

2.5.1 ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว

อมราวดี ณ อุบล (2544) สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ลักษณะทางพฤติกรรมภายในครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก ที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกัน มีความรักความห่วงใย มีการดูแลเอาใจใส่ต่อกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 2 ลักษณะคือ ครอบครัวที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดี เด็กจะได้รับความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และบุคคลในครอบครัวอยู่ด้วยกันอย่างอบอุ่น ส่วนครอบครัวที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ไม่ดีนั้น เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ประกอบไปด้วยพ่อและแม่ที่มีความสัมพันธ์ไม่ดีต่อกัน ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสมาชิกในครอบครัวก็จะมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกัน ส่งผลให้บุคคลในครอบครัวเกิดการทะเลาะวิวาทขัดแย้งกันเป็นประจำ

สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียนมหาวิทยาลัยมหิดล (2552) สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียนมหาวิทยาลัยมหิดล (2552) ให้ความหมาย สัมพันธภาพระหว่างครอบครัวหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่ในบ้าน เดียวกัน อาจเป็นญาติพี่น้องหรือบุคคลอื่น โดยมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันพูดคุยแสดงออกซึ่งความรัก และมีกิจกรรมทำร่วมกันอาจมีทั้งสัมพันธภาพที่ดีและไม่ดี

รสศุณธ์ เจืออุปถัมย์ (2553) ให้ความหมายสัมพันธภาพในครอบครัวไว้ว่า การรับรู้ต่อความรู้สึกผูกพันระหว่างญาติผู้ดูแล สมาชิกในครอบครัวที่ปฏิบัติต่อกันในด้าน การแสดงความรัก ความห่วงใย การยอมรับ และให้การช่วยเหลือ

กุลภา วจนสาระ (2554) กล่าวว่า สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก ระหว่างพี่น้อง หรือระหว่าง สมาชิกในครอบครัว รวมถึงการสื่อสารในครอบครัว แบบแผนความสัมพันธ์ การกำหนดบทบาทและอำนาจในการตัดสินใจ

สรุปคือ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน อาจเป็นญาติพี่น้องหรือบุคคลอื่น โดยมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันพูดคุยแสดงออกซึ่งความรัก และทำกิจกรรมร่วมกัน

2.5.2 องค์ประกอบของสัมพันธภาพในครอบครัว

กุหลาบ รัชนสังฆกรรมและคณะ (2541) ได้กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวให้มั่นคง ประกอบด้วย สัมพันธภาพในครอบครัวจะต้องยั่งยืนและมีขนาดใหญ่ และควรมีความผูกพันที่เกี่ยวข้องกันอยู่เสมอระหว่างพ่อแม่และลูก

แครนดอล (Crandall, 1980) กล่าวว่าสัมพันธภาพในครอบครัว เป็นความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ (Primary relationship) ซึ่งเป็นปัจจัยภายในครอบครัวปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ และมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือจำนวน หรือการแสดงบทบาทของสมาชิก (Number of role) เป็นการแสดงลักษณะพฤติกรรมภายในครอบครัว ที่มีความสัมพันธ์กันหลายบทบาท เช่น การแสดงบทบาทของพ่อแม่ ที่เป็นทั้งผู้สั่งสอน ผู้ดูแล รวมทั้งมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในครอบครัว เพื่อให้มีการปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในหลายๆด้าน ส่งผลให้เกิดความเข้าใจ ได้เรียนรู้ค่านิยม ความเชื่อถือ ตลอดจนบุคลิกที่แท้จริงของกันและกัน

1. การสื่อสารของคนในครอบครัว (Communication) ความสัมพันธ์ในกลุ่ม ปฐมภูมิเป็นการสื่อสารแบบเปิด ที่มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างอิสระและกว้างขวาง

2. การแสดงออกทางอารมณ์ (Emotion) ความสัมพันธ์ในกลุ่มปฐมภูมิหรือในครอบครัว เป็นการแสดงออกถึงความรัก ความเข้าใจระหว่างสมาชิกในครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความผูกพัน รักใคร่ และความอบอุ่นในครอบครัว หรือการแสดงออกถึงความขัดแย้ง ความโกรธก็ได้

3. การถ่ายทอดความรู้สึก (Transferability) ความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิที่ก่อรูปขึ้นเฉพาะกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น ไม่สามารถจะถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่นได้ง่ายๆ เป็นการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลเป็นรายๆไป ซึ่งเป็นความผูกพันเฉพาะเจาะจง ยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้

2.5.3 ลักษณะของสัมพันธภาพในครอบครัว

สมิธ วุฒิสวัสดิ์ (2552) กล่าวถึงลักษณะของสัมพันธภาพในครอบครัวไว้ดังนี้

1. การเห็นคุณค่าของคนในครอบครัว มีพึงพอใจต่อกัน รวมทั้งมีการแสดงออกให้คนในครอบครัวเห็นว่าการมีเวลาอยู่ร่วมกัน เพราะทุกคนจะได้ทำกิจกรรมร่วมกันในหลายอย่าง และเป็นกิจกรรมที่ทุกคนพอใจ

2. การมีพันธะต่อความสุขของคนในครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีคุณภาพ พันธะดังกล่าวนี้จะอยู่ในระดับสูง คือห่วงใยซึ่งกันและกันอย่าง

แท้จริง การติดต่อสื่อสารระหว่างกัน เป็นการเพิ่มระยะเวลาในการพูดกันกับคนในครอบครัว โดยจะไม่มีกรปิดเรื่องราวกันหรือไม่ต้องรับรู้เรื่องราวของบุคคลในครอบครัว

3. การมีศรัทธาต่อศาสนาที่ครอบครัวนับถือ คือ บุคคลในครอบครัวมีการทำกิจกรรมทางศาสนาด้วยกัน

4. การมีความสามารถในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวได้เป็นอย่างดี และพร้อมร่วมกันต่อสู้กับปัญหาให้สำเร็จ

ศิริกุล อิศรานุรักษ์ (2542) ได้กล่าวถึงปัจจัยของสัมพันธภาพในครอบครัวว่าควรมีเวลาในการสื่อสารและทำกิจกรรมร่วมกัน มีการชื่นชมคุณค่าของครอบครัวที่ชัดเจน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวแล้ว จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมในครอบครัวมีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะต่อการแสดงออกของพฤติกรรมที่ว่าจะเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมออกมา (Healy & Bronner, 1931) เช่นเดียวกับที่ ผดุง อารยะวิญญู (2542) ได้กล่าวว่าเป็นปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในตัวเด็กที่เกิดจากสัมพันธภาพในครอบครัวว่า ครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งของปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมดังต่อไปนี้

1. ความไม่ปรองดองกันในครอบครัว คือระหว่างพ่อแม่มีการทะเลาะกันบ่อย ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการทางนิสัยที่มีความก้าวร้าวขึ้นมา หรือเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆ จากพ่อแม่ เช่นการพูดจาหยาบคาย หรือการมองเรื่องการทะเลาะเป็นเรื่องปกติ

2. ครอบครัวที่พ่อแม่ มีความเจ้าระเบียบ มักอยู่ในกฎเกณฑ์ตลอดเวลาจะทำให้เด็กเกิดความอึดอัดใจ

3. ครอบครัวที่พ่อแม่ ตัดการพนัน หรือยาเสพติด ไม่มีเวลาเอาใจใส่เด็ก จึงทำให้เด็กมีความรู้สึขาดความอบอุ่น รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีต่อเด็ก

4. ครอบครัวแตกแยกหรือหย่าร้าง เด็กที่ต้องเผชิญกับปัญหานี้มักมองว่าตนเองไม่มีคุณค่า หรือไม่ได้เป็นที่ต้องการของผู้อื่น หากไม่ได้รับความรักเท่าที่ควร เด็กจะหาทางแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเพื่อชดเชยสิ่งที่ขาดหายไป

5. ครอบครัวที่พ่อแม่ถึงแก่กรรม จะทำให้เด็กรู้สึกว่ตนเองกำพร้า ต้องอาศัยอยู่ร่วมกับผู้อื่น หากไม่ได้รับความเอาใจใส่มากเท่าที่ควร จะส่งผลให้เด็กมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมสูงขึ้น

6. ครอบครัวที่เข้มงวดเกินไป เด็กจะรู้สึกว่าเขาเองไม่สามารถทำอะไรได้ด้วยตนเอง หรือถ้าทำอะไรด้วยตนเองก็กังวลว่าจะทำไม่สำเร็จ ซึ่งพ่อแม่มักจะคาดหวังกับเด็กเกินไป และเมื่อไม่ได้อย่างที่คาดหวังก็จะทำการลงโทษ ซึ่งทำให้เด็กอึดอัด และหนีออกจากบ้านได้

7. ครอบครัวที่ขาดระเบียบวินัย หรือตามใจมากเกินไป ครอบครัวประเภทนี้จะส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เกเรออกไปจากสังคม เช่น ขาดการควบคุมตนเอง เป็นต้น

8. ครอบครัวที่มีลูกมากเกินไป หรือมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ยากจน ไม่สามารถดูแลครอบครัวได้อย่างทั่วถึง ทำให้เด็กขาดคนคอยชี้แนะสิ่งที่ถูก และจะต้องคอยช่วยเหลือตนเอง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สัมพันธภาพในครอบครัว มีความจำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะพ่อแม่ และคนในครอบครัวที่จะต้องให้ความสำคัญ ซึ่งจากการพิจารณาเอกสารสารข้างต้นทำให้เห็นได้ว่า พฤติกรรมและวิธีในการอบรมเลี้ยงดู ส่งผลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนเช่นเดียวกัน ดังนั้น ครอบครัวจึงถือเป็นส่วนสำคัญในการลดและป้องกันปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนได้อย่างดีที่สุด (วนัญญา แก้วแก้วปาน, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับเกษตรชัย และหิมและอุทิศ สังขรัตน์ (2556) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมว่า การอบรมเลี้ยงดูนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านดีและไม่ดี ขึ้นอยู่กับว่านักเรียนนั้นได้รับวิธีการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่มาอย่างไร ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูสามารถทั้งขัดเกลาคิดใจให้รู้จักถูกผิดได้ ควบคุมตนเองได้ และยังสามารถทำให้นักเรียนอึดใจ คับข้องใจ หรือมีความวิตกกังวลจนทำให้ตนเองแสดงพฤติกรรมออกมาในทางลบได้

2.6 พฤติกรรมการใช้สื่อ

สตีกิตซ์และแดง-ชวน (Stieglitz & Dang-Xuan, 2013) การส่งต่อข้อมูลหรือข้อความที่มีเนื้อหาตรง กับความคิดเห็นของตน โดยส่วนใหญ่มักจะเลือกข้อมูลที่มีการแสดงออกถึงอารมณ์ และความรู้สึก

แคชเทเลอร์ แลป Kaspersky Lab (2015) การสร้างสังคมหรือเครือข่าย เฉพาะกลุ่มระหว่างบุคคลที่มีเชื้อชาติ, อายุหรือระดับการศึกษา เดียวกัน และเป็นตัวช่วยในการกระชับความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลคนที่รู้จักกันอยู่ก่อนแล้ว มากกว่าการทำความรู้จักกับคนแปลกหน้า

ยุพา สุภากุล (2540) กล่าวว่า พฤติกรรมการใช้สื่อเป็นการเลือกหรือสนใจเปิดรับข่าวสารตามความสนใจโดยเปิดหรือรับสื่อจากแหล่งที่มีอยู่

เอมิกา เหมมินทร์ (2556) กล่าวว่า พฤติกรรมการเลือกใช้สื่อจากประสบการณ์ที่ใช้บ่อยที่สุด วัตถุประสงค์ของการเลือกใช้สื่อ คุณสมบัติของสื่อที่ชอบ และแหล่งของสื่อที่ทำให้สนใจ

เกวรินทร์ ละเอียดดีนนท์ (2557) กล่าวว่า การแสดงออกของบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สื่อ

กายกาญจน์ เสนแก้ว (2558) กล่าวว่า กิจกรรมการใช้สื่อใดก็ตามที่มีการตอบสนอง โดยสามารถสังเกตได้ เมื่อมีการพฤติกรรมการใช้สื่อเกิดขึ้น

วิชุดา จันทรเวโรจน์ (2558) กล่าวว่า พฤติกรรมการใช้สื่อนั้น คือการที่บุคคลมีการ เปิดรับสื่อเฉพาะสื่อที่คิดว่ามีประโยชน์และมีความเหมาะสมต่อตนเอง เพื่อแสวงหาความรู้และทำ ความเข้าใจในเรื่องราวและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อใช้ในการตัดสินใจหรือกระทำการใดสิ่งหนึ่ง และสร้างความพึงพอใจในตนเอง

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการใช้สื่อ เป็นการเลือกใช้ หรือค้นหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ตรง ตามความคิด ประสบการณ์ ความชอบ ความสนใจที่คิดว่าเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด เพื่อใช้ในการ ตัดสินใจต่อความพึงพอใจของตนเอง รวมถึงการสร้างและแบ่งปันเรื่องราวที่ตนสนใจให้กับ กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจเดียวกัน

2.6.1 แนวคิดเกี่ยวกับสื่อ

สื่อเป็นสิ่งที่ใช้ติดต่อเชื่อมโยงทั้งข้อมูล ความรู้ ข่าวสาร หรือโฆษณา ไปยังบุคคล โดยสื่อนั้นได้มีการพัฒนารูปแบบให้ดีขึ้นตามระบบเทคโนโลยี นับจากสื่อบุคคลที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ โดยสามารถแบ่งสื่อออกเป็น 2 ประเภทดังนี้ (รัชนิกร ทรัพย์ชั้นสุข, 2556)

1. สื่อดั้งเดิม (Traditional Media) หมายถึง สื่อที่ทำหน้าที่ส่งสารเพียงอย่างเดียว และบุคคลจะเข้าถึงสื่อโดยผ่านทางโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง และรวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสารอีกด้วย ซึ่งสื่อประเภทนี้บุคคลไม่สามารถติดต่อกลับไปยังผู้ส่งสารได้

2. สื่อใหม่ (New Media) หมายถึง สื่อที่ทั้งบุคคล และผู้ส่งสารสามารถรับและส่ง สารได้พร้อมกัน และสื่อยังสามารถส่งสารได้หลายวิธีในเวลาเดียวกัน ทั้งภาพที่อาจจะมีเสียง ประกอบและตามด้วยข้อความกำกับ เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อโทรศัพท์เคลื่อนที่ เกม หรือสื่อ ออนไลน์ต่าง ๆ

2.6.2 ประเภทของสื่อออนไลน์

ระวิแก้ว สุกใส และชัยรัตน์ จุสาลิ (2556) ได้แบ่งประเภทของสื่อออนไลน์ตาม วัตถุประสงค์ของการใช้งานไว้ 7 ประเภท ดังนี้

1. สร้างและประกาศตัวตน (Identity Network) คือ บุคคลสามารถมีพื้นที่ในการ สร้างตัวตนขึ้นมาบนเว็บไซต์ โดยเผยแพร่เรื่องราวของบุคคลผ่านทางอินเทอร์เน็ต มี 2 รูปแบบดังนี้

- 1.1 บล็อก (Blog) เป็นชื่อเรียกสั้น ๆ ของ Weblog เปรียบเสมือนบันทึกหรือ เนื้อหาที่แสดงความรู้สึกนึกคิดต่างๆ เพื่อเล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นรับรู้

1.2 ไมโครบล็อก (Micro Blog) คือ บล็อกที่ให้คุณสามารถโพสต์ข้อความจำนวนสั้น ๆ ผ่านเว็บผู้ให้บริการ และสามารถส่งข้อความนั้น ๆ ไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ เช่น Twitter Facebook เป็นต้น

2. สร้างผลงาน (Creative Network) เป็นการที่บุคคลมีความต้องการนำเสนอผลงานของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นวิดีโอ รูปภาพ เพลง และเพื่อแชร์เนื้อหาระหว่างผู้ใช้เว็บที่จะแบ่งปัน ได้แก่ YouTube, Flickr, Multiply, Photobucket, Imeem และ Slideshare เป็นต้น

3. ความสนใจตรงกัน (Passion Network) ทำหน้าที่เก็บในสิ่งที่ชอบไว้บนเครือข่าย หรือสร้างที่คั่นหนังสือออนไลน์ เพื่อให้บุคคลสามารถเก็บเพจที่สนใจไว้ในเครื่อง และยังสามารถแบ่งปันให้กับคนที่มีความชอบในเรื่องเดียวกัน หรือใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการเข้าไปหาข้อมูลได้

4. เวทีทำงานร่วมกัน (Collaboration Network) เป็นการต่อยอดความคิด ความรู้จากผู้ที่มีความรู้ เพื่อให้ความรู้ได้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และเกิดการพัฒนาความรู้ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม เช่น Wikipedia, Google earth และ Google Maps เป็นต้น

5. ประสบการณ์เสมือนจริง (Virtual Reality) จะมีลักษณะเป็นเกม ซึ่งเป็นเว็บที่เป็นแหล่งรวบรวมเกม และที่เป็นที่นิยมกับบุคคลส่วนมาก ซึ่งบุคคลสามารถเล่นบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยจะมีลักษณะเป็นเกม 3 มิติ ที่ผู้ใช้นำเสนอตัวตนตามบทบาทในเกม รวมทั้งผู้เล่นยังสามารถติดต่อปฏิสัมพันธ์กับผู้เล่นคนอื่น ๆ ที่ชอบในแบบเดียวกันได้ เช่น Second Life, Audition, Ragnarok, Pangya และ World of Warcraft เป็นต้น

6. เครือข่ายเพื่อการประกอบอาชีพ (Professional Network) เป็นการเผยแพร่ประวัติผลงานของตนเอง และเพื่อให้บริษัทที่ต้องการคนมาร่วมงานเข้ามาหาจากประวัติของผู้ใช้ที่อยู่ในเครือข่ายสังคมออนไลน์นี้ได้ ผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทนี้ ได้แก่ Linked in เป็นต้น

7. เครือข่ายที่เชื่อมต่อระหว่างผู้ใช้ (Peer to Peer: P2P) เป็นการเชื่อมต่อกันที่จะทำใหบุคคลเกิดการสื่อสาร หรือแบ่งปันข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและทันที ซึ่งผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ประเภทนี้ ได้แก่ Skype และ Bit Torrent เป็นต้น

2.6.4 ปัจจัยเลือกสื่อที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2548) ได้กล่าวถึงปัจจัยในการเปิดรับสื่อที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. การใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ เป็นการที่บุคคลมีความเชื่อว่าสื่อแต่ละประเภทสามารถให้อะไรกับตนเองได้ และยังทำการประเมินเนื้อหาของสื่อนั้นด้วย เช่น บุคคลที่บริโภคข่าวสารจะเชื่อว่าข่าวสารให้ความรู้ จึงมีการประเมินว่าความรู้เป็นสิ่งที่ตนเองต้องการ ซึ่งบุคคลนั้นย่อมค้นหาความพึงพอใจด้านความรู้ที่ต้องการด้วยการรับชมข่าวสาร ในขณะที่บุคคลที่เชื่อว่าข่าวสารไม่เป็นความจริง จะทำให้มีการประเมินว่าความรู้จากสื่อมีเนื้อหาทางในลบ ทำและหลีกเลี่ยงการรับข้อมูลข่าวสาร โดยความเชื่อและการประเมินความเชื่อหรือค่านิยมของบุคคลเกิดขึ้นจากปัจจัยดังนี้

1.1 ความเชื่อของบุคคลได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมและสถาบันต่างๆ ในสังคม การเข้าถึงสื่อต่างๆ บุคลิกภาพการเปิดเผยตัวและการแยกตัว

1.2 การประเมินความเชื่อได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านวัฒนธรรมและสังคม ความต้องการ ตัวแปรด้านจิตวิทยาของบุคคล

จากการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจนั้นมียุทธศาสตร์มาจากสภาวะด้านจิตวิทยา ซึ่งทำให้บุคคลเห็นว่าปัญหาเกิดขึ้น การใช้สื่อจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหา โดยบุคคลมีการเปิดรับสื่อเพื่อแสวงหาข่าวสาร เพื่อเป็นการติดต่อกันทางสังคม เพื่อเรียนรู้และพัฒนาสังคม ถ้าบุคคลที่เปิดรับสื่อทั่วไปโดยไม่เลือกสื่อ สื่อนั้นย่อมไม่มีบทบาทเป็นเครื่องมือของบุคคลในการแก้ปัญหาตามที่สื่อต้องการ

2. ลักษณะของผู้รับสาร เป็นการที่บุคคลมีลักษณะเด่นชัดที่สุด คือ อายุ ระดับชั้นทางสังคม รายได้และการศึกษา ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีบทบาทในการจัดสรรเวลาและจำนวนเงินที่จำเป็นต่อการเปิดรับสื่อ โดยอายุมีอิทธิพลต่อการเลือกเนื้อหาของสื่อและการเปิดรับสื่อ ส่วนรายได้ก็มีบทบาทในการกำหนดรูปแบบการใช้สื่อมากขึ้น โดยเมื่อบุคคลมีรายได้เพิ่มมากขึ้น การบริโภคสื่อจะมีความหลากหลายมากขึ้น เช่น เด็กจะดูโทรทัศน์มากกว่าผู้ใหญ่และจะรับชมเนื้อหาที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวที่เลือกให้ เมื่อเติบโตขึ้นก็มีอิสระในการดำเนินชีวิตมากขึ้น บุคคลก็จะเลือกเปิดรับสื่อได้ตามความสนใจได้มากขึ้น เป็นต้น

3. ปัจจัยด้านสื่อ เป็นการที่สื่อแต่ละประเภทมีการพัฒนาผู้ชมที่แตกต่างกัน ทั้งด้านรสนิยม ความสนใจ ระดับสติปัญญา และโอกาสในการแสวงหาสื่อที่ขึ้นอยู่กับเวลารว่าง ระดับการศึกษาและรายได้

4. ระดับความสามารถของผู้รับสารในการแปลความหมาย คือข้อมูลข่าวสารที่ถูกส่งผ่านไปยังบุคคลมีการแปลความหมายที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อหรือความคาดหวังที่มีต่อสื่อ โดยบุคคลมีการสร้างกรอบในการแปลความหมายข้อมูล

ข่าวสารและประสบการณ์ที่ได้รับจากสื่อที่เกิดจากประสบการณ์ของตนเอง โดยมีโครงสร้างที่แน่นอนและไม่เปลี่ยนแปลง โดยเนื้อหาข่าวสารเดียวกันอาจมีการแปลความหมายแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมแตกต่างกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการเลือกสรรของผู้รับสาร (Selective Processes of Audiences) ของ โจเซฟ ทีเคลเปอร์ (Scriven ยี่หล่นสุวรรณ. 2558 อ้างจาก Klapper, J.T.1960) ได้กล่าวว่าเป็นกระบวนการเลือกสรรของบุคคลที่เป็นผู้รับสารที่เป็นปัจจัยหนึ่งในการกำหนดประสิทธิผลและความล้มเหลวของการสื่อสาร เนื่องจากบุคคลแต่ละคนมีกระบวนการเลือกสรรข้อมูลข่าวสารและข้อมูลที่แตกต่างกันไปตามความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ ค่านิยมที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งมีดังนี้

4.1 การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) เป็นการที่บุคคลเลือกสนใจหรือเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนประเภทใดประเภทหนึ่งที่สอดคล้องกับทัศนคติที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงการเปิดรับข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติเดิมที่มีอยู่ โดยบุคคลที่ไม่มีพฤติกรรมการข่มเหงรังแก ย่อมมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับโทษและผลกระทบของการข่มเหงรังแก แต่ในทางกลับกันบุคคลที่มีพฤติกรรมการข่มเหงรังแกย่อมมีการเปิดรับสื่อที่มีความรุนแรง ทำให้มีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงและมีการข่มเหงรังแกผู้อื่นสูงขึ้นด้วย

4.2 การเลือกรับรู้หรือเลือกแปลความหมาย (Selective Perception or Selective Interpretation) เป็นการที่บุคคลเปิดรับทั้งข้อมูลและข่าวสารที่ตนเองสนใจแล้ว ข้อมูลข่าวสารนั้นจะผ่านการเลือกหรือแปลความหมายเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสาระของข้อมูลนั้น ในการแปลความหมายนั้นบุคคลจะใช้ความรู้ ประสบการณ์ ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความหวังมาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความหมายของตนเอง ซึ่งเกิดจากการรับรู้หรือการแปลความหมายของผู้รับสารก็เป็นได้ และบุคคลที่ไม่มีพฤติกรรมการข่มเหงรังแกย่อมมีการรับรู้ว่าการข่มเหงรังแกสร้างความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น แต่ในขณะเดียวกันบุคคลที่มีพฤติกรรมข่มเหงรังแกย่อมไม่เชื่อและไม่ยอมรับในสื่อที่น่าเสนอ แต่จะยอมรับสื่อบุคคลที่ตนเองไว้วางใจและน่าเชื่อถือเท่านั้น

4.3 การเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นแนวโน้มที่บุคคลเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารในส่วนที่ตนเองสนใจตามความต้องการ ทัศนคติ ความคาดหวัง ซึ่งบุคคลจะเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารตามที่ตนเองต้องการเท่านั้น โดยบุคคลที่ไม่มีพฤติกรรมการข่มเหงรังแก ย่อมจดจำว่าการข่มเหงรังแกสร้างความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น แต่ในทางกลับกันบุคคลที่มีพฤติกรรมการข่มเหงรังแก ย่อมจดจำว่าการข่มเหงรังแกสร้างความสุขและความพึงพอใจให้ตนเองมีความสุข

จากปัจจัยการเลือกรับสื่อที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยในการเปิดรับสื่อที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ ลักษณะของผู้รับสาร ปัจจัยด้านสื่อ และระดับความสามารถของผู้รับสารในการแปลความหมาย

2.6.5 ปัจจัยการเปิดรับสื่อที่เกี่ยวข้อง

เมอริริล และโลเวนสไตน์ (ภาณุวัฒน์ เจริญสุข. 2557 อ้างจาก Maxwell E. McCombs; & Lee B. Becker. 1979) ได้กล่าวว่าปัจจัยพื้นฐานสำหรับพฤติกรรมการใช้สื่อที่มีผลต่อการยอมรับและปฏิเสธสื่อนั้นจะต้องมี 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ความเหงา การรวมกลุ่มกันของบุคคลเพื่อทำการติดต่อสังสรรค์กับบุคคลอื่นๆ ในสังคม เมื่อมนุษย์ไม่มีโอกาสในการติดต่อหรือสังสรรค์กับบุคคลอื่นตามที่ต้องการ มนุษย์จึงเลือกใช้สื่อเป็นตัวช่วยเพื่อแก้เหงา

2. ความอยากรู้อยากเห็น เนื่องจากสัญชาตญาณของมนุษย์คือต้องการรับรู้ข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ไม่ว่าสิ่งที่ยากรู้นั้นจะมีผลหรือไม่ผลกับตนเองหรือไม่ก็ตาม นอกจากนี้สิ่งที่ยากรู้นั้นมักมีทั้งใกล้ไปจนถึงจึงไกลตัว และสิ่งที่จะตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ได้คือ สื่อนั้นเอง

3. ประโยชน์ใช้สอยของตนเอง โดยทั่วไปมนุษย์ต้องการเป็นผู้รับข่าวสารเพื่อเป็นผลประโยชน์กับตนเอง และเพื่อสนับสนุนความคิดของตนให้บรรลุ หรือเพื่อให้ได้รับข่าวสาระบบันเทิง รวมถึงความปลอดภัย

4. ลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละอย่าง ลักษณะของสื่อแต่ละอย่างจะส่งผลให้บุคคลได้รับผลประโยชน์แตกต่างกันออกไป ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะใดที่จะสนองความต้องการและทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ

นอกจากนี้ พรทิพย์ วรกิจโกศาทร (2540) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีต่อข่าว หรือสื่อ โดยจะมีอยู่ 4 อย่าง ดังนี้

1. ความต้องการข่าวสาร หรือสื่อที่มีประโยชน์ต่อตนเอง (Utilization) โดยที่บุคคลจะเลือกเปิดข่าวสาร หรือสื่อที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองเป็นอย่างแรก เช่น ฟังข่าวที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือฟังเพลงที่ตนชอบเพื่อความเพลิดเพลิน

2. ความต้องการข่าวสาร หรือสื่อที่สอดคล้อง (Consistency) หมายถึง บุคคลจะต้องการข่าวสาร หรือสื่อที่สอดคล้องกับค่านิยม ความเชื่อ หรือทัศนคติของตน และหากข่าวสาร หรือสื่อใดที่ไม่สอดคล้องมักจะถูกปฏิเสธจากบุคคลนั้น

3. ความต้องการข่าวสาร หรือสื่อที่สะดวกในการได้มา (Availability) เนื่องจากบุคคลที่เป็นผู้รับสารนั้นค่อนข้างมีข้อจำกัดในการเปิดรับข่าวสาร แม้ว่าข่าวสารหรือสื่อนั้นจะให้ประโยชน์และสอดคล้องกับตนเองก็ตาม แต่ถ้าไม่สะดวกในการรับ บุคคลก็จะไม่เปิดรับข่าวสารนั้นได้

4. ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) เป็นความต้องการประสบการณ์ใหม่ ๆ ของบุคคล ซึ่งความต้องการนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลเปิดรับข่าวสาร เพื่อเพิ่มประสบการณ์ใหม่ตลอดเวลา

ส่วน ญัฐพร แสันทนต (2561) กล่าวว่า การมีสื่อที่หลากหลายรูปแบบนั้นจะทำให้การเข้าถึงบุคคลเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความเข้าใจในการเปิดรับสื่อว่าเป็นอย่างไร โดยสามารถแบ่งได้ตามลักษณะดังนี้

1. เลือกสื่อที่สามารถจัดหาได้ (Availability) บุคคลจะเลือกสื่อที่ไม่ต้องใช้ความพยายามมาก เช่น ในต่างจังหวัด บุคคลส่วนใหญ่มักจะเปิดวิทยุกระจายเสียง เป็นต้น

2. เลือกสื่อที่สอดคล้อง (Consistency) คือ บุคคลจะเลือกสื่อที่สอดคล้องกับความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของตนเอง

3. เลือกที่สะดวก (Convenience) ในปัจจุบันมีสื่อให้บุคคลได้เลือกมากมาย ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่อบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลก็จะมีพฤติกรรมการเลือกรับสื่อตามที่ตนเองสะดวก

4. เลือกตามความเคยชิน (Accustomedness) โดยปกติแล้วจะมีกลุ่มบุคคลในทุกสังคมที่ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง มักเปิดรับสื่อแต่ที่ตนเคยรับอยู่

5. ลักษณะเฉพาะของสื่อ เป็นลักษณะเฉพาะของสื่อที่มีอิทธิพลต่อการเลือกของบุคคล เช่น ลักษณะเด่นของสื่อออนไลน์ คือ มีความสะดวก สามารถใช้ได้ในทุกที่ทุกเวลา เป็นต้น

จากปัจจัยการเปิดรับสื่อที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อทำให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ในการเลือกรับข่าวสารและสื่อที่มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล รวมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อว่าแต่ละบุคคลมีลักษณะการเลือกอย่างไร

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการชมหนังรัก

นักวิชาการได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการชมหนังรักแบบดั้งเดิมไว้ดังนี้

สลีและริกบี้ (Salee & Rigby, 1993) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพของไอเซนค และ การเห็นคุณค่าในตนเองของผู้ที่มีพฤติกรรมรักหนังรักและผู้หญิงรัก โดยกลุ่ม

ตัวอย่างเป็นนักเรียนชายชาวออสเตรเลียที่มีอายุระหว่าง 7-13 ปี จำนวน 87 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวและเห็นคุณค่าในตนเอง มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้มีพฤติกรรมรังแกเพื่อน ส่วนนักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวและเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มีแนวโน้มจะเป็นผู้ถูกรังแก

มูนและอะแลริด (Moon & Alarid, 2015) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนวัยรุ่นประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการข่มเหงรังแกกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกทั่วไป มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.94 รองลงมาคือ พฤติกรรมการข่มเหงรังแกทางด้านร่างกาย ผู้มีส่วนร่วมในการข่มเหงรังแก การควบคุมตนเองต่ำ การตอบสนองของครูเชิงลบ และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ไม่เหมาะสมกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกทั่วไป มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.91 0.64 0.46 0.44 0.30 ตามลำดับ โดยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โชและคณะ (Cho et al., 2019) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนวัยรุ่นเมืองโซล ประเทศเกาหลีใต้ จำนวน 2,844 คน ผลการวิจัยพบว่า การกระทำความผิดกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเป็นบวกเท่ากับ 0.34 รองลงมาคือ การควบคุมตนเองต่ำ เพศ และที่ตั้งของโรงเรียนกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกเท่ากับ 0.34 0.12 และ 0.03 ตามลำดับ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบเท่ากับ -0.02 ตามลำดับ

ฮามเมอร์และคณะ (Hamer et al., 2013) ได้ทำการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกทางไซเบอร์ของนักเรียนวัยรุ่น จำนวน 892 คน ผลการวิจัยพบว่า โมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกทางไซเบอร์ของนักเรียนวัยรุ่นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพฤติกรรมการข่มเหงรังแกทางไซเบอร์ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการเปิดรับสื่อ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลสูงสุดเท่ากับ 0.24 รองลงมาคือ ความคับข้องใจและการเป็นเหยื่อ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.19 และ 0.15 ส่วนการเปิดรับสื่อได้รับอิทธิพลทางตรงจากความคับข้องใจ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.48 ส่วนความคับข้องใจได้รับอิทธิพลทางตรงจากการเป็นเหยื่อ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.24

กัลยกร คุณเจริญและประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยการทำหน้าที่ครอบครัว และบรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกผู้อื่นในนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการทำหน้าที่ครอบครัว และ

บรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อนสามารถอธิบายการชมเชยรังแกได้ร้อยละ 21.00 โดยปัจจัยบรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกผู้อื่น มีค่าน้ำหนักสำคัญมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.27 รองลงมาคือ การทำหน้าที่ครอบครัว และการร่วมรู้สึก มีค่าน้ำหนักสำคัญมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.26 และ 0.18 ตามลำดับ

เกษตรชัย และหิมและอุทิศ สังขรัตน์ (2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา จำนวน 1,950 คน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยความคับข้องใจส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกสูงสุดมีค่าน้ำหนักสำคัญเป็นบวกสูงสุดเท่ากับ 1.69 ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่และอิทธิพลความรุนแรงของเพื่อนมีค่าน้ำหนักสำคัญเป็นบวกเท่ากันเท่ากับ 0.08 ส่วนอิทธิพลของบิดามารดาสูงสุด มีค่าน้ำหนักสำคัญเป็นลบ เท่ากับ -1.16 ส่วนอิทธิพลความรุนแรงของสื่อโทรทัศน์มีค่าน้ำหนักสำคัญเป็นลบเท่ากับ -0.10 โดยทุกปัจจัยสามารถอธิบายพฤติกรรมการชมเชยรังแกของนักเรียนได้ร้อยละ 86.20

ชุตินาถ ศักรินทร์กุลและอลิสรา วัชรสินธุ์ (2557) ได้ทำการศึกษาด้านจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแก โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง อายุ 12-15 ปี จำนวน 410 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานภาพการสมรสของบิดามารดาที่หย่าร้างกัน จะมีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกของนักเรียนมากกว่าการที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน 6.46 เท่า 2) ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ไม่ดี ต่างคนต่างอยู่ หรือขัดแย้งกัน จะมีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกของนักเรียนมากกว่านักเรียนที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวดี 4.47 เท่า 3) รูปแบบการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม คือ เข้มงวด ควบคุม หรือบังคับมากเกินไป จะมีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกของนักเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม 7.31 เท่า 4) ปัญหาสุขภาพจิตโดยรวม เด็กที่มีปัญหาสุขภาพจิต จะมีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกของนักเรียนมากกว่าเด็กที่ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพจิต 7.03 เท่า

อภิญญา เยาวบุตรและคณะ (2558) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการชมเชยรังแกของนักเรียนจำนวน 137 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกผู้อื่นทางร่างกายมีค่าน้ำหนักสำคัญมาตรฐานเท่ากับ 0.43 2) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและการใช้สื่อที่มีความรุนแรงส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกผู้อื่นทางวาจามีค่าน้ำหนักสำคัญมาตรฐานเท่ากับ 0.41 และ 0.18 3) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อมในบ้านส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรังแกผู้อื่นทางสังคมมีค่าน้ำหนักสำคัญมาตรฐานเท่ากับ 0.38 และ 0.26

ทิพย์วรรณ จุฬารัตน์กรและคณะ (2559) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การชมเชยรางวัลของวัยรุ่นในตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 90 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) เพศชายมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมชมเชยรางวัลสูงกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) การคบเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมชมเชยรางวัล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.29 ส่วนความสัมพันธ์กับครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมชมเชยรางวัล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ 0.25

เนรวิฐรา ไชยยา บุญเสริม หุตะแพทย์ และสุพร เลี่ยนสลาย (2560) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมชมเชยรางวัลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดลำปาง จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ และรูปแบบการเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมชมเชยรางวัลทางวาจา รูปแบบการเลี้ยงดูแบบตามใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมชมเชยรางวัลโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว และการพูดคุยปรึกษาหารือและตัดสินใจเรื่องสำคัญต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมชมเชยรางวัลทางวาจา และพฤติกรรมชมเชยรางวัลทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) อิทธิพลของเพื่อนที่ชอบใช้ความรุนแรง และความเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมชมเชยรางวัลโดยรวมและทุกด้าน ประกอบด้วยพฤติกรรมชมเชยรางวัลทางวาจา และพฤติกรรมชมเชยรางวัลทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัชมีแสง หนูแป้นน้อย ทศนา ทวีคุณ และพัชรินทร์ นินทจันทร์ (2561) ได้ทำการศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมชมเชยรางวัลในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมระหว่างผู้ถูกรังแก กลุ่มผู้รังแกผู้อื่น กลุ่มที่เป็นทั้งผู้รังแกผู้อื่นและผู้ถูกรังแก และกลุ่มที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรังแกกันในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า 1) การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมชมเชยรางวัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนกลุ่มที่เป็นทั้งผู้ชมเชยรางวัลกับผู้ถูกรังแก มีค่าเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองน้อยกว่ากลุ่มที่ถูกรังแกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนกลุ่มที่ถูกชมเชยรางวัลมีค่าเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองน้อยกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมชมเชยรางวัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) นักเรียนกลุ่มผู้ชมเชยรางวัล และกลุ่มผู้ถูกรังแกมีค่าเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมชมเชยรางวัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัฒนาวดี ศรีวัฒนพงศ์ (2558) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรกับพฤติกรรมการเล่นอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 351 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรเพศ อุปกรณ์การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต สถานที่เล่นอินเทอร์เน็ต จุดประสงค์ของการเล่นอินเทอร์เน็ต ละคร และเกมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเล่นเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อมรทิพย์ อมราภิบาล (2559) ได้ทำการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 428 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมเสี่ยงทางออนไลน์ เป็นการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง ด้วยการพูดคุยเปิดรับเพื่อนใหม่ การใช้หรือให้ผู้อื่นร่วมใช้รหัสความเป็นส่วนตัว 2) พฤติกรรมการเล่นเกมทางโซเชียล ประกอบด้วย การละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น และคุกคามผู้อื่นในลักษณะส่อไปในทางเพศ การทำให้ผู้อื่นอับอายและไม่เป็นตัวของตัวเอง และการปลอมตัวเป็นผู้อื่นเพื่อปกปิดตนเอง และลักขโมยข้อมูลของผู้อื่น และ 3) โมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการเล่นเกมทางโซเชียลของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพฤติกรรมการเล่นเกมทางโซเชียลได้รับอิทธิพลทางตรงจากพฤติกรรมเสี่ยงทางออนไลน์ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเป็นบวก เท่ากับ 0.49

ฤทัยชนนี สิทธิชัย ธีรยากร ตุดเกื้อ (2560) ได้ทำการศึกษาสาเหตุการเกิดพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 27 คน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการเกิดพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีดังนี้ 1) ปัญหาด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัวที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด รวมถึงการขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัว การใช้ความรุนแรงในครอบครัว ทำให้เยาวชนเกิดพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ได้ 2) เกมและภาพยนตร์ที่ชอบ เยาวชนที่ชื่นชอบเกมและภาพยนตร์ที่มีความรุนแรง ย่อมมีพฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์มากขึ้นเนื่องจากเยาวชนมองว่าความรุนแรงเป็นเรื่องธรรมดาที่ทุกคนสามารถทำได้ 3) เทคโนโลยี การที่เยาวชนมีโทรศัพท์มือถือเป็นของตัวเอง จึงใช้อินเทอร์เน็ตได้ในทุกที่ทุกเวลา 4) ความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดจากการที่เยาวชนมีความคิดและความรู้สึกว่าตนเองด้อยค่ากว่าผู้อื่น ส่งผลให้เยาวชนแสดงพฤติกรรมออกมาในทางลบ 5) ความคับข้องใจ เป็นการที่เยาวชนอยู่ในช่วงวัยรุ่น จึงมีความแปรปรวนด้านอารมณ์และความรู้สึกได้ง่าย จึงมีการได้ตอบออกมาด้วยการแสดงอาการที่ไม่พึงประสงค์ออกมา เพื่อระบายความรู้สึกภายในตัวตนของเยาวชน และ 6) อิทธิพลความ

รุนแรงจากเพื่อน การที่เพื่อนมีการคบเพื่อนที่มีนิสัยที่ใช้ความรุนแรง การคบเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงในการใช้สารเสพติด ย่อมมีมุมมองว่าการชมเชยแห่งแรงบันดาลใจบนโลกไซเบอร์เป็นเรื่องธรรมดา

ธัญกร ตุดเกื้อ และเกษตรชัย และหิม (2561) ได้ทำการศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างของพฤติกรรมกรรมการชมเชยแห่งแรงบันดาลใจบนโลกไซเบอร์ของมหาวิทยาลัยชุมชนแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย จำนวน 340 คน ผลการวิจัยพบว่า โมเดลสมการโครงสร้างของพฤติกรรมกรรมการชมเชยแห่งแรงบันดาลใจบนโลกไซเบอร์ของมหาวิทยาลัยชุมชนแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพฤติกรรมกรรมการชมเชยแห่งแรงบันดาลใจบนโลกไซเบอร์ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันสูงสุด มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก เท่ากับ 0.53 รองลงมาคือ ความคับข้องใจ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเป็นบวก เท่ากับ 0.30 และอิทธิพลความรุนแรงต่ำสุด มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.09 ส่วนความคับข้องใจได้รับอิทธิพลทางตรงจากการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และอิทธิพลความรุนแรง มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงเป็นบวก เท่ากับ 0.49 และ 0.38 ตามลำดับ

วรพงษ์ วิไลและเสริมศิริ นิลดำ (2561) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของทัศนคติและพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตกับพฤติกรรมกรรมการชมเชยแห่งแรงบันดาลใจบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย จำนวน 2,012 คน ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตกับพฤติกรรมกรรมการชมเชยแห่งแรงบันดาลใจบนโลกไซเบอร์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตกับพฤติกรรมกรรมการชมเชยแห่งแรงบันดาลใจบนโลกไซเบอร์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.66 และทัศนคติต่อการเล่นอินเทอร์เน็ตกับพฤติกรรมการเล่นอินเทอร์เน็ต มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.64

ธัญกร ตุดเกื้อ เกษตรชัย และหิม และฤทัยชนนี สิทธิชัย (2562) ได้ทำการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมกรรมการชมเชยแห่งแรงบันดาลใจบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 12 คน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของพฤติกรรมกรรมการชมเชยแห่งแรงบันดาลใจบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 1) ครอบครัว เป็นการที่นักเรียนอยู่ในครอบครัวเดี่ยว ทำให้ผู้ปกครองไม่มีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ทำให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ห่างเหินกับผู้ปกครอง รวมถึงการที่ผู้ปกครองใช้ความรุนแรงในครอบครัว ทำให้นักเรียนเห็นและซึมซับพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวผ่านสื่อออนไลน์ และมีมุมมองว่าการใช้ความรุนแรงผ่านสื่อออนไลน์เป็นเรื่องปกติ เป็นเรื่องธรรมดา ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการชมเชยแห่งแรงบันดาลใจบนโลกไซเบอร์ 2) กลุ่มเพื่อน เป็นการที่นักเรียนให้ความสำคัญกับเพื่อน โดยนักเรียนที่คบเพื่อนที่นิสัยไม่ดีและใช้ความรุนแรง ย่อมทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมเลียนแบบ

เพื่อน เพื่อให้ได้รับการยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ด้วยการชมเชยรังแกผู้อื่น เพื่อความสนุกสนานและความสนใจ 3) สื่อ เป็นการที่นักเรียนมีการใช้สื่อในทุกที่ทุกเวลา และมีการใช้สื่อที่มีความรุนแรง เช่น การชกต่อย หรือหนังที่มีความรุนแรง เกมต่อสู้ หรือคลิปวิดีโอแกล้งคน ย่อมทำให้นักเรียนเกิดการซึมซับ และการเลียนแบบพฤติกรรมมาใช้กับเพื่อนและผู้อื่นเพื่อความสนุกสนาน โดยขาดความยั้งคิด ก่อให้เกิดผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น 4) ความคับข้องใจ เป็นการที่นักเรียนมีความวิตกกังวล ความวุ่นวายใจ ความอับอาย ความโกรธ ความอึดอัด ความสับสน และความไม่สบายใจ ทำให้นักเรียนหาทางออกจากความรู้สึกในข้างต้นด้วยการแสดงออกทางพฤติกรรมความรุนแรงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ทั้งเพศหญิง และเพศชายจำนวน 35,301 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 58 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 452 คน ซึ่งมาจากเกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; Morgan. 1970) ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน (Multi- Stages Sample) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยจำแนกโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 38 เขตการปกครอง ได้แก่ ห้วยขวาง ราชเทวี ดินแดง ปทุมวัน พระโขนง บางคอแหลม คลองเตย สวนหลวง วัฒนา บางนา บางเขน ดอนเมือง จตุจักร ลาดพร้าว บางซื่อ หลักสี่ สายไหม บางกะปิ มีนบุรี ลาดกระบัง หนองจอก บึงกุ่ม ประเวศ สะพานสูง คลองสามวา คลองสาน บางกอกน้อย ดุสิต บางพลัด จอมทอง ทวีวัฒนา ภาษีเจริญ หนองแขม บางขุนเทียน ราษฎร์บูรณะ บางแค พุente และบางบอน

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มเขตการปกครองด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากเพื่อสุ่มเขต จำนวน 4 เขต ประกอบด้วย เขตราชเทวี เขตบางบอน เขตสวนหลวง และเขตคลองสาน ดังตาราง

ตาราง 1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายเพื่อจับฉลากเลือกเขต

เขต	โรงเรียน
เขตราชเทวี	โรงเรียนกิงเพชร
เขตบางบอน	โรงเรียนบ้านนายเหวียน
	โรงเรียนพระยามนธราธิราชศรีพิจิตร
เขตสวนหลวง	โรงเรียนวัดใต้ (ราษฎร์นิรมิต)
	โรงเรียนสุเหร่าใหม่
	โรงเรียนวัดปากบ่อ
	โรงเรียนมัธยมขนาดนาควาอุปถัมภ์
เขตคลองสาน	โรงเรียนวัดเศวตฉัตร
	โรงเรียนวัดทองเพลิง
	โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากเพื่อสุ่มโรงเรียน จำนวน 4 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนกิงเพชร โรงเรียนพระยามนธราธิราชศรีพิจิตร โรงเรียนสุเหร่าใหม่ และโรงเรียนวัดทองเพลิง ดังตาราง 2

ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร

โรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนกิงเพชร	124	73
โรงเรียนพระยามนธราธิราชศรีพิจิตร	389	233
โรงเรียนสุเหร่าใหม่	130	73
โรงเรียนวัดทองเพลิง	122	73
รวม	765	452

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. การสร้างแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

1.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองที่ใช้ในงานวิจัย

1.2 ผู้วิจัยทำการสร้างแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองที่ใช้ในงานวิจัยให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ โดยมีลักษณะเป็นมาตราวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 4 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

1.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

1.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 ผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 คน จากนั้นนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองมาทำการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.26-0.58 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71

1.6 ผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองไปทำการเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

ตัวอย่างแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง มาก ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ไม่จริง
00.	นักเรียนคิดว่าสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้ดีกว่าการพึ่งคนอื่น				
00.	นักเรียนรู้สึกกว่าตนเองเรียนไม่เก่ง				

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การแปลความหมายของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองคิดจากคะแนนของนักเรียนที่ทำการตอบแบบวัด จากนั้นทำการหาค่าเฉลี่ยมี 4 ระดับ ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2538)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.28-4.00 หมายความว่า มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.52-3.27 หมายความว่า มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.51 หมายความว่า มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75 หมายความว่า มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การสร้างแบบวัดการควบคุมตนเอง

2.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดการควบคุมตนเองที่ใช้ในงานวิจัย

2.2 ผู้วิจัยทำการสร้างแบบวัดการควบคุมตนเองที่ใช้ในงานวิจัยให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ โดยมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 4 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

2.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดการควบคุมตนเองไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทพิจารณาเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดการควบคุมตนเองมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

2.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดการควบคุมตนเองไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบวัดการควบคุมตนเองมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 ผู้วิจัยนำแบบวัดการควบคุมตนเองไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 คน จากนั้นนำแบบวัดการควบคุมตนเองมาทำการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.31-0.53 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66

2.6 ผู้วิจัยนำแบบวัดการควบคุมตนเองไปทำการเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

ตัวอย่างแบบวัดการควบคุมตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง มาก ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ไม่จริง
00.	นักเรียนพยายามประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบของโรงเรียน				
00.	ถ้านักเรียนเข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ นักเรียนจะพยายามหาข้อบกพร่องของตนเอง				

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบวัดการควบคุมตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การแปลความหมายของแบบวัดการควบคุมตนเองคิดจากคะแนนของนักเรียนที่ทำการตอบแบบวัด จากนั้นทำการหาค่าเฉลี่ยมี 4 ระดับ ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2538)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.28-4.00 หมายความว่า มีการควบคุมตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.52-3.27 หมายความว่า มีการควบคุมตนเองอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.51 หมายความว่า มีการควบคุมตนเองอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75 หมายความว่า มีการควบคุมตนเองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างแบบวัดความคับข้องใจ

3.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดความคับข้องใจที่ใช้ในงานวิจัย

3.2 ผู้วิจัยทำการสร้างแบบวัดความคับข้องใจที่ใช้ในงานวิจัยให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ โดยมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 4 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

3.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดความคับข้องใจไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดความคับข้องใจมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

3.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดความคับข้องใจไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบวัดความคับข้องใจมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 ผู้วิจัยนำแบบวัดความคับข้องใจไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 คน จากนั้นนำแบบวัดความคับข้องใจมาทำการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21-0.72 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

3.6 ผู้วิจัยนำแบบวัดความคับข้องใจไปทำการเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

ตัวอย่างแบบวัดความคับข้องใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง มาก ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ไม่จริง
00.	นักเรียนอึดอัดใจเมื่อทุกอย่างไม่เป็นไปตามความคาดหวัง				
00.	เมื่อเพื่อนมีความเห็นไม่ตรงกับนักเรียน นักเรียนจะแสดงอาการไม่พอใจ				

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบวัดความคับข้องใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การแปลความหมายของแบบวัดความคับข้องใจคิดจากคะแนนของนักเรียนที่ทำการตอบแบบวัด จากนั้นทำการหาค่าเฉลี่ยมี 4 ระดับ ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2538)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.28-4.00 หมายความว่า มีความคับข้องใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.52-3.27 หมายความว่า มีความคับข้องใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.51 หมายความว่า มีความคับข้องใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75 หมายความว่า มีความคับข้องใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. การสร้างแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

4.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนที่ใช้ในงานวิจัย

4.2 ผู้วิจัยทำการสร้างแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนที่ใช้ในงานวิจัยให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ โดยมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 4 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

4.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้น

ผู้วิจัยนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

4.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.5 ผู้วิจัยนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 คน จากนั้นนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมาทำการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.46-0.58 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78

4.6 ผู้วิจัยนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไปทำการเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

ตัวอย่างแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง มากที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ไม่จริง
00.	นักเรียนและเพื่อนรับฟังความเห็นซึ่งกันและกัน				
00.	เมื่อเพื่อนมีเรื่องทุกข์ใจ นักเรียนจะให้ความช่วยเหลือ				

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การแปลความหมายของแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนคิดจากคะแนนของนักเรียนที่ทำการตอบแบบวัด จากนั้นทำการหาค่าเฉลี่ยมี 4 ระดับ ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2538)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.28-4.00 หมายความว่า มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.52-3.27 หมายความว่า มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.51 หมายความว่า มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75 หมายความว่า มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. การสร้างแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว

5.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวที่ใช้ในงานวิจัย

5.2 ผู้วิจัยทำการสร้างแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวที่ใช้ในงานวิจัยให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ โดยมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 4 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

5.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

5.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.5 ผู้วิจัยนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 คน จากนั้นนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวมาทำการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.44-0.86 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

5.6 ผู้วิจัยนำแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวไปทำการเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

ตัวอย่างแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง มากที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ไม่จริง
00.	เมื่อครอบครัวมีเรื่องที่ต้องการความคิดเห็น นักเรียนจะมีส่วนร่วมตัดสินใจกับครอบครัว				
00.	นักเรียนช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านเป็นประจำ				

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การแปลความหมายของแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวคิดจากคะแนนของนักเรียนที่ทำการตอบแบบวัด จากนั้นทำการหาค่าเฉลี่ยมี 4 ระดับ ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2538)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.28-4.00 หมายความว่า มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.52-3.27 หมายความว่า มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.51 หมายความว่า มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75 หมายความว่า มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. การสร้างแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ

6.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อที่ใช้ในงานวิจัย

6.2 ผู้วิจัยทำการสร้างแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อที่ใช้ในงานวิจัยให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ โดยมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 4 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

6.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

6.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6.5 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 คน จากนั้นนำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อมาทำการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.29-0.57 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70

6.6 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อไปทำการเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง มาก ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ไม่จริง
00.	นักเรียนเลือกใช้สื่อออนไลน์ที่มีเนื้อหาให้ความรู้ และก่อให้เกิดประโยชน์				
00.	นักเรียนไม่อ่านหนังสือหรือเว็บการ์ตูนที่มีการ ใช้ถ้อยคำหยาบคาย				

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น

การแปลความหมายของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อคิดจากคะแนนของนักเรียนที่ทำการ
ตอบแบบวัด จากนั้นทำการหาค่าเฉลี่ยมี 4 ระดับ ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2538)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.28-4.00 หมายความว่า มีพฤติกรรมการใช้สื่ออยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.52-3.27 หมายความว่า มีพฤติกรรมการใช้สื่ออยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.51 หมายความว่า มีพฤติกรรมการใช้สื่ออยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75 หมายความว่า มีพฤติกรรมการใช้สื่ออยู่ในระดับน้อยที่สุด

7. การสร้างแบบวัดพฤติกรรมการชมหนังรัก

7.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดพฤติกรรม
ชมหนังรักที่ใช้ในงานวิจัย

7.2 ผู้วิจัยทำการสร้างแบบวัดพฤติกรรมการชมหนังรักที่ใช้ในงานวิจัย ให้มี
ความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ โดยมีลักษณะเป็น
มาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 4 ระดับ ประกอบด้วย จริงมาก
ที่สุด จริงส่วนใหญ่ จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

7.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการชมหนังรักไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญา
นิพนธ์ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัด
พฤติกรรมการชมหนังรักมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญา
นิพนธ์

7.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการชมเฮงริงแกไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบวัดพฤติกรรมการชมเฮงริงแกมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7.5 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการชมเฮงริงแกไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 คน โดยแบบวัดพฤติกรรมการชมเฮงริงแก มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.41-0.73

7.6 ผู้วิจัยนำแบบวัดพฤติกรรมการชมเฮงริงแกไปทำการเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการชมเฮงริงแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อ	ข้อคำถาม	จริง มากที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ไม่จริง
00.	นักเรียนแกล้งเพื่อนโดยการขว้างปาสิ่งของ				
00.	นักเรียนชอบทำให้เพื่อนได้รับบาดเจ็บทางร่างกายโดยการผลัก การเตะ การตี การตบ หรือการชก ด้วยความตั้งใจ				

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบวัดพฤติกรรมการชมเฮงริงแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การแปลความหมายของแบบวัดพฤติกรรมการชมเฮงริงแกเกิดจากคะแนนของนักเรียนที่ทำการตอบแบบสอบถาม จากนั้นทำการหาค่าเฉลี่ยมี 4 ระดับ ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2538)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.28-4.00 หมายความว่า มีพฤติกรรมการชมเฮงริงแกอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.52-3.27 หมายความว่า มีพฤติกรรมการชมเฮงริงแกอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.51 หมายความว่า มีพฤติกรรมการชมเฮงริงแกอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75 หมายความว่า มีพฤติกรรมการชมแข่งรถอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากทางบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตอบแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมแข่งรถ
2. ผู้วิจัยทำการเก็บแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมแข่งรถด้วยตนเองตามวันและเวลาที่กำหนดไว้
3. ผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมแข่งรถมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Method)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.1 สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - 2.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

2.2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตรการวัดดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

2.2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถาม โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับภาพรวม (Item-Total Correlation) ซึ่งหาได้จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Coefficient Correlation)

2.2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยรังแก ซึ่งหาได้จากสูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟาของครอนบาค (Coefficient Cronbach's Alpha)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

3.1 สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

3.3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Method)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานในรูปคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธพหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธพหุคูณในการพยากรณ์
R^2_{adj}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธพหุคูณในการพยากรณ์ที่ปรับแก้แล้ว
df	แทน	ค่าองศาอิสระ
F	แทน	ค่าสถิติเอฟ
t	แทน	ค่าสถิติที
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

อักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดตัวอักษรย่อที่ใช้แทนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

X_1	แทน	การเห็นคุณค่าในตนเอง
X_2	แทน	การควบคุมตนเอง
X_3	แทน	ความคับข้องใจ
X_4	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
X_5	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว
X_6	แทน	พฤติกรรมการใช้สื่อ
Y	แทน	พฤติกรรมการชมเฮงร้งแก

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=452)

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	172	38.10
หญิง	280	61.90
รวม	452	100.00
2. ระดับชั้น		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	73	16.20
มัธยมศึกษาปีที่ 2	195	43.10
มัธยมศึกษาปีที่ 3	184	40.70
รวม	452	100.00
3. โรงเรียน		
โรงเรียนกิ่งเพชร	73	16.15
โรงเรียนพระยามนธราธุราชศรีพิจิตร	233	51.55
โรงเรียนสุเหร่าใหม่	73	16.15
โรงเรียนวัดทองเปลง	73	16.15
รวม	452	100.00

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.90 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 38.10 โดยนักเรียนส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 43.10 รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 40.70 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 16.20 และนักเรียนส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ที่ โรงเรียนพระยาเมตตาธุราชศรีพิจิตร คิดเป็นร้อยละ 51.55 ส่วนโรงเรียนกิงเพชร โรงเรียนสุเหร่าบ้านใหม่ และโรงเรียนวัดทองเพลง คิดเป็นร้อยละ 16.15ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเห่งรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2.1 ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเห่งรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเห่งรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังตาราง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเห่งรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=452)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเห่งรังแก	M	S.D.	ระดับ
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1)	2.50	0.35	น้อย
การควบคุมตนเอง (X_2)	2.50	0.48	น้อย
ความคับข้องใจ (X_3)	2.21	0.48	น้อย
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4)	3.18	0.40	มาก
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5)	2.66	0.39	มาก
พฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6)	2.66	0.43	มาก
พฤติกรรมการชมเห่งรังแก (Y)	1.37	0.43	น้อยที่สุด

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเห่งรังแก สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.18 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) พฤติกรรมการใช้สื่อ

(X_6) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 และ 0.43 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) และการควบคุมตนเอง (X_2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35 และ 0.48 อยู่ในระดับน้อย ความคับข้องใจ (X_3) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.21 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 อยู่ในระดับน้อย ส่วนพฤติกรรมการชมเชย (Y) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.37 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ดังตาราง 4

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=452)

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	Y
X_1	1.00						
X_2	0.27**	1.00					
X_3	0.00	-0.33**	1.00				
X_4	-0.50**	0.30**	-0.17*	1.00			
X_5	-0.39**	0.42**	-0.18*	0.43**	1.00		
X_6	-0.10*	0.32**	-0.13**	0.22**	0.20**	1.00	
Y	-0.01	-0.33**	0.37**	-0.15**	-0.17**	-0.15**	1.00

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย คือ ความคับข้องใจ (X_3) ($r=-0.33$)

ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการชมเชยรางวัลแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ การควบคุมตนเอง (X_2) ($r=-0.33$) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) ($r=-0.17$) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) และพฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6) ($r=-0.15$)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการชมเชยรางวัลแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มี 1 ปัจจัย คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) ($r=-0.01$)

2.3 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรางวัลแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรางวัลแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยมีการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรางวัลแก่ด้วยค่า Tolerance และ VIF การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Method) ดังตาราง 6

ตาราง 6 การตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยรางวัลแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=452)

ตัวแปรปัจจัย	Tolerance	VIF
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1)	0.67	1.47
การควบคุมตนเอง (X_2)	0.69	1.43
ความคับข้องใจ (X_3)	0.85	1.17
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4)	0.65	1.53
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5)	0.70	1.42
พฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6)	0.87	1.14

จากตาราง 6 พบว่า ตัวแปรปัจจัย มีค่า Tolerance อยู่ระหว่าง 0.65-0.85 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 3 ส่วนค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.14-1.53 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 10 แสดงให้เห็นว่า ค่า Tolerance และ ค่า VIF มีความสอดคล้องกัน จึงสามารถสรุปได้ว่าตัวแปรปัจจัยไม่มีปัญหาความสัมพันธ์เป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Collinearity) ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในขั้นตอนต่อไป

ตาราง 7 การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=452)

ตัวแปรปัจจัย	b	SE	β	t	p
(Constant)	2.48	0.35	-	7.17	.00
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1)	-0.20	0.06	-0.15	-3.19**	.00
การควบคุมตนเอง (X_2)	-0.21	0.04	-0.23	-4.76**	.00
ความคับข้องใจ (X_3)	0.28	0.04	0.31	6.90**	.00
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4)	-0.03	0.06	-0.03	-0.57	.56
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5)	-0.22	0.05	-0.19	-4.24**	.00
พฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6)	-0.02	0.04	-0.02	-0.45	.65

$$R = 0.48 \quad R^2 = 0.23 \quad R_{adj}^2 = 0.22 \quad F = 22.92 \quad df = 6, 445 \quad p = .00$$

**p<.01

จากตาราง 6 พบว่า การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=22.92$ $df=6, 445$ $p=.00$) แสดงให้เห็นว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) การควบคุมตนเอง (X_2) ความคับข้องใจ (X_3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) และพฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6) สามารถอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายผลพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแก (Y) ได้ร้อยละ 22.00

ส่วนค่าน้ำหนักความสำคัญมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ความคับข้องใจ (X_3) มีค่าน้ำหนักความสำคัญมาตรฐานเป็นบวกเท่ากับ 0.31 ส่วนการควบคุมตนเอง (X_2) มีค่าน้ำหนักความสำคัญมาตรฐานเป็นลบสูงสุดเท่ากับ -0.23 รองลงมาคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) มีค่าน้ำหนักความสำคัญมาตรฐานเป็นลบเท่ากับ -0.19 ตามลำดับ ส่วนการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) มีค่าน้ำหนักความสำคัญมาตรฐานเป็นลบต่ำสุดเท่ากับ -0.15 ปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) และพฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6) มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) การควบคุมตนเอง (X_2) ความคับข้องใจ (X_3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) และพฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6) สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการถดถอยคะแนนดิบ

$$Y = 2.48 (\text{Constant}) - 0.20 X_1 - 0.21 X_2 + 0.28 X_3 - 0.03 X_4 - 0.22 X_5 - 0.02$$

X_6

สมการถดถอยคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = -0.15 X_1 - 0.23 X_2 + 0.31 X_3 - 0.03 X_4 - 0.19 X_5 - 0.02 X_6$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเห่งรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยการเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมตนเอง ความคับข้องใจ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และพฤติกรรมการใช้สื่อส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเห่งรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ทั้งเพศหญิง และเพศชาย จำนวน 35,301 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 58 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยโรงเรียนกิงเพชร โรงเรียนพระยามนธราธุราชศรีพิจิตร โรงเรียนสุเหร่าใหม่ และโรงเรียนวัดทองเพลง จำนวน 452 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเห่งรังแก มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับ

เพื่อน แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยรางวัล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบวัด

2. ผู้วิจัยทำการสร้างแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยรางวัลที่ใช้ในงานวิจัยให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ โดยแบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 4 ระดับ ประกอบด้วย จริงมากที่สุด จริงส่วนใหญ่ จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

3. ผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยรางวัลไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร

4. ผู้วิจัยนำแบบวัดแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยรางวัล ไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยพิจารณาคัดชั้นความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นนำแบบวัดมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. ผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยรางวัล ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 57 คน จากนั้นนำแบบวัดมาทำการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่น

6. ผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยรางวัลไปทำการเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัด การควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัด สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัด พฤติกรรมการเข้มแข็ง

2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดทั้ง 7 ชุด ด้วยตนเอง ตามวันและเวลาที่กำหนดไว้

3. ผู้วิจัยนำแบบวัดทั้ง 7 ชุดมาตรวจสอบความถูกต้อง คือ คัดเลือกเฉพาะแบบวัดที่ นักเรียนตอบครบทุกข้อมาตรวจให้คะแนนและทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีดังนี้

2.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตรการวัดดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC)

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนราย ข้อกับภาพรวม (Item-Total Correlation) ซึ่งหาได้จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Coefficient Correlation)

2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุม ตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดสัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการเข้ม แข็ง ซึ่งหาได้จากสูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟาของครอนบาค (Coefficient Cronbach's Alpha)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

3.1 สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

3.3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Method)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ความคับข้องใจ (X_3) ($\beta=0.31$) การควบคุมตนเอง (X_2) ($\beta=-0.23$) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว (X_5) ($\beta=-0.19$) และการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) ($\beta=-0.16$) ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) ($\beta=-0.03$) และพฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6) ($\beta=0.02$) ส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยทุกปัจจัยสามารถอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายผลพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกได้ร้อยละ 23.00

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากจะทำให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ผู้วิจัยยังได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัยกับพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมตนเอง ความคับข้องใจ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว และพฤติกรรมการใช้สื่อกับพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ความคับข้องใจ (X_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกของนักเรียน แสดงว่านักเรียนที่มีความคับข้องใจมากมีพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแกเพื่อนมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นช่วงวัยที่เข้าสู่วัยรุ่น จึงมีอารมณ์หงุดหงิดและมีการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ได้ง่าย เมื่อนักเรียนไม่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ ไม่ว่าจะเป็นความบกพร่องทางร่างกาย ทำให้นักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ สภาพแวดล้อมไม่เป็นไปตามใจที่นักเรียนต้องการ การถูกบังคับให้เรียนในรายวิชาและกิจกรรมที่ตนเองไม่ถนัด การจัดการเรียนการสอนที่หนักเกินไปสำหรับนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่มีเวลาพักผ่อน รวมถึงกฎระเบียบที่เข้มงวดของ

โรงเรียน ย่อมทำให้นักเรียนมีความรู้สึกอึดอัดใจและไม่พอใจ ทำให้ไม่มีความสุขในการดำเนินชีวิต ส่งผลให้นักเรียนระบายความคับข้องใจด้วยการแสดงออกทางพฤติกรรมช่่มเหงรังแกผู้อื่นทั้งทางร่างกาย วาจา และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับเดิมศักดิ์ คทวณิช (2546) ที่อธิบายว่าความคับข้องใจเกิดจากสภาวะทางอารมณ์ที่บุคคลรู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจ กัดกรุ่นใจ และหงุดหงิด เนื่องจากมีอุปสรรคขัดขวางบุคคลไม่ให้อรรถประโยชน์ได้ และงานวิจัยของฤทัยชนนี สิทธิชัย ถันยากร ตุดเกื้อ (2560) ได้ทำการศึกษาสาเหตุการเกิดพฤติกรรมช่่มเหงรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ความคับข้องใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมช่่มเหงรังแกบนไซเบอร์ เนื่องจากเยาวชน ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นมีความแปรปรวนด้านอารมณ์และความรู้สึก จึงทำให้อายุรุ่นมีพฤติกรรมช่่มเหงรังแกบนไซเบอร์ เพื่อระบายอารมณ์และความรู้สึกของตนเองออกมา เพื่อลดความคับข้องใจให้น้อยลง

การควบคุมตนเอง (X_2) มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมช่่มเหงรังแกของนักเรียน แสดงว่า นักเรียนที่มีการควบคุมตนเองสูงมีพฤติกรรมช่่มเหงรังแกเพื่อนต่ำ ทั้งนี้เพราะ นักเรียนสามารถควบคุมความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และการกระทำของตนเองได้ เมื่อนักเรียนตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่กดดันหรือสถานการณ์ที่ถูกช่่มเหงรังแก นักเรียนที่มีการควบคุมตนเองได้ดีจะมีความอดทนอดกลั้น นึกถึงผลกระทบที่ตามมา จึงส่งผลให้นักเรียนไม่ตอบโต้และไม่รังแกผู้อื่นเพื่อระบายอารมณ์ของตนเอง ดังที่สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2562 อ้างจาก Walke; et al, 1981 ; Kazdin. 1989 กล่าวว่า การที่บุคคลมีการควบคุมตนเองสูง ย่อมมีการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์น้อยลง ในทางกลับกันถ้าบุคคลมีการควบคุมตนเองต่ำ ย่อมมีการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น

การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมช่่มเหงรังแกของนักเรียนแสดงว่านักเรียนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงมีพฤติกรรมช่่มเหงรังแกเพื่อนต่ำ ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีความคิดและทัศนคติเชิงบวกในการดำเนินชีวิต ทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง ถึงแม้ว่านักเรียนจะถูกช่่มเหงรังแก นักเรียนสามารถยอมรับและปรับอารมณ์ความรู้สึก และยังมีความเชื่อว่าตนเองมีคุณค่า ดังคำกล่าวของยังและฮอฟแมน (Young & Hoffmann, 2003) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง บุคคลนั้นย่อมมีความคิดและเจตคติเชิงบวกในการดำเนินชีวิต มีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี แต่ในทางกลับกันถ้าบุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ย่อมมีความคิดและเจตคติเชิงลบในการดำเนินชีวิต มีความวิตกกังวลและความเครียดสูง มีการ

กล่าวโทษตนเองเมื่อเกิดปัญหา ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้บุคคลหลีกเลี่ยงและหนีปัญหาที่เกิดขึ้นได้

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียน แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีจะมีพฤติกรรมการชมเชยเพื่อนน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนได้รับการยอมรับและได้เป็นส่วนหนึ่งกับกลุ่มเพื่อน ทำให้นักเรียนมีการยอมรับและให้เกียรติเพื่อน มีการชักชวนกันเรียนและทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและไม่ชมเชยกันในกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับอุทัย หิรัญโต. (2522) และนิภา นิธยาน (2530) ที่กล่าวว่า บุคคลที่เข้าสู่วัยรุ่นมีความต้องการที่จะได้รับการยอมรับและการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม จึงมีการยอมรับและคล้อยตามความคิดเห็นของเพื่อน มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบในกลุ่มเพื่อน แต่ในทางกลับกันถ้าบุคคลไม่ทำตามกฎระเบียบในกลุ่มเพื่อน บุคคลจะถูกตำหนิหรือถูกกีดกันให้ออกจากกลุ่ม

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว (X_5) มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียน แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัวดีจะมีพฤติกรรมการชมเชยเพื่อนน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวทำให้นักเรียนได้รับความรักความอบอุ่นจากครอบครัวอย่างเต็มที่ โดยนักเรียนมีการทำกิจกรรมในครอบครัวเป็นประจำ รวมถึงครอบครัวมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจดำเนินชีวิตด้วยตนเอง รวมถึงครอบครัวของนักเรียนมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ซึมซับพฤติกรรมจากครอบครัว ทำให้นักเรียนมีความประพฤติที่เหมาะสม ไม่ชมเชยผู้อื่น ดังคำกล่าวของมณฑิรา จารุเพ็ง (2560) ได้กล่าวว่า การที่ครอบครัวและนักเรียนมีเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกัน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทุกข์สุขของสมาชิกในครอบครัว ทำให้นักเรียนกับสมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีความสนิทสนมกันในครอบครัวมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว ทำให้นักเรียนปฏิบัติตามสมาชิกในครอบครัว

พฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6) มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนแสดงว่า นักเรียนที่พฤติกรรมการใช้สื่อที่ดีจะมีพฤติกรรมการชมเชยเพื่อนน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนมีความรู้เท่าทันต่อการใช้สื่อ ทำให้นักเรียนสามารถเลือกใช้สื่อที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง มีการแสวงหาข้อมูลข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ ทำให้นักเรียนไม่มีการเปิดรับสื่อที่มีความรุนแรง ทำให้นักเรียนไม่ได้ซึมซับการชมเชยกัน จึงทำให้นักเรียนมีการชมเชยผู้อื่นลดลง สอดคล้องกับทีพรทิพย์ วรกิจโกศาทร (2540) กล่าวว่า บุคคลมีความ

ต้องการข่าวสาร ย่อมเลือกสื่อที่ตนเองสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนเองให้สูงขึ้น

2. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า มี 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเหงรังแกของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ความคับข้องใจ การควบคุมตนเอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว และการเห็นคุณค่าในตนเอง ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และพฤติกรรมการใช้สื่อส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ความคับข้องใจ (X_3) ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับหนึ่ง แสดงว่านักเรียนที่มีความคับข้องใจมาก ทำให้มีพฤติกรรมการชมเหงรังแกเพื่อนมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ นักเรียนที่มีความรู้สึกโกรธหรือรู้สึกรำคาญใจเมื่อมีเสียงดังหรือถูกเพื่อนรบกวน มีความรู้สึกโมโหและโกรธมาก ในเวลาที่ถูกเพื่อนรังแก จะทำให้นักเรียนมีความรู้สึกรับไม่ได้และรู้สึกอึดอัดเหมือนเก็บกด ดังงานวิจัยของเกษตรชัย และหิมและอุทิศ สังขรัตน์ (2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเหงรังแกของเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความคับข้องใจส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเหงรังแกสูงสุดมีค่าน้ำหนักสำคัญเป็นบวกสูงสุดเท่ากับ 1.69

การควบคุมตนเอง (X_2) ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับสองแสดงว่านักเรียนที่สามารถควบคุมตนเองได้ ทำให้มีพฤติกรรมการชมเหงรังแกเพื่อนน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะ นักเรียนมีการเรียนรู้ระเบียบ กติกา กฎเกณฑ์ และศีลธรรมทางสังคม ทำให้นักเรียนรับรู้ว่ามีสิ่งไหนถูกและสิ่งไหนผิด ส่งผลให้นักเรียนมีการกำกับตนเองไม่ให้เกิดความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกไป ดังที่เดวิด คัทธอน (2546) กล่าวว่า บุคคลที่มีซูเปอร์อีโก้ ย่อมมีการเรียนรู้กฎระเบียบและข้อบังคับของสังคม ทำให้นักคนรับรู้ว่ามีสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ทำให้นักคนมีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับสามแสดงว่า นักเรียนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ทำให้มีพฤติกรรมการชมเหงรังแกเพื่อนน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่บวก ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากวิจารณ์หรือคำตำหนิ มีการ

ยอมรับนับถือตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น และกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ย่อมไม่สนใจต่อการถูกข่มเหงรังแกจากผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับสกล วรเจริญศรี (2558) ที่ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ย่อมมีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่บวก มีความรู้สึกพอเพียง มั่นคงกับชีวิต ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น มีการยอมรับนับถือตนเอง และมีความพึงพอใจต่อตนเอง

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว (X_5) ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับสุดท้ายแสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพทางครอบครัวดี ทำให้มีพฤติกรรมการข่มเหงรังแกเพื่อนน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะ นักเรียนได้รับการอบรมสั่งสอนจากสมาชิกภายในครอบครัว โดยสมาชิกในครอบครัวมีเวลาว่างในการทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนกับสมาชิกในครอบครัวมีความสนิทสนมกัน ทำให้นักเรียนสามารถปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัวได้ทุกเรื่อง มีความเอื้ออาทรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนมีสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัวที่อบอุ่นมากขึ้น ดังที่ สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐี (2542) กล่าวว่า ครอบครัวที่ให้ความรักความเอาใจใส่บุตรอย่างเต็มที่ มีเวลาดูแลเอาใจใส่การเรียนและการดำเนินชีวิตของบุตรอย่างสม่ำเสมอ มีความเอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ย่อมทำให้สัมพันธภาพในครอบครัวมีความแน่นแฟ้นกันมากขึ้น และย่อมทำให้นักเรียนมีความกล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริรัตน์ แอดสกุล (2553) ได้กล่าวว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกสุดของบุคคล ถ้าบุคคลที่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมอย่างเข้มแข็งในวัยเด็ก ย่อมทำให้นักเรียนมีบุคลิกภาพหรือคุณลักษณะที่มั่นคง และสอดคล้องกับงานวิจัยของเนรัญชรา ไชยยา บุญเสริม นุตะแพทย์ และสุพร เสียนสลาย (2560) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่าการใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวและการพูดคุยปรึกษาหารือและตัดสินใจเรื่องสำคัญต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกทางวาจาและพฤติกรรมข่มเหงรังแกทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ไม่ได้ทำให้พฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าบางครั้งนักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีหรือไม่ดีอาจจะชวนกันกระทำพฤติกรรมการข่มเหงรังแกผู้อื่นก็ได้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ พฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6) ก็ส่งผลต่อ

พฤติกรรมกำรชมเหงร้งแกอย่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมกำรใช้สื่อที่เหมะสมไม่ได้ทำใหพฤติกรรมกำรชมเหงร้งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้นหรือลดลง ทั้งนี้อาจเป็นไปไดว่านักเรียนที่มีกำรใช้สื่อที่เหมะหรือไม่เหมะสมต่งก็มีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมกำรชมเหงร้งแกผู้อื่นได้เช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษตรชัย และหิมและอุทิศ สังขรัตน์ (2557) ที่ได้ทำกำรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกำรชมเหงร้งแกของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลความรุนแรงของสื่อส่งผลต่อพฤติกรรมกำรชมเหงร้งแกอย่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกำรชมเหงร้งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากผลการวิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกำรชมเหงร้งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 4 ปัจจัยโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ความคับข้องใจ การควบคุมตนเอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว และการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ได้ดังนี้

1.1 ครูแนะแนวหรือครูประจำชั้น ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อลดพฤติกรรมกำรชมเหงร้งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยการฝึกหรือพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน ดังนี้

1.1.1 เสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเอง เพราะนักเรียนที่มีกำรเห็นคุณค่าในตนเองต่ำมักมีพฤติกรรมกำรชมเหงร้งแกสูง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับการเรียนรู้ของนักเรียน หากครูมีการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน ก็จะช่วยทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่บวก มีความรู้สึกพอใจเพียงมันคงกับชีวิต ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น มีการยอมรับนับถือตนเอง และมีความพึงพอใจต่อตนเอง

1.1.2 เสริมสร้างการกำกับตนเองเพื่อให้นักเรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง โดยการเสริมทักษะให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเอง ซึ่งจะทำให้นักเรียนรับรู้ว่ำสิ่งไหนถูกและสิ่งไหนผิด และนักเรียนจะได้ไม่แสดงความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมะสมออกไป

1.1.3 เสริมสร้างการเผชิญปัญหาและการแก้ไขปัญหา เพราะนักเรียนจะต้องพบกับปัญหาเรื่องการเรียน การเข้ากลุ่มเพื่อน หรือสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้ความสามารถในแก้ปัญหา และกล้าเผชิญปัญหาโดยไม่หลีกเลี่ยงหรือแสดงพฤติกรรมกรรมการเข้มแข็งแก่ออกมาแทน

1.2 ครูแนะแนวหรือครูประจำชั้น ควรนำแบบวัดจากงานวิจัยครั้งนี้ไปใช้ เพื่อคัดกรองพฤติกรรมกรรมการเข้มแข็งแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อที่ครูจะได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน อันจะช่วยลดพฤติกรรมกรรมการเข้มแข็งแกของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ เพื่อลดพฤติกรรมกรรมการเข้มแข็งแกของนักเรียน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ และเทคนิคทางจิตวิทยาที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา การให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อป้องกันการเข้มแข็งแกของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

2. ควรมีการใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เพิ่มเติม เพื่อจะทำให้เข้าใจตัวแปรที่ศึกษาได้ลึกซึ้งมากขึ้น เพราะการใช้แบบวัดอาจจะไม่ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งเท่าที่ควร

3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (แบบวัด) ในการวิจัยครั้งนี้ ควรมีการปรับข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้นักเรียนเข้าใจแบบวัดได้ง่ายมากกว่านี้ เพราะนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสมักมีความสามารถในการใช้ภาษาที่ยังไม่ถูกต้องมากนัก

บรรณานุกรม

- Atlas, R. S., & Pepler, D. J. (1998). Observations of bullying in the classroom. *The Journal of Educational Research*, 92(2), 86-99.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
- Barone, F. (2001). *How to Bully Proof Your School*. Eau Claire, WI: The Otter Creek Institute.
- Bernstein, J. Y., & Watson, M. W. (1997). Children who are targets of bullying: A victim pattern. *Journal of Interpersonal Violence*, 12(4), 483-498.
- Bolton, J., & Stan, S. (2006). *No Room for Bullies : From the Classroom to Cyberspace Teaching Respect Stopping Abuse and Rewarding Kindness*. United States: Boys Town Press.
- Boulton, M., & Underwood, K. (1992). Bully/victim problems among middle school children. *British Journal of Educational Psychology*, 62, 73-87.
- Bryne, B. (1994). *Bullying: A community approach*. Blackrock, CO: Columbia Press.
- Buss, A. H., & Perry, M. (1992). The Aggression Questionnaire. *Journal of Personality and Social Psychology*, 63(3), 452-459.
- Carlson, J. G. H., Elaine. (1992). *Psychology of Emotion*. the University of Michigan: Harcourt Brace Jovanovich College Publishers.
- Chickering, A. W. (1969). *Education and Identity*. Jossey-Bass: San Francisco.
- Cho, S., Glassner, S., & Lee, J. M. (2019). Impact of low self-control, parental involvement, and peer relationships on changes of bullying perpetration over time: A latent growth curve model of a sample of South Korean adolescents. *Children and Youth Services Review*(104), 5.
- Craig, W. (1998). The relationship among bullying, victimization, depression, anxiety and aggression in elementary children. *Personality and Individual Differences*, 24, 123-130.
- Crandall, R. (1980). *A behavioral science approach*. Massachusetts: Addison-Wesley.

- Farrington, D. P. (1993). Understanding and preventing bullying. *Chicago University of Chicago Press*.
- Freud, S. (1917). Introductory lectures on psychoanalysis. *Standard Edition, Vols.*
- Hamer, A. D., Konijin, E. A., & Keijer, M. G. (2013). Cyberbullying Behavior and Adolescents' Use of Media with Antisocial Content: A Cyclic Process Model. *Cyberpsychology, Behavior, and Networking*, 5.
- Hanish, L. D., & Guerra, N. G. (2000). The Roles of Ethnicity and School Context in Predicting Children's Victimization by Peers. *American Journal of Community Psychology*, 28(2), 201-223.
- Hazler, R., & Carney, J. (2000). When Victims Turn Aggressors: Factors in the Development of Deadly School Violence. *Professional School Counseling*, 4.
- Healy, & Bronner. (1931). New light on delinquency and its treatment. New Haven: Yale Univ. Press, 113-115.
- Hinduja Samer, Datchin W., & Justin. (2012). *School Climate 20: Preventing Cyberbullying and Sertingone classroom*. California: Corwin A Sage Company.
- Joseph, T. K. (1960). *The effects of mass communication*. New York: The Free Press.
- Kalitjala-Heino et al. (1999). Bullying, depression, and suicidal ideation in Finnish adolescents: school survey. *PubMed.gov*, 19(7206), 348-351.
- Kaspersky Lab. (2015). 10 forms of cyberbullying. Retrieved from <https://kids.kaspersky.com/10-forms-of-cyberbullying>
- Kowalski, R. M., Limber, S. P., & Agatston, P. W. (2008). *Cyber bullying: bullying in the digital age*. Massachusetts: Blackwell.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Laeheem, Kuning, M., & McNeil, N. (2009). Bullying: Risk factors becoming 'Bullies'. *Asian Social Science*, 5(5), 50-57.
- Laeheem K. et al. (2008). Bullying in Pattani primary schools in southern Thailand. *Child: Care Health and Development*, 35(2), 178-183.
- Marano, H. E. (1995). Big bad bully. *Psychology Today*, 28, 50-82.

- Master, B. (2002). *Bullying*. R.I.C. Publication.
- Moon, B., & Alarid, L. F. (2015). School Bullying, Low Self-Control, and Opportunity. *Journal of Population and Social Studies*, 19(2), 235-242.
- Nanthanat Songsiri, & Wimontip Musikaphan. (2011). Cyber-bullying among Secondary and Vocational Students in Bangkok. *Journal of Population and Social Studies*, 19(2), 235-242.
- Newcomb, T. (1962). *Student peer group influence*. In T. Newcomb & E. Wilson (Eds.), *The American college: A psychological and social interpretation of higher learning*. New York: Wiley.
- Olweus, D. (1995). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Cambridge: MA:Blackwell.
- Porhola, M., Karhunen, S., & Raiivaara, S. T. (2006). Bullying at School and in the Workplace: A Challenge for Communication Research. *Annals of the International Communication Association*.
- Reckless. (1976). *The crime problem*.
- River, I., Duncan, N., & Besag, E. (2007). *Bullying: A Handbook for Educators and Parents*. Praeger Publishers.
- Rosenbaum, M. (1980). Individual differences in self-control behaviors and tolerance of painful stimulation. *Journal of Abnormal Psychology*, 89(4), 371-373.
- Salee, & Rigby. (1993). The relationship of Eysenck's personality factors and self-esteem to bully-victim behavior in Australian schoolboys. *Personality and Individual Difference*, 14(2), 371-373.
- Sander, C. E., & Phye, G. D. (2004). *Bullying Implications for the Classroom*. English: Elsevier Inc.
- Skinner, B. F. (1953). *Science and human behavior*. Macmillan.
- Stieglitz, S., & Dang-Xuan, L. (2013). motions and Information Diffusion in Social Media — Sentiment of Microblogs and Sharing Behavior. *Journal of Management Information Systems*, 29(4), 217-248.
- Swearer, M., Espelage, S., & Napolitano, D. (2009). *Bullying Prevention and Intervention:*

Realistic Strategies for Schools. New York: Guilford Press.

Wright. (1976). *The Psychology of Moral Behavior*. Middlesex, England Penguin book.

Young, E. L., & Hoffmann, L. L. (2003). Self-Esteem in Children: Strategies for Parents and Educators. *National Association of School Psychologists*, 55.

กันยา สุวรรณแสง. (2535). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.

กัลยกร คุณเจริญ, & ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัวความร่วมรู้สึกและบรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อนกับพฤติกรรมข่มเหงรังแกผู้อื่นในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6. *วารสารสมาคมส่งเสริมการวิจัย*, 3(2), 7-19.

กายกาญจน์ เสนแก้ว. (2558). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของ Gen-X ในกรุงเทพมหานคร. (ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.

การิมะห์ และหีม, & ดวงมณี จงรักษ์. (2554). ปัจจัยที่พยากรณ์พฤติกรรมการรังแกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดปัตตานี. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์*, 17(4), 625-642.

กุลภา วจนสาระ. (2554). ภาพและชีวิตในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

กุลลาบ รัตนจักรธรรมและคณะ. (2541). สัมพันธภาพในครอบครัวกับปัญหายาเสพติดและพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก. (ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

เกรวรินทร์ ละเอียดดีนันท์. (2557). การยอมรับเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. (ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

เกษตรชัย และหีม, & อุทิศ สังขรัตน์. (2555a). การพัฒนาแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. *วิทยาสารเกษตรศาสตร์ ฉบับสังคมศาสตร์*, 33(2), 175-187.

เกษตรชัย และหีม, & อุทิศ สังขรัตน์. (2555b). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะทางจิต ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และปัจจัยอิทธิพลความรุนแรงกับพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 4(2), 65-82.

เกษตรชัย และหีม, & อุทิศ สังขรัตน์. (2556). แนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. สงขลา:

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เกษตรชัย และหิเม, & อุทิศ สังขรัตน์. (2557). ปัจจัยในการพยากรณ์พฤติกรรมการรังแกของนักเรียน
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 54(1), 227-258.

จิตติพันธ์ ความคะนึ่งและมฤษฎี แก้วจินดา. (2559). การปรึกษาแบบกลุ่มด้วยเทคนิคการสร้าง
ความมั่นคงทางจิตใจเพื่อเสริมสร้างทักษะการเผชิญปัญหาสำหรับเยาวชนที่ถูกรังแกผ่าน
โลกโซเชียล. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม
ราชูปถัมภ์, 10(2), 40-50.

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2556). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชลลดา ทวีคุณ. (2556). เทคนิคการพัฒนาศิลปะการพูด (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ชัยวัฒน์ วงศ์อาษา. (2556). การเห็นคุณค่าในตนเอง. Retrieved from
<http://ns2.ph.mahidol.ac.th/phklib/knowledgefiles/Selfteem.pdf>

ชุตินาถ ศักรินทร์กุล, & อลิสา วัชรสินธุ์. (2557). ความสุขของการชมหนังและปัจจัยด้านจิต
สังคมที่เกี่ยวข้องในเด็กมัธยมต้น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสมาคมจิตแพทย์
แห่งประเทศไทย, 59(3), 221-230.

ณัฐพร แสนทนต์. (2561). ปัจจัยพฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจรับฟังวิทยุผ่าน
โมบายแอปพลิเคชันในเขตกรุงเทพมหานคร. (ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ.

ณัฐรัชต์ สาเมาะและคณะ. (2557). การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่โซเชียล. วารสาร
พฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, 6(1), 352-358.

ต้องรัก จิตรบรรเทา. (2560). บุคลิกภาพตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ,
10(2), 275-284.

เต็มศักดิ์ คทวณิช. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่น.

ทิพย์วรรณ จุลิรัชนิกรและคณะ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น (12-25
ปี) ในตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี. Paper presented at the การประชุม
วิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาครั้งที่ 6 “การศึกษาและวัฒนธรรมเพื่อการ
พัฒนาท้องถิ่น, สงขลา.

ไทยพีบีเอส. (2561). นักวิชาการชี้ เด็ก"ขี้อาย-แตกต่าง-กลุ่มชาติพันธุ์" เป้าหมายถูกรังแก.

Retrieved from <https://news.thaipbs.or.th/content/269851>

- ธัญญา คนอยู่. (2547). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. (ปริญญานิพนธ์), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ., กรุงเทพฯ.
- ธัญญากร ตุดเกื้อ, & เกษตรชัย และหิม. (2561). การพัฒนาโมเดลสมการโครงสร้างของพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของมหาวิทยาลัยชุมชนแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย. วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 31(1), 211.
- ธัญญากร ตุดเกื้อ, เกษตรชัย และหิม, & ฤทัยชนนี สิทธิชัย. (2562). การศึกษาสภาพปัญหาและสาเหตุของการรังแกบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 32(2), 162.
- ธิดารัตน์ แยมณี. (2558). ปัจจัยทางชีวสังคมที่สัมพันธ์กับเอกลักษณ์แห่งตนของวัยรุ่นตอนปลายและวัยรุ่นผู้ใหญ่ตอนต้น. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นพมาศ ชีวเวดิน. (2551). ทฤษฎีบุคคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นันทน์ สงศิริ. (2553). ลักษณะส่วนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บริบทครอบครัว และพฤติกรรมการรังแกผ่านไซเบอร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิภา นิธยาน. (2530). การปรับตัวและบุคลิกภาพ: จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- เนรัญชรา ไชยยา, บุญเสริม หุดะแพทย์, & สุรพร เลี่ยนสลาย. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดลำปาง. Paper presented at the การประชุมผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 7, นนทบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประทีป จินนี้. (2540). การวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประสาน อุฬารธรรม. (2535). สภาพแวดล้อมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิค กรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: แวนแก้ว.

- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.
- พรดารา แซ่ฉั่ว. (2547). การเปรียบเทียบวิธีเผชิญความเครียดของพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแลพ
สัมพันธ์ภาพในครอบครัวแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรทิพย์ วรกิจโกศาทร. (2540). การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และ
สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรณราย ทรัพย์ะประภา. (2549). จิตวิทยาประยุกต์ในชีวิตและในการทำงาน. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณุวัฒน์ เจริญสุข. (2558). ผลของการสื่อสารด้วยแผ่นภาพต่อการได้รับการดูแลตามความ
ต้องการและความคับข้องใจในการสื่อสารของผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ. (ปริญญา
มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภาวดี จันทอยู่. (2551). ผลของการสื่อสารด้วยแผ่นภาพต่อการได้รับการดูแลตามความต้องการ
และความคับข้องใจในการสื่อสารของผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ. สงขลา:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มณฑิรา จารุเพ็ง. (2560). จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2548). เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร หน่วยที่ 9-
15 (ฉบับปรับปรุง). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยุพา สุภากุล. (2540). การสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- รสสุคนธ์ เจืออุปถัมย์. (2553). ความต้องการของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่บ้าน.
(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- ระวีแก้ว สุกใสและชัยรัตน์ จุสาล. (2556). เครือข่ายสังคมออนไลน์: กรณี เฟสบุ๊ก (Facebook) กับ
การพัฒนาผู้เรียน. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์(5), 361-371.
- รัชนิกร ทรัพย์ชื่นสุข. (2556). การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของการรถไฟแห่งประเทศไทย.
(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยสยาม, กรุงเทพฯ.
- รัศมีแสง หนูแบนน้อย, ทศนา ทวีคุณ, & พัทธินันท์ นินทจันทร์. (2561). การเห็นคุณค่าในตนเอง การ
สนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมรังแกกันในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสาร
การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต, 32(3), 13-32.
- รุ่งระวี อัครวรรณ. (2547). ความคับข้องใจ ความวิตกกังวล และความพึงพอใจของบุคลากร.
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- ฤทัยชนนี สิทธิชัย, & อันยากร ตุดเกื้อ. (2560). พฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนในสาม
จังหวัดชายแดนใต้. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 28(1), 94.
- วณัญญา แก้วแก้วปาน. (2560). สัมพันธภาพครอบครัวกับปัญหาการกระทำความผิดในวัยรุ่น.
วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10(1), 361-371.
- วรพงษ์ วิไล, & เสริมศิริ นิลดำ. (2561). พฤติกรรมการรังแกกันผ่านโลกโซเชียลของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงราย: กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย. วารสารนิเทศ
ศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 1(1), 16-20.
- วัฒนาวดี ศรีวัฒนพงศ์. (2558). สื่ออิเล็กทรอนิกส์และอินเทอร์เน็ตที่มีต่อพฤติกรรมการรังแกของ
นักเรียนในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารการสื่อสารและการจัดการนิดา
, 1(2), 140-141.
- วิชุดา จันทรเวโรจน์. (2558). มนุษย์สัมพันธ์และการพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ด
ดูเคชั่น.
- วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์, นภาพรณ อาษาเพชร, & ดำเกิง ชำนาญคำ. (2557). ลสัมฤทธิ์การเรียนรู้
ระหว่างการใช้สื่อสิ่งพิมพ์กับสื่อมัลติมีเดียแบบมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนระดับประถมและ
มัธยมศึกษา. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 22(3),
135-156.
- วิภาพร บุญวงษ์. (2551). การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเห็นคุณค่าในตนเอง และความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบไฮ/สโคป กับการจัด
ประสบการณ์แบบปกติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- วิไลวรรณ ศรีสงครามและคณะ. (2549). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- ศรันธ ยี่หลั่นสุวรรณ. (2558). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อ
โครงการส่งเสริมสังคมของผู้นำเยาวชนประเทศอาเซียนและญี่ปุ่นผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก
(Facebook) (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), กรุงเทพฯ.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2549). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ศิริกุล อิศรานุกฤษ. (2542). หลักการวางแผนงานอนามัยครอบครัว. กรุงเทพฯ: เจริญดีการพิมพ์.
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2553). สถาบันครอบครัว: พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศุภรดา ชุมพาลี, & ทศนา ทวีคุณ. (2562). พฤติกรรมรังแกกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดหนึ่งในภาคกลาง ประเทศไทย. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต, 33(3), 136.
- สกล วรเจริญศรี. (2559). การช่มเหงรังแก สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สาขาการแนะแนว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียนมหาวิทยาลัยมหิดล. (2552). สัมพันธภาพในครอบครัวไทย. นครปฐม: แท่นทองชินวัณนการพิมพ์.
- สมบัติ ตาปัญญา. (2550). การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบแนวทางการป้องกันความรุนแรงต่อเด็กแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- สมโภชน์ เขียมสุภาสิต. (2562). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 9 ed.). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมิธ วุฒิสวัสดิ์. (2552). การศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สันติ จัยสินและคณะ. เทคนิคการเผยแพร่ความรู้เพื่อป้องกันยาเสพติด. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- สิริภิญญ์ อินทรประเสริฐ. (2556). อิทธิพลของสื่อที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2556). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวธี ศิวะแพทย์. (2549). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์. (2542). ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวไทย. วารสารประชากรศาสตร์, 15(1), 37-50.
- อภิญา ยาวบุตรและคณะ. (2558). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการช่มเหงรังแกผู้อื่นในวัยรุ่นตอนต้นเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารพยาบาล, 29(2), 71-84.
- อมรทิพย์ อมรภิบาล. (2559). เหตุการณ์รังแกผ่านโลกโซเชียลในกลุ่มเยาวชน: ปัจจัยเสี่ยงผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการปรึกษาบุคคลที่สาม. วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา, 14(1), 64; 66-67.
- อมราวดี ณ อุบล. (2544). สุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นที่มีลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพในครอบครัวต่างกัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุดมศักดิ์ แซ่โจ้ว, พลเทพ วิจิตรคุณากร, & สาวิตรี อักษรนาคกรชัย. (2559). ข้อเท็จจริงและตัวเลข:

เครื่องมือแอลกอฮอล์ในประเทศไทย. สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
เอมิกา เหมมินทร์. (2556). พฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้จากการใช้เครือข่าย
สังคมออนไลน์ (Social Media) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบวัด
ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบวัด
ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมหนังแรกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ลังกาอาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและ
วิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
3. อาจารย์ ดร.ธรรมโชติ เขี่ยมทัศนะ อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

ตาราง 8 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
3	0	1	1	2	0.67	คัดเลือกไว้
4	0	1	1	1	0.67	คัดเลือกไว้
5	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
6	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
7	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 9 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดการควบคุมตนเอง

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
3	0	1	1	2	0.67	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
5	0	1	1	2	0.67	คัดเลือกไว้

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดการความคับข้องใจ

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	0	1	1	2	0.67	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	3	1	คัดเลือกไว้
3	1	1	1	3	1	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	3	1	คัดเลือกไว้
5	0	1	1	2	0.67	คัดเลือกไว้

ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
3	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
5	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
6	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
7	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
3	1	0	1	1	0.67	คัดเลือกไว้
4	0	1	1	2	0.67	คัดเลือกไว้
5	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
3	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
5	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
6	1	0	1	2	0.67	คัดเลือกไว้

ตาราง 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมกรรมการเข้มแข็งแก

ข้อ	ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
2	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
3	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
4	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
5	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
6	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
7	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
8	1	1	1	3	1.00	คัดเลือกไว้
9	1	0	1	3	0.67	คัดเลือกไว้

ภาคผนวก ข

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น
ของแบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (n=57)

ข้อ	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก
1	นักเรียนคิดว่าสามารถทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองได้ดีกว่าการพึ่งคนอื่น	0.41
2	นักเรียนรู้สึกที่ตนเองเรียนไม่เก่ง	0.40
3	นักเรียนเชื่อว่าเพื่อนๆ ยอมรับในความสามารถของนักเรียน	0.26
4	นักเรียนมีความสุขกับสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	0.43
5	นักเรียนรู้สึกดีอยู่ เมื่ออยู่กับกลุ่มเพื่อน	0.48
6	นักเรียนภูมิใจในความสามารถของตนเอง	0.58
7	นักเรียนคิดว่าไม่สามารถปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองให้ดีขึ้นได้	0.48

แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71

ตาราง 16 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการควบคุมตนเอง (n=57)

ข้อ	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก
1	นักเรียนพยายามประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบของโรงเรียน	0.45
2	ก่อนนักเรียนทำสิ่งใด นักเรียนมักจะนึกถึงผลที่จะตามมาอยู่เสมอ	0.45
3	เมื่อนักเรียนถูกรังแก นักเรียนจะอดทนและไม่ตอบโต้	0.31
4	นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ได้ เมื่ออยู่สถานการณ์ที่กดดัน	0.33
5	แม้นักเรียนจะถูกครูตำหนิในเรื่องที่นักเรียนไม่ได้ทำ นักเรียนก็จะควบคุมตนเองไม่ได้เถียงครู	0.53

แบบวัดการควบคุมตนเองมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความคับข้องใจ (n=57)

ข้อ	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก
1	นักเรียนอึดอัดใจเมื่อทุกอย่างไม่เป็นไปตามความคาดหวัง	0.72
2	เมื่อเพื่อนมีความเห็นไม่ตรงกับนักเรียน นักเรียนจะแสดงอาการไม่พอใจ	0.51
3	นักเรียนจะรู้สึกหงุดหงิดเมื่อถูกพ่อแม่บังคับให้อ่านหนังสือ	0.72
4	นักเรียนจะไม่ให้อำนาจเพื่อนมารบกวนสมาธิในเวลาทำการบ้านหรือทำงาน	0.70
5	นักเรียนสามารถยอมรับ ความผิดหวังได้	0.21
6	นักเรียนยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้เสมอ	0.60

แบบวัดความคับข้องใจมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (n=57)

ข้อ	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก
1	นักเรียนและเพื่อนรับฟังความเห็นซึ่งกันและกัน	0.60
2	เมื่อเพื่อนมีเรื่องทุกข์ใจ นักเรียนจะให้ความช่วยเหลือ	0.54
3	นักเรียนไม่ค่อยให้ความช่วยเหลือเพื่อนๆ ในห้อง	0.46
4	นักเรียนยอมรับในความคิดเห็นของเพื่อนแม้ว่าจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของตนเองก็ตาม	0.58
5	นักเรียนไม่ค่อยใส่ใจในตัวเพื่อนของนักเรียน	0.51
6	เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน นักเรียนจะพยายามปรับความเข้าใจให้เร็วที่สุด	0.43
7	นักเรียนและเพื่อนๆ มักทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนด้วยกัน	0.53

แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (n=57)

ข้อ	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก
1	เมื่อครอบครัวมีเรื่องที่ต้องการความคิดเห็น นักเรียนจะมีส่วนร่วม ตัดสินใจกับครอบครัว	0.44
2	นักเรียนช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านเป็นประจำ	0.72
3	นักเรียนและสมาชิกในครอบครัวรับประทานอาหารร่วมกันเป็นประจำ	0.86
4	ผู้ปกครองมักปล่อยให้ นักเรียนตัดสินใจเองโดยไม่ให้คำแนะนำหรือ ช่วยเหลือ	0.75
5	นักเรียนไม่กล้าขอความช่วยเหลือจากสมาชิกในครอบครัวเมื่อมีปัญหา ส่วนตัว	0.82

แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ (n=57)

ข้อ	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก
1	นักเรียนเลือกใช้สื่อออนไลน์ที่มีเนื้อหาให้ความรู้และก่อให้เกิดประโยชน์	0.38
2	นักเรียนไม่อ่านหนังสือหรือเว็ปการ์ตูนที่มีการใช้ถ้อยคำหยาบคาย	0.47
3	นักเรียนกดแชร์กระทู้เกี่ยวกับเรื่องไม่ดีของคนดังในสังคม	0.52
4	นักเรียนอ่านข่าวสารที่ได้จากเฟสบุ๊ค ไลน์ หรืออินสตาแกรมเพื่อให้ทัน ต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน	0.29
5	นักเรียนอ่านเว็บไซต์ที่รวบรวมเรื่องราวที่เป็นประโยชน์	0.57
6	นักเรียนพยายามหลีกเลี่ยงสื่อที่มีความรุนแรง หรือส่งผลกระทบต่อจิตใจ	0.42

แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดพฤติกรรมการชมเหงะรังแก (n=57)

ข้อ	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก
1	นักเรียนแกล้งเพื่อนโดยการขว้างปาสิ่งของ	0.57
2	นักเรียนชอบทำให้เพื่อนได้รับบาดเจ็บทางร่างกายโดยการผลัก การเตะ การตี การตบ หรือการชก ด้วยความตั้งใจ	0.57
3	นักเรียนข่มขู่ให้เพื่อนทำในสิ่งที่เพื่อนไม่อยากทำ	0.73
4	นักเรียนมักต่อว่าเพื่อนด้วยถ้อยคำที่รุนแรง	0.49
5	นักเรียนพูดล้อเลียนเพื่อนในเรื่องผิวพรรณ หรือรูปร่างหน้าตา	0.56
6	นักเรียนมักพูดถึงเพื่อนในทางที่ไม่ดีกับเพื่อนคนอื่น	0.55
7	นักเรียนโพสต์ข้อความด่าเพื่อนทางเฟสบุ๊คหรือไลน์	0.42
8	นักเรียนลบเพื่อนออกจากกลุ่มไลน์ หรือเฟสบุ๊คโดยไม่มีเหตุผล	0.41
9	นักเรียนเคยแอบอ้างเป็นคนอื่นเพื่อไปให้ร้ายเพื่อนในเฟสบุ๊คหรือทางอีเมล	0.60

แบบวัดพฤติกรรมการชมเหงะรังแกมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด (n=57)

แบบวัด	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
ปัจจัยส่วนบุคคล		
การเห็นคุณค่าในตนเอง	0.26-0.58	0.71
การควบคุมตนเอง	0.31-0.53	0.66
ความคับข้องใจ	0.21-0.72	0.80
ปัจจัยสภาพแวดล้อม		
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	0.43-0.60	0.78
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว	0.44-0.86	0.87
พฤติกรรมการใช้สื่อ	0.29-0.57	0.70
พฤติกรรมการช่มเหล่งร่งแก	0.41-0.71	0.83

ภาคผนวก ค

แบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเข้มแข็งแกนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

แบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง

1. แบบวัดฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. แบบวัดนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งแบบวัดแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศและอายุ

ตอนที่ 2 แบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น

3. ข้อมูลที่ได้จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยจึงขอความกรุณา ท่านได้ตอบแบบวัดให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง โดยการตอบแบบวัดนี้จะไม่มีการตอบ การเรียนและการดำเนินชีวิตแต่ประการใด จะกระทำและนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเพื่อผล ทางการวิจัยเท่านั้น

ขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างสูงในการตอบแบบ วัด ในครั้งนี้

นางสาวอัสรี อนุตธโต

นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดของนักเรียน
 เพียงข้อเดียว

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
 2. ระดับชั้น ☐ ม. 1 ☐ ม. 2 ☐ ม. 3

ตอนที่ 2 แบบวัดแบบเลือกตอบ

2.1 แบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียน ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมตนเอง ความคับข้องใจ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว และพฤติกรรมการใช้สื่อ

คำชี้แจง ขอให้ให้นักเรียนให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดของนักเรียนเพียงข้อเดียวโดยให้ค่าคะแนน ดังนี้

- จริงมากที่สุด เท่ากับ 4 คะแนน
 จริงมาก เท่ากับ 3 คะแนน
 จริงน้อย เท่ากับ 2 คะแนน
 จริงน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียน	จริงมากที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ไม่จริง
การเห็นคุณค่าในตนเอง					
1	นักเรียนคิดว่าสามารถทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองได้ดีกว่าการพึ่งคนอื่น				
2	นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนไม่เก่ง				
3	นักเรียนเชื่อว่าเพื่อนๆ ยอมรับในความสามารถของนักเรียน				
4	นักเรียนมีความสุขกับสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน				
5	นักเรียนรู้สึกดีอยู่เมื่ออยู่กับกลุ่มเพื่อน				
6	นักเรียนภูมิใจในความสามารถของตนเอง				
7	นักเรียนคิดว่าไม่สามารถปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองให้ดีขึ้นได้				

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์ร่วมเห่ง ร่วมแ่งของนักเรียน	จริง มาก ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ไม่จริง
การควบคุมตนเอง					
1	นักเรียนพยายามประพฤติตนให้อยู่ใน ระเบียบของโรงเรียน				
2	ถ้านักเรียนเข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ นักเรียน จะพยายามหาข้อบกพร่องของตนเอง				
3	ก่อนนักเรียนทำสิ่งใด นักเรียนมักจะนึกถึง ผลที่จะตามมาอยู่เสมอ				
4	เมื่อนักเรียนถูกรั้วแ่ง นักเรียนจะอดทน และไม่ตอบโต้				
5	นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ได้ เมื่ออยู่ สถานการณ์ที่กดดัน				
6	เมื่อนักเรียนจะถูกครุฑำหนิในเรื่องที่ นักเรียนไม่ได้ทำ นักเรียนก็จะควบคุม ตนเองไม่ได้เถียงครุฑ				
ความค้ำข้องใจ					
1	นักเรียนอึดอัดใจเมื่อทุกอย่างไม่เป็นไป ตามความคาคคหวั่ง				
2	เมื่อเพื่อนมีความเห็นไม่ตรงกับนักเรียน นักเรียนจะแสดงอาการไม่พอใจ				
3	นักเรียนจะรู้สึกหงุดหงิดเมื่อถูกพ่อแม่ว บังคับให้อ่านหนังสือ				
4	นักเรียนจะโมโหถ้าวเพื่อนมารบกวนสมาธิ ในเวลาทำการบ้านหรือทำงาน				
5	นักเรียนสามารถยอมรับความผิดหวั่งได้				

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการชมเชย รังแกของนักเรียน	จริง มาก ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ไม่จริง
6	นักเรียนไม่กล้าขอความช่วยเหลือจาก สมาชิกในครอบครัวเมื่อมีปัญหาส่วนตัว				
7	นักเรียนยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ได้				
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน					
1	นักเรียนและเพื่อนรับฟังความเห็นซึ่งกัน และกัน				
2	เมื่อเพื่อนมีเรื่องทุกข์ใจ นักเรียนจะให้ ความช่วยเหลือ				
3	นักเรียนไม่ค่อยให้ความช่วยเหลือเพื่อนๆ ในห้อง				
4	นักเรียนยอมรับในความคิดเห็นของเพื่อน แม้ว่าจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง ก็ตาม				
5	นักเรียนไม่ค่อยใส่ใจในตัวเพื่อนของ นักเรียน				
6	เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน นักเรียนจะพยายาม ปรับความเข้าใจให้เร็วที่สุด				
7	นักเรียนและเพื่อนๆ มักทำกิจกรรมหลัง เลิกเรียนด้วยกัน				
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว					
1	เมื่อครอบครัวมีเรื่องที่ต้องการความ คิดเห็น นักเรียนจะมีส่วนร่วมตัดสินใจกับ ครอบครัว				
2	นักเรียนช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านเป็น ประจำ				

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการชมเชย รังแกของนักเรียน	จริง มากที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ไม่จริง
3	นักเรียนและสมาชิกในครอบครัว รับประทานอาหารร่วมกันเป็นประจำ				
4	ผู้ปกครองมักปล่อยให้เด็กเรียนตัดสินใจ เองโดยไม่ให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือ				
พฤติกรรมการใช้สื่อ					
1	นักเรียนเลือกใช้สื่อออนไลน์ที่มีเนื้อหาให้ ความรู้และก่อให้เกิดประโยชน์				
2	นักเรียนไม่อ่านหนังสือหรือเว็บบอร์ดที่มี การใช้ถ้อยคำหยาบคาย				
3	นักเรียนกดแชร์กระทู้เกี่ยวกับเรื่องไม่ดีของ คนดังในสังคม				
4	นักเรียนอ่านข่าวสารที่ได้จากเฟสบุ๊ก ไลน์ หรืออินสตาแกรมเพื่อให้ทันต่อ สถานการณ์ในปัจจุบัน				
5	นักเรียนอ่านเว็บไซต์ที่รวบรวมเรื่องราวที่ เป็นประโยชน์				
6	นักเรียนพยายามหลีกเลี่ยงสื่อที่มีความ รุนแรง หรือส่งผลกระทบต่อจิตใจ				

2.2 แบบวัดพฤติกรรมกรรมการชมเชยรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง ขอให้ให้นักเรียนให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
ของนักเรียนเพียงข้อเดียวโดยให้ค่าคะแนน ดังนี้

จริงมากที่สุด เท่ากับ 4 คะแนน

จริงมาก เท่ากับ 3 คะแนน

จริงน้อย เท่ากับ 2 คะแนน

จริงน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

ข้อ	พฤติกรรมการข่มเหงรังแก	จริง มาก ที่สุด	จริง	ค่อนข้าง จริง	ไม่จริง
1	นักเรียนแกล้งเพื่อนโดยการขว้างปา สิ่งของ				
2	นักเรียนชอบทำให้เพื่อนได้รับบาดเจ็บ ทางร่างกายโดยการผลัก การเตะ การตี การตบ หรือการชก ด้วยความตั้งใจ				
3	นักเรียนข่มขู่ให้เพื่อนทำในสิ่งที่เพื่อนไม่ อยากทำ				
4	นักเรียนมักต่อว่าเพื่อนด้วยถ้อยคำที่ รุนแรง				
5	นักเรียนพูดล้อเลียนเพื่อนในเรื่อง ผิวพรรณ หรือรูปร่างหน้าตา				
6	นักเรียนมักพูดถึงเพื่อนในทางที่ไม่ดีกับ เพื่อนคนอื่น				
7	นักเรียนโพสต์ข้อความด่าเพื่อนทาง เฟสบุ๊กหรือไลน์				
8	นักเรียนลบเพื่อนออกจากกลุ่มไลน์ หรือ เฟสบุ๊กโดยไม่มีเหตุผล				
9	นักเรียนเคยแอบอ้างเป็นคนอื่นเพื่อไป ให้ร้ายเพื่อนในเฟสบุ๊กหรือทางอีเมล				

ภาคผนวก ง

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/873

วันที่ 9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวอัสรี อนุตธิต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ และอาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ สังกา และอาจารย์ ดร.ธรรมโชติ เอี่ยมทัศนะ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัด ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป และสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ โทร. 082 459 0684

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอัสรี อนุตธิต และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ศาสตราจารย์

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

หนังสือจริยธรรมในมนุษย์

ที่ อว 8718/

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขทัย 23 กรุงเทพฯ 10110

27 เมษายน 2563

เรื่อง ขอแจ้งผลการพิจารณาโครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G- 075/2563E

เรียน นางสาวอัสรี อนุตโต

สิ่งที่ส่งมาด้วย ใบรับรองโครงการวิจัย SWUEC/E/G-075/2563

ตามที่ท่านได้ส่งโครงการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น โครงการวิจัยเลขที่ SWUEC-G 075/2563E เพื่อรับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณา
โครงการวิจัยที่ท่านในมนุษย์ นั้น

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ท่านในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยดังกล่าว บัดนี้
คณะกรรมการฯ ให้การรับรองโครงการวิจัยดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2563 รายละเอียดดังนี้

Certificate Number	SWUEC/E/G-075/2563
Date of Approval	27 เมษายน 2563 (อายุใบรับรองโครงการวิจัย 12 เดือน)
Date of Expiration	27 เมษายน 2564
Continuing Review	ทุก 12 เดือน (ครบกำหนดส่งรายงานครั้งแรก วันที่ 27 เมษายน 2564)

ในการนี้ คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ท่านในมนุษย์ ขอความกรุณาให้ผู้วิจัย
ส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยและต่ออายุการรับรองก่อนกำหนดวันหมดอายุ 30 วัน เพื่อให้เป็นไปตามวิธีดำเนินการ
มาตรฐาน (SOPs version 2.0) ของคณะกรรมการฯ ทั้งนี้รายละเอียดของเอกสารที่ให้การรับรองตามที่ปรากฏใน Certificate
of Approval (Certificate Number SWUEC/E/G-075/2563) ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ท่านในมนุษย์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 12430

โทรสาร 0-2259-1822

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

ที่ อว 8718/1029

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

18 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระยامنธราชศรีพิจิตร

เนื่องด้วย นางสาวอัสรี อนุตโต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ และอาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบทดสอบ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งวิ่งแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1 – 3 จำนวน 233 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่โรงเรียนของท่าน ในเดือนพฤษภาคม 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 082 459 0684

ที่ อว 8718/1029

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

18 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขออนุญาตขอเคราะห้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองเพลง

เนื่องด้วย นางสาวอัสรี อนุตตโต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ และอาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตขอเคราะห้เก็บข้อมูล โดยใช้แบบทดสอบ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1 – 3 จำนวน 73 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่โรงเรียนของท่าน ในเดือนพฤษภาคม 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวดังต่อไปนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุญาตขอเคราะห้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 082 459 0684

ที่ อว 8718/1029

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

18 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าใหม่

เนื่องด้วย นางสาวอัสรี อนุตธโต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ และอาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบทดสอบ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1 – 3 จำนวน 73 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่โรงเรียนของท่าน ในเดือนพฤษภาคม 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 082 459 0684

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	อัสนี อนุตธโต
วัน เดือน ปี เกิด	11 มีนาคม 2534
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2553 มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนศึกษานารี จังหวัด กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558 การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) คณะศึกษาศาสตร์ สาขาจิตวิทยา การแนะแนว จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2563 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ แขนงจิตวิทยาการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	27 ถนนเทศบาลสาย1 ซอยมัสยิดบางหลวง แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600